Ya Alloil

DÖVLƏT İMTAHAN MƏRKƏZİ

SUAL KİTABÇASI

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

DİM – 09.03.2025

English

Listen to the passage and answer questions 1 – 6.

1. The passage is mainly about ... .
A) Ryan's Recycling Company in Orange County
B) local recycling centres in California
C) the boy taking care of the world around him
D) the project "3R" launched by Ryan Hickman
E) the adults who made a difference

2. Which statement is true according to the passage?
A) Ryan gave litter to the foreign recycling centre.
B) Ryan's project "3R" made a huge profit.
C) Ryan collected bottles and cans on his bike.
D) Ryan began taking his neighbours' litter first.
E) Ryan's dad established family business to collect litter.

3. Complete the sentence according to the passage.
Ryan Hickman ... .
A) was unable to earn any money for his effort
B) failed to contribute to a better world
C) became aware of littering at the age of seven
D) established his own business in California
E) took his family's litter to the recycling centre alone

Fulfil the tasks number 4 – 6 in the "Answer sheets".

4. Write the correct answer to the question according to the passage.
Where does Ryan speak to encourage others to take action?

5. Complete the sentence according to the passage.
Ryan continues to inspire people of all ages, showing the importance of taking ... .

6. Write one adjective from the passage that describes the word "*reminder*"

7. Choose the correct preposition for both sentences.
1. He was proud ... himself for not giving up.
2. Ben is afraid ... going out in the dark.
A) on B) at C) of D) in E) for

8. Choose the pair of plural nouns.
A) women, trousers
B) knowledge, mice
C) army, foot
D) step, progress
E) children, person

9. Choose the correct option.
Our children go to ... school by ... bus.
A) a, the
B) a, a
C) –, the
D) the, a
E) –, –

10. Choose the correct exclamatory sentences.
1. What an amazing places are they!
2. What an amazing place it is!
3. How amazing places are they!
4. How amazing the place is!
5. How amazing place is it!
A) 1, 5 B) 1, 2 C) 3, 4 D) 2, 4 E) 3, 5

11. Match the given words to their definitions.
1. to donate
2. to value
3. to defend

a. to protect somebody or something against attack
b. to give something, especially money, to people in need
c. to think that somebody or something is important
A) 1 – a, 2 – c, 3 – b
B) 1 – b, 2 – a, 3 – c
C) 1 – c, 2 – b, 3 – a
D) 1 – a, 2 – b, 3 – c
E) 1 – b, 2 – c, 3 – a

12. Choose the correct interrogative sentences.
1. How many pieces of furniture did they buy?
2. How many pieces of furniture were bought?
3. How many pieces of furniture bought they?
4. How many pieces of furniture they bought?
A) 1, 2 B) 1, 3 C) 2, 4 D) 2, 3 E) 3, 4

13. Choose the correct Passive Voice version of the sentence.
How do you make vanilla ice-cream?
A) How are vanilla ice-cream made?
B) How vanilla ice-cream is made?
C) How is vanilla ice-cream been made?
D) How was vanilla ice-cream made?
E) How is vanilla ice-cream made?

14. Make up a sentence.
1. tennis
2. two hours
3. for
4. the boys
5. have been playing
6. at the stadium
A) 6, 2, 1, 3, 5, 4
B) 6, 5, 1, 2, 3, 4
C) 4, 5, 1, 6, 3, 2
D) 3, 4, 2, 6, 1, 5
E) 4, 5, 3, 2, 1, 6

15. Choose the correct modal verb.
As his English is excellent, he ... find a good job.
A) has
B) will be able to
C) doesn't have
D) hasn't to
E) won't be able

16. Choose the correct conjunction.
Today the weather is fine, ... the students are going for a walk.
A) so
B) though
C) although
D) or
E) but

Buraxilis-Blok Team @buraxilistam

17. Choose the correct option.
Her hair is as ... as her mom's.
A) the shortest
B) most short
C) shorter
D) short
E) more short

18. Choose the correct option.
We got two packages and ... of them were from Nick.
A) each B) every C) both D) one E) no

19. Choose the correct option.
My first day at work was not very good. I've made ... mistakes!
A) few B) very few C) a little
D) too much E) a lot of

20. Choose the correct option.
My friend and his cousin ... reading the same books for a week.
A) is B) has C) has been
D) was E) have been

21. Choose the correct option.
No one expected the producer ... about his plans.
A) speaks
B) to speak
C) speak
D) is speaking
E) will speak

22. Choose the correct tense form.
We... our friends next Sunday.
A) met B) meet C) have met
D) will meet E) meets

Read the passage and answer questions 23 – 30.

1. Dhamal is a traditional dance performed by the Siddi community in Gujarat, India. The ancestors of the Siddi people came from Africa many centuries ago. Although they have adopted the language and many customs of India, some of their African traditions have also been preserved.

2. In the past Dhamal was performed by the Siddis after returning from successful hunting of wild animals. During the reign of kings, Dhamal was the main source of entertainment for the rulers. But nowadays this folk dance is performed by the farmers when their crop is ready to harvest. They bend down in the field, make a half-circle around the crops and thank God for the crop they get.

3. People dance to the music which is a mixture of African rhythms and Indian traditional music. The dancers usually paint their faces and wear colourful clothing with peacock feathers. A unique feature of this dance is the action of throwing a coconut up into the air and breaking it with the head when it falls. Another breathtaking act is dancing on the fire. Dhamal can also be performed in the moonlight. Dhamal, which originated 700 years ago, is performed with some changes today.

Buraxılış Blok Team @buraxilisteam

23. Which statement is true according to the passage?
A) Dhamal is a modern type of dance in India.
B) Dhamal is always performed at sunrise.
C) The clothing of the dancers is dark.
D) Dhamal combines African and Indian musical traditions.
E) Dancers try to break coconuts with their hands.

24. Choose the correct answer to the question according to the passage.
What do the farmers do when their crop is ready?
1. They pray to God for their crop.
2. They throw a coconut up into the air.
3. They burn peacock feathers on fire.
4. They bend down in the shape of half-ring.

A) 3, 4 B) 2, 3 C) 1, 2 D) 2, 4 E) 1, 4

25. Complete the sentence according to the passage.
The Siddi people ... .
A) have settled in Gujarat recently
B) have kept some African traditions
C) performed Dhamal after bad hunting
D) rejected following Indian customs
E) refused speaking the Indian language

26. The passage is mainly about ... .
A) the dancers' costumes at the festival
B) specific features of African music
C) the traditional dance of the Siddi people
D) gathering harvest from the fields
E) hunting wild animals in Gujarat

Fulfil the tasks number 27 – 30 in the "Answer sheets".

27. Write the synonym of the word "*to maintain*" from paragraph 1.

28. Which word from paragraph 3 best fits the following definition "*being the only one of its kind*"?

29. Complete the sentence by changing at least 2 words according to the passage.
During the reign of kings, Dhamal ... .

30. Answer the question by expressing your opinion. Write at least three sentences.
Which dance is your favourite one and why?

Azərbaycan dili

31. Hansı sırada bütün sözlərin yazılışı ***səhvdir***?
A) yarımfinal, heykəltəraş, yasdı
B) düm-ağ, kəmşirin, balerina
C) ekspres, ədliyə, ilbəil
D) monastır, silindr, üfüq
E) düşgün, koktel, alayarımçıq

32. *"Gözü`su içməmək"* frazeoloji birləşməsi hansı mənaya uyğun gəlir?
A) cəzalandırmaq B) inanmamaq C) aldatmaq
D) danlamaq E) bəyənməmək

33. Uyğunluğu müəyyənləşdirin.
1. Mübtədanın əlavəsi işlənmişdir.
2. Tamamlığın əlavəsi işlənmişdir.
3. Yer zərfliyinin əlavəsi işlənmişdir.
a. Azərin atasına – Amil dayıya məktub yazdıq.
b. İki gündən sonra Cavadı – yeni mühəndisi nazirliyə dəvət etdilər.
c. Bizim evimiz mənzərəli bir yerdə – göl qırağında idi.
d. Qrupun yeni rəhbəri – gənc qız görüləcək işlərdən danışdı.
e. Anar kəndə – bu doğma obaya tez-tez gəlirdi.
A) 1 – b; 2 – e; 3 – c B) 1 – b; 2 – d; 3 – e
C) 1 – d; 2 – a, b; 3 – e D) 1 – a, d; 2 – b; 3 – c
E) 1 – d; 2 – a; 3 – c, e

34. Hansı cümlədə tamamlıq söz birləşməsi ilə ifadə ***olunmamışdır***?
A) Hamı öz fikrinin doğru olduğuna inanırdı.
B) Əcnəbi turistlər Şəkinin görməli yerlərini gəzdilər.
C) Bu meyvələrin hamısını Məhəmmədhəsən əminin bağından dərmişik.
D) Bu hadisədən sonra Sevil hər şeyi etiraf etdi.
E) Vaqif, bu adamların çoxunu tanımıram.

35. Uyğunluğu müəyyənləşdirin.
1. İsmi birləşmə işlənmişdir.
2. Feili birləşmə işlənmişdir.
a. Qəfildən səs eşidildi.
b. Düşmənin çirkin niyyətini dünyaya sübut etməliyik.
c. Sən bunumu deyirdin?
d. Cəmi! gedərkən uşaqlar yuxulu idilər.
e. Təşkil edilmiş bu sərgidə rəssamlar da iştirak edirdilər.
A) 1 – c; 2 – d, e B) 1 – b, c; 2 – a
C) 1 – a; 2 – c, e D) 1 – b; 2 – d, e
E) 1 – b, e; 2 – d

36. Söz sırasının pozulduğu hansı nümunədə həm sadə, həm də mürəkkəb isim işlənmişdir?
A) Bəs kimə yetişəcək o bağ-bağçanın qazancı?
(M. Cəlal)
B) Açıldı bayraqlar, çalındı boru,
Fələk görməmişdi bu vurhavuru. (Ə. Cavad)
C) Doğrusu, qohum-əqrəbanın sözləri mənim də beynimə batır, yoldaş. (C. Məmmədquluzadə)
D) Bu xəbəri eşidər-eşitməz hər kəs tələşla binanı tərk etdi.
E) Sevgi əzəl gündən sevir baharı,
Baharda insanlar arzuya çatır. (N. Xəzri)

37. Verilmiş cümlələrdə zərfin mənaca hansı növləri işlənmişdir?
1. Biz kəndə çatanda meşədəki torağayların səsi güclə eşidilirdi.
2. Cavanşir bir qədər dincəlib yoluna davam etdi.
A) zaman, kəmiyyət
B) tərzi-hərəkət, yer
C) tərzi-hərəkət, zaman
D) tərzi-hərəkət, kəmiyyət
E) zaman, yer

38. Cümlələrdə fərqləndirilmiş sözləri nəzərə alaraq uyğunluğu müəyyən edin.
1. Qarşı **tərəf** buz bağladığından nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılmışdı.
2. Maşın saat ikidə şərqə **tərəf** yol aldı.
a. Sözə qoşularaq məna çaları yaradır.
b. İfadə olunan fikrə münasibət bildirir.
c. Leksik mənası var.
d. Yalnız qrammatik mənası var.
e. Cümlə üzvləri arasında əlaqə yaradır.
A) 1 – b; 2 – c, d B) 1 – c; 2 – a, e
C) 1 – b; 2 – a, e D) 1 – c; 2 – a, d
E) 1 – c, e; 2 – d

39. Müqayisə cədvəlinə əsasən doğru fikirləri müəyyən edin.

Lazım şəkli	Arzu şəkli
1. Təsdiqdə işlənsə də, inkarda işlənə bilmir. 2. *"Gələsiniz"* sözü bu şəkildədir.	3. *"Kaş Anar da gəlsin"* cümləsində feil bu şəkildədir. 4. *"İsə"* köməkçi sözü (hissəciyi) ilə işlənə bilmir.
5. Cümlənin feili xəbəri olur. 6. Məchul növdə işlənə bilir.	

A) 4, 5, 6 B) 1, 3, 6 C) 2, 4, 5
D) 2, 3, 6 E) 1, 3, 5

40. *"Xalqımızın mərd oğulları bu mübarizəyə qoşuldular ki, gələcək nəsillər azad və xoşbəxt yaşasınlar"* tabeli mürəkkəb cümləsinin təhlili ilə bağlı ***səhvi*** müəyyən edin.
A) Budaq cümlə baş cümləyə bağlayıcı ilə bağlanıb.
B) □←○ seminə uyğundur.
C) Baş və budaq cümlələr müəyyən şəxslidir.
D) Həm baş, həm də budaq cümlə feili xəbərlidir.
E) Həm baş, həm də budaq cümlədə sintaktik əlaqənin hər iki növündən istifadə edilib.

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

41 – 50 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

Bir il

Qəribə sentyabr idi. On bir il sentyabrın birində məktəbin yolunda addımlamışdım, amma indi zavodun yolunu tutmuşdum. Bir neçə ay əvvəl işdən çıxan anamın *israrına*[1] fikir verməyərək qəbul imtahanına getməmişdim. <u>İndi mən anama dəstək olmaq istəyirdim; o, qardaşımla məni tək böyütmüş, çox çətinliklər görmüşdü.</u>

[ ] Briqada yoldaşlarım, qocaman usta Səlim, Muxtar, Əhəd işin incəliklərini mənə öyrətdilər. Usta Səlim məni "sonbeşiyim" adlandırır, dərdimi-sərimi diqqətlə dinləyir, mənə öyüd verirdi. Bu insanların arasında işləmək mənə o qədər xoş gəlirdi ki, yavaş-yavaş qəlbimdəki sıxıntını, müəllimlərimdən, sinif yoldaşlarımdan eşitdiyim "Fuad məşhur riyaziyyatçı olacaq" sözlərini də unutmağa başlamışdım. Hətta övladlarının ali təhsil almasını arzulayan anamın "Sən oxumalısan" nəsihəti də ▲ ***bu qulağımdan girib o biri qulağımdan çıxırdı.***

Son vaxtlar usta Səlim xeyli dəyişmişdi, gözlərində dərin *hüzn*[2] var idi, əvvəlki *qıvraq*[3] davranışından əsər qalmamışdı, *ovqatı*[4] da tez-tez korlanırdı.

– Son vaxtlar heç özünə oxşamırsan, usta, – dedim.

– Mən çoxdan özümə oxşamıram, oğul. [ ] Görürsən, heç əlimə açar da almıram.

Gülümsədim:

– Açar nəyinə lazımdır? Məsləhətin bizə bəsdir. Sənin bacarığın, təcrübən kimsədə yoxdur.

Usta Səlim qətiyyətlə başını buladı:

– Adam gərək öz çörəyini yesin. Muxtar da, Əhəd də işi məndən yaxşı bilir. Nə əlimdən daha bir iş gəlir, nə də məsləhətim bir kimsəyə lazımdır.

– Bəs mənə?

Qoca usta düz gözlərimin içinə baxdı və dedi:

– Sən bura adamı deyilsən.

– Niyə, usta, yoxsa mənim bacarığıma inanmırsan?

– İnanıram, hamımız inanırıq. Hətta sən bura gələndə düşünmüşdüm ki, nə vaxtsa məni sən əvəz edəcəksən. Amma indi fikirlərim dəyişib. Sən bu zavodda müvəqqətisən. Sən alim olacaqsan. Hər kəs öz yerini tapmalıdır. Ancaq bizim yollarımız ayrılır. Mən gedirəm.

– Hara? Niyə?

– İşdən çıxacağam. İstəmirəm, qulağım eşidə-eşidə "Bu kişi nə vaxt gedəcək?" desinlər.

[ ] Ustanı bu yoldan çəkindirməyə təşəbbüs göstərməyin mənasız olduğunu düşünüb susdum.

Məktəbi bitirəndən sonra ikinci sentyabrı qarşılayıram. Bu sentyabrda birincidən fərqli olaraq, ■ ***uçmağa qanadım yoxdur***. İstəyirəm, hamıya deyim ki, mən tələbəyəm, özü də elə-belə tələbə yox, fəhlə tələbə. Öz əlinin zəhməti ilə yaşayan tələbə. Bu bircə ildə çox şey öyrəndim, ● ***həyat məktəbi keçdim***, möhkəm, zəif, saf adamlarla münasibət qurdum, əsl kişilərlə çiyin-çiyinə çalışmağı, işləməyi öyrəndim. [ ] Ən əsası, öz yerimdə olmağı öyrəndim.

41. Mətnə əsasən Fuad obrazı ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Universitetə daxil olmaq üçün biliyi kifayət etmir.
2. İmtahandakı uğursuzluqdan sonra zavodda işləmək məcburiyyətində qalır.
3. Usta Səlimlə səmimi münasibət qurmağa nail olmuşdur.
4. İşin incəliklərini öyrənir.

A) 1, 4 B) 1, 3 C) 3, 4 D) 1, 2 E) 2, 3

42. Mətnə əsasən boşluqların yerinə yazıla biləcək cümlələrin ardıcıllığını müəyyən edin.

1. Onun əzabını, ağrısını, artıq zavodda faydasız olduğunu düşünməsini anlayırdım
2. Artıq zavodda işlədiyim bir neçə gün idi.
3. Ən çətin, böhranlı vaxtımda əlimdən tutub mənə dəstək olan, qüvvət, mətanət hissi aşılayan insanları tanıdım.
4. Qabaqkı kimi işləyə bilmirəm, barmaqlarım sözümə baxmır.

A) 1, 4, 3, 2 B) 1, 2, 4, 3 C) 2, 4, 1, 3
D) 4, 2, 1, 3 E) 2, 3, 4, 1

43. Mətnə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Mətndə məlumat var	*Mətndə məlumat yoxdur*
1. Müəllimləri Fuadın gələcəyi ilə bağlı yüksək fikirdə idilər. 2. Fuad zavodda maşınqayırma sahəsində çalışır. 3. Fuad zavoda gələndə usta Səlim düşünmüşdü ki, nə vaxtsa onu Fuad əvəz edəcək.	4. Fuad ailənin yeganə övladı deyil. 5. Ustanın gedişindən sonra işçilərdən biri onun yerinə keçir. 6. Briqadanın digər üzvləri də qoca ustanın işdən getməsinə qarşı idilər.

A) 1, 4, 5, 6 B) 2, 3, 4 C) 1, 2, 4, 6
D) 1, 3, 5, 6 E) 2, 3, 5

44. Hansı cümlədə mətndə üzərində rəqəm yazılmış sözlərdən heç birinin mənasına uyğun söz ***işlənməmişdir***?

A) Almurad çevik hərəkətlə qalxıb ata mindi.
B) Müğənninin səsi insana kədər gətirirdi.
C) Əhvalının xoş vaxtında heç nəyə etiraz etməzdi.
D) Rəisin təkidinə baxmayaraq, şinelini götürmək istəmədi.
E) Zavod sanki canlanmışdı, intensiv iş gedirdi.

45. Mətnə əsasən səbəbini müəyyən etmək mümkün ***deyil***:

1. Ustanın işdən getmək istəməsinin
2. Ananın işdən çıxmasının
3. Fuadın zavodda işləmək qərarının
4. Ananın övladlarını tək böyütməsinin
5. Fuadın öz işi ilə bağlı məmnuniyyətinin

A) 1, 2 B) 2, 4 C) 3, 5 D) 3, 4 E) 1, 5

46 – 50 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

46. Mətnə əsasən əvvəlində işarə qoyulmuş ifadələrin mənasını müəyyən edib yazın.

47. Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

48. Mətnə əsasən Eyler-Venn diaqramını doldurun.

49. "*İnsan həyatda öz yerini tapanda əsl xoşbəxtliyə çatır*" aforizmini mətnlə əlaqələndirərək fikirlərinizi yazın.

50. Altından xətt çəkilmiş cümləni mətnin səciyyəvi üslubi xüsusiyyətlərinə uyğun zənginləşdirməklə yenidən yazın.

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

51 – 60 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

Şumerlərin yaratdığı "Tufan" əfsanəsi dünyaya necə yayıldı?

Şumerlər dünyanın qədim xalqlarından biridir. Onlar ən qədim yazının müəllifidirlər, hətta ilk təkəri, altmışlıq hesablama sistemini də şumerlər yaratmışlar. Dünya xalqlarına məxsus bir çox əsərlər də qədim Şumer miflərindən qaynaqlanır.

Tanrının insanları güclü bir tufanla cəzalandırması haqqındakı "Tufan" əfsanəsi də bir çox xalqların mifologiyasında cüzi məzmun fərqləri ilə təkrarlanır.

"Tufan" əfsanəsinə görə, bir gün tanrılar insanları cəzalandırmaq istəyirlər. **I** Bu zaman tanrı Enki kral Ziusudraya böyük daşqının olacağı barədə məlumat verir, bu xəbəri eşidən Ziusudra da böyük bir gəmi düzəltdirir. Oraya bütün canlılardan bir cüt toplayır. Tezliklə sel başlayır. **II** Bütün dünyanı su basdıqdan sonra Ziusudra havaya bir göyərçin buraxır. Həmin göyərçin qonmağa yer tapmayıb gəmiyə qayıdır. **III** Sonra bir qaranquş göndərir. O da geri qayıdır. Nəhayət, uçurduğu qarğa geri dönməyəndə suyun çəkildiyini anlayan Ziusudra ▲*quru* sahə tapır və gəmidəkilərlə birgə gəmini tərk edir.

IV Arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsinin zaman-zaman güclü daşqınlara məruz qaldığını təsdiqləyir. Bunlardan Ur şəhərindəki daşqının izləri daha aydın görünür. **V** Burada aparılmış araşdırmalar qədim bir mədəniyyətin 2,5 metr qalınlıqda palçıq *qatının*[1] altında qaldığını üzə çıxarmışdır.

Şumerlərin qarşılaşdığı təbiət hadisələri onların həyat tərzinə təsir göstərdiyi kimi, mifologiyalarına da təsirsiz ötüşməmişdir. Güman ki, "Tufan" əfsanəsinin yaranması da Ur şəhərindəki daşqınla bağlı olmuşdur.

Təbiət hadisələrinin səbəbini *qavramayan*[2], yaşadığı ərazinin coğrafiyası haqqında kifayət qədər biliklərə malik olmayan şumerlər məskunlaşdığı və tanıdığı əraziləri bütün dünya kimi təsəvvür edirdilər. Buna görə böyük sel fəlakətləri ilə ■*üzləşərkən* bu hadisəni ümumdünya daşqını kimi qəbul etmişdilər. Lakin şumerlərin düşüncələrinin əksinə olaraq, bütün dünyanın, yaxud bir ölkənin dağları aşacaq səviyyədə bir daşqına məruz qalmasının mümkünlüyünü elm ....

Bəs necə olur ki, qədim şumerlərin yaratdığı bir əfsanə bir çox dünya xalqlarının, məsələn: Yunanıstan, Amerika, Avstraliya, Hindistan, Çin və Litva kimi müxtəlif ərazilərdə yaşayan xalqların mifologiyasında təkrarlanır? Bu, qədim tayfaların şumerlərin yaşadığı Mesopotamiya ərazisinə *davamlı*[3] yürüş və hücumları, köçləri, eləcə də onların şumerlərlə ticarət əlaqələri qurması ilə bağlı olmuşdur.

Unutmayaq ki, Şumer mədəniyyəti qədim dünyanın bir çox xalqlarına təsir etmişdir. Bu mədəniyyətin təsiri ilə yeni mədəniyyətlər yaranmışdır. Bu baxımdan Şumer mifologiyasının da dünya xalqlarının mifologiyasına təsiri mümkündür.

51. Əvvəlində Roma rəqəmi yazılmış hansı cümlə mətndən çıxarılsa, məzmuna xələl ***gəlməz***?

A) V B) IV C) II D) III E) I

52. Mətn əsasında cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Doğru	*Yanlış*	*Ehtimal*
1. Araşdırmalar sübut etmişdir ki, Şumer bölgəsində ilk daşqın Ur şəhərində baş vermişdir. 2. Şumer mədəniyyəti yeni mədəniyyətlərin yaranmasında rol oynamışdır.	3. Şumerlərin qədim tayfalarla ticarət əlaqələri olmuşdur. 4. Şumerlərin digər ərazilərə yürüş və hücumları onların yaratdığı əfsanənin bir çox xalqlar arasında yayılmasına səbəb olmuşdur.	5. Şumerlər Mesopotamiya ərazisində məskunlaşmışdılar. 6. "Tufan" əfsanəsinin yaranması Ur şəhərindəki daşqınla bağlı olmuşdur.

A) 2, 3, 5 B) 2, 4, 6 C) 1, 3, 5 D) 1, 4, 6 E) 3, 4, 5

53. Mətnin tərkib hissələri ilə bağlı doğru fikri müəyyən edin.

A) Mətnin əsas hissəsinə "Şumerlərin məşğuliyyəti" başlığını vermək olar.
B) "Tarixdə ilk dəfə dövlət quran, idarəetmə sistemi yaradanlardan biri də onlardır" cümləsi ilə mətnin giriş hissəsini genişləndirmək olar.
C) Mətnin giriş və nəticə hissəsində bir-birinə zidd olan fikirlər verilmişdir.
D) Nəticə hissədə məntiqi əlaqəni pozan cümlə işlənmişdir.
E) "Daşqınlardan sonra məcrasına çəkilən çayların yerində qalın gil-lil qatı qalırdı" cümləsini mətnin yeddinci abzasına artırsaq, cümlələr arasındakı məzmun ardıcıllığı pozulmaz.

54. Mətnə əsasən hansı suallara cavab tapmaq mümkündür?

1. Tanrılar insanları nə üçün cəzalandırmaq istəyirlər?
2. Kral daşqının olacağından necə xəbər tutur?
3. Ziusudranın havaya uçurduğu göyərçin nə üçün geri qayıdır?
4. Ur şəhərindəki daşqın neçə gün davam etmişdir?
5. Ziusudra suyun çəkildiyini necə anlayır?

A) 2, 4, 5 B) 1, 3, 4 C) 1, 3, 5 D) 1, 2, 4 E) 2, 3, 5

55. Mətnin tezislərinə aid edilə ***bilməz***:

1. Eyni mövzuya müxtəlif xalqların mifologiyasında rast gəlmək olar.
2. Şumerlər digər xalqların mifologiyasına müraciət etmişlər.
3. Şumerlər daşqınlardan qorunmaq üçün yaşayış yerlərini daim dəyişmişdilər.
4. İnsanlar bütün təbii fəlakətlərin qarşısını tamamilə ala bilərlər.
5. Arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsində baş vermiş hadisələr haqqında məlumat verir.

A) 2, 3, 4 B) 1, 2 C) 1, 3, 4 D) 4, 5 E) 1, 5

56 – 60 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

56. Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

57. Əvvəlində işarə qoyulmuş sözlər əsasında cədvəli doldurun.

58. Mətndə nöqtələrin yerinə uyğun fikir yazmaqla cümləni tamamlayın.

59. Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

60. Üzərində rəqəm yazılmış sözlərin kontekstə əsasən mənasını müəyyən edib yazın.

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

Riyaziyyat

61. $x' = x+4$ və $y' = y+1$ düsturları ilə verilən paralel köçürmədə $A(-3;\ 2)$ nöqtəsi hansı nöqtəyə çevrilər?
A) $(-1;-3)$ B) $(1;3)$ C) $(2;3)$
D) $(-3;2)$ E) $(-1;3)$

62. Kəsişməsi boş olmayan A və B çoxluqları üçün $n(A\setminus B)=6$ və $n(B\setminus A)=4$ olarsa, $n(A\cup B)$-nin ən kiçik qiymətini tapın.
A) 9 B) 8 C) 13 D) 11 E) 12

63. Şəkər çuğundurundan onun kütləsinin 20%-i qədər şəkər alınır. 80 ton şəkər çuğundurundan neçə ton şəkər alınar?
A) 8 t B) 12 t C) 18 t D) 16 t E) 14 t

64. Cədvəldəki ədədlərin hansı hissəsi irrasionaldır?

π	$\sqrt{3}$	$\sqrt{9}$	$1,6(3)$	$-\sqrt{2}$
$1,(6)$	$3\sqrt{5}$	-5	$\frac{3}{4}$	6

A) 0,5 B) 0,6 C) 0,8 D) 0,7 E) 0,4

65. y-in hansı qiymətlərində $y-2$; $|3-y|$; $6-y$ ədədləri ədədi silsilənin ardıcıl hədləri olar?
A) 2 və 3 B) 1 və 5 C) 1 və –1
D) –1 və 5 E) –3 və –2

66. İki kürədən birincinin həcmi ikincinin həcmindən 27 dəfə böyükdür. Birinci kürənin səthinin sahəsi ikinci kürənin səthinin sahəsindən neçə dəfə böyükdür?
A) 9 B) 3 C) 27 D) $3\sqrt{3}$ E) $9\sqrt{3}$

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

67. İki perpendikulyar müstəvinin birindən 2 sm, digərindən isə 4 sm məsafədə yerləşən nöqtədən bu müstəvilərin kəsişmə xəttinə qədər olan məsafəni tapın.

A) $\sqrt{7}$ sm B) 2,5 sm C) 3,5 sm
D) $2\sqrt{5}$ sm E) $5\sqrt{2}$ sm

68. $25-5a$ ifadəsini vuruqlara ayırın.

A) $a(5a-1)$ B) $25(1-a)$ C) $5(2-a)$
D) $5(5-a)$ E) $a(25-a)$

69. $\log_2 \frac{14^2-10^2}{24}$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

A) –1 B) 1 C) 2 D) –2 E) 0

70. $\sqrt{11-\sqrt{21}}\cdot\sqrt{11+\sqrt{21}}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

A) 10 B) 100 C) $4\sqrt{2}$ D) $\sqrt{10}$ E) $\sqrt{142}$

71. Diaqonallarının sayı 9 olan qabarıq çoxbucaqlının tərəflərinin sayını tapın.

A) 5 B) 8 C) 6 D) 7 E) 9

72. a parametrinin hansı qiymətlərində $\sin x = \frac{a-1}{2}$ tənliyinin həlli var?

A) $[-1;4]$ B) $[0;4]$ C) $[-3;2]$
D) $[-3;1]$ E) $[-1;3]$

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

73. $-5,3 < x < 6$ bərabərsizliyinin ən böyük və ən kiçik tam həllərinin hasilini tapın.

A) -20 B) -24 C) -25 D) -36 E) -30

74. $4\sin^2\alpha-\left(\tan^2\alpha+1\right)\cdot\cos^2\alpha+4\cos^2\alpha$ ifadəsini sadələşdirin.

75. $\dfrac{x^3-3x^2+3x-1}{2x^2-2}:\dfrac{x^2-2x+1}{x+1}$ ifadəsini sadələşdirin.

76. $z_1=9-xi^5$ və $z_2=y+6i^{35}$ qoşma kompleks ədədlər olarsa, x və y həqiqi ədədlərinin cəmini tapın.

77. Uyğun tərəfləri paralel olan iki bucaqdan biri o birinin 80%-ni təşkil edir. Böyük bucağın dərəcə ölçüsünü tapın.

78. $3\cdot5^x+5^{x+1}=200$ tənliyini həll edin.

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

79 – 85 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

79. Akt zalında hər sıradakı yerlərin sayı sıraların sayından 8 vahid çoxdur. Bu zaldakı yerlərin ümumi sayı 384 olarsa, sıraların sayını tapın.

80. *ABCD* düzbucaqlısının *B* təpəsindən *AC* diaqonalına *BM* perpendikulyarı çəkilmişdir. *AM*=9 sm, *MC*=16 sm olarsa, düzbucaqlının sahəsini tapın.

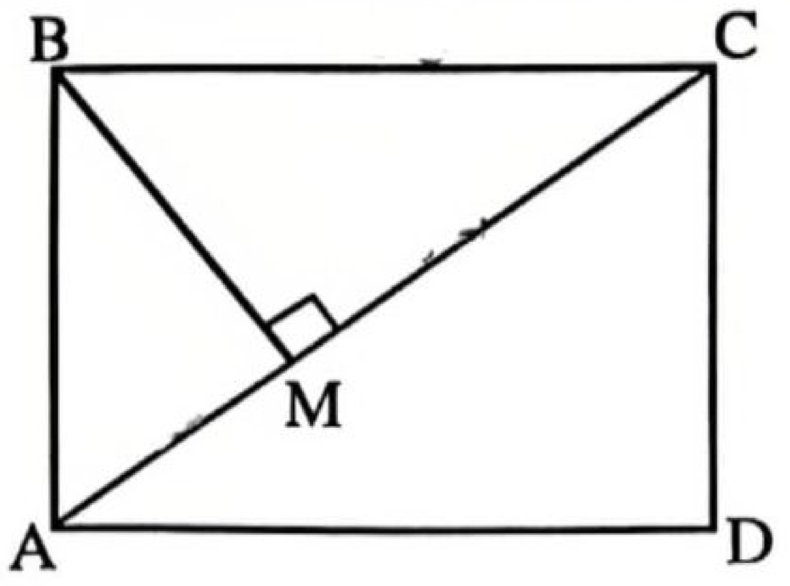

81. Supermarketdə keçirilən uduş kampaniyası çərçivəsində müştəriyə hər birində 5 AZN, 10 AZN və 20 AZN dəyərində alış-veriş kuponlarından yalnız biri olmaqla 28 zərf təqdim olunur. 20 AZN-lik kuponların sayı 10 AZN-lik kuponların sayından 2 dəfə az, 5 AZN-lik kuponların sayından isə 16 ədəd azdır. Müştərinin təsadüfi seçdiyi 2 zərfdəki kuponların ümumilikdə 30 AZN dəyərində olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

82. *ABC* üçbucağının *AB* və *AC* tərəfləri mərkəzi *O* nöqtəsində olan çevrəyə uyğun olaraq *K* və *C* nöqtələrində toxunur. $\angle ABC=40°$ olarsa, *KmC* qövsünün dərəcə ölçüsünü tapın.

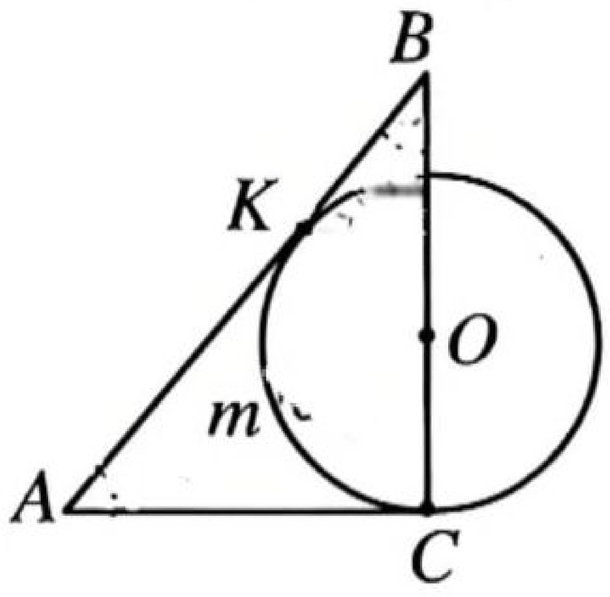

83. Açılışı şəkildə verilmiş düzgün piramidanın tam səthinin sahəsi 360 olarsa, apofeminin uzunluğunu tapın.

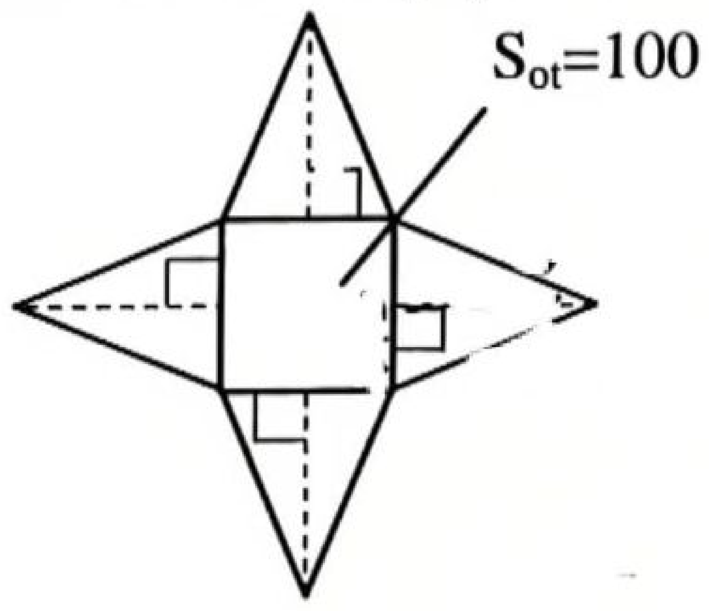

84. Cədvəldə bir qrupdakı tələbələrin boylarının uzunluqlarına görə sayları haqqında məlumat verilmişdir. Bu qrupda boyu 170 sm-dən çox olan oğlanların sayını tapın.

	170 sm-dən az	*170 sm-dən çox*
Oğlan	*y*	*2y*
Qız	*3x*	*x*
Cəmi	21	17

85. *A* (*m*; *n*) nöqtəsi $y=x^2-8x+18$ funksiyasına uyğun parabolanın təpə nöqtəsidir. Bu funksiyanın qrafikinin absis oxuna, koordinat başlanğıcına və ordinat oxuna nəzərən simmetrik çevrilmələrindən alınan parabolaların təpə nöqtələri uyğun olaraq *B*, *C* və *D* nöqtələridir. *ABCD* dördbucaqlısının perimetrini hesablayın.

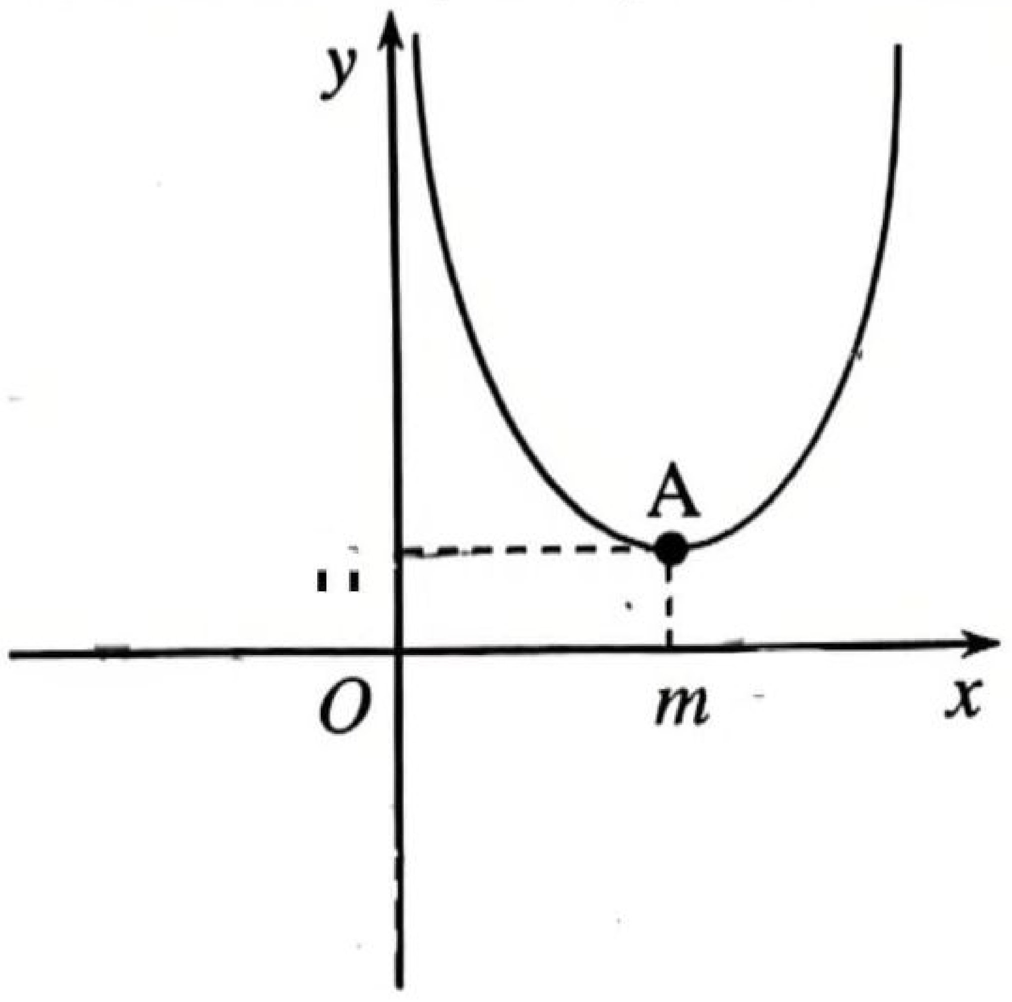

Buraxılış-Blok Team @buraxilisteam

CAVABLAR

TAM ORTA (11 İLLİK) TƏHSİL SƏVİYYƏSİ ÜZRƏ 9 MART 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ KEÇİRİLƏN BURAXILIŞ İMTAHANINDA İSTİFADƏ EDİLƏN TAPŞIRIQLARIN İZAHI

English

Listen to the passage and answer questions 1 – 6.

At the age of three, Ryan Hickman became aware of the litter of bottles and cans around him and decided to take action. He began by collecting his family's litter and taking it to the local recycling center with his dad, earning $5 for the effort. This experience motivated him to go door-to-door, collecting bottles and cans from his neighbors using a bag attached to his bike. By the time he was seven, he had established his own business, Ryan's Recycling Company, in Orange County, California.

In addition to his recycling efforts, Ryan is actively involved in environmental education. He speaks at schools, events, and conferences, encouraging others to take action and contribute to a better environment. His story is a powerful reminder that anyone, no matter their age, can make a meaningful difference.

Ryan continues to inspire people of all ages, showing the importance of taking responsibility for the environment. He has also launched a new non-profit project "3R", dedicated to teaching the importance of recycling to both children and adults around the world.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

The passage is mainly about … .

A) Ryan's Recycling Company in Orange County
B) local recycling centres in California
C) the boy taking care of the world around him
D) the project "3R" launched by Ryan Hickman
E) the adults who made a difference

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətndə əsasən nədən bəhs olunduğu soruşulur. Bəndlərdə verilmiş **"Ryan's Recycling Company in Orange County", "local recycling centres in California", "the project "3R" launched by Ryan Hickman"** və **"the adults who made a difference"** fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətn ətraf aləmin qayğısına qalan oğlan haqqındadır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının doğru cavabı **"the boy taking care of the world around him"** olan bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) Ryan gave litter to the foreign recycling centre.
B) Ryan's project "3R" made a huge profit.
C) Ryan collected bottles and cans on his bike.
D) Ryan began taking his neighbours' litter first.
E) Ryan's dad established family business to collect litter.

Alt-standart: *10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.*

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnin məzmununa əsasən düzgün fikri seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən **"Ryan gave litter to the foreign recycling centre."** fikri doğru deyil, çünki Ryan zibilləri xarici yenidən emal mərkəzinə deyil, yerli mərkəzə vermişdir; **"Ryan's project "3R" made a huge profit."** doğru deyil, çünki Ryanın "**3R**" layihəsi gəlir nəzərdə tutmayan layihə idi. **"Ryan began taking his neighbours' litter first."** fikri də doğru deyildir, cünki ilk dəfə Ryan öz ailəsinin zibillərini yenidən emal mərkəzinə aparmışdır; **"Ryan's dad established family business to collect litter."** fikri də doğru deyil, çünki Ryanın atası deyil, Ryan məhz özü şirkət yaratmışdır. **"Ryan collected bottles and cans on his bike."** fikri isə **doğru cavabdır,** çünki mətnə əsasən Ryan məhz velosipedi ilə butulka və konserv bankalarını yığırdı.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

Ryan Hickman … .

A) was unable to earn any money for his effort
B) failed to contribute to a better world
C) became aware of littering at the age of seven
D) established his own business in California
E) took his family's litter to the recycling center alone

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümləni düzgün tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş ifadə "**Ryan Hickman"** mətndəki "**By the time he was seven, he had *established his own business, Ryan's Recycling company, in Orange County, California.*"** (Yeddi yaşına qədər Ryan artıq Kaliforniyada öz şəxsi şirkəti olan "Ryanın yenidən emal şirkətini" qurmuşdu.) fikrini tamamlayır. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı "established his own business in California"** olan bənddir.*

Fulfil the tasks number 4 – 6 in the "Answer sheets".

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Write the correct answer to the question according to the passage.
Where does Ryan speak to encourage others to take action?

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Verilmiş sualın doğru cavabı* ***"He speaks at schools, events, and conferences, encouraging others to take action and contribute to a better environment."*** *cümləsində verilmişdir. Test tapşırığının* ***doğru cavabı "He speaks at schools, events, and conferences"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.
Ryan continues to inspire people of all ages, showing the importance of taking … .

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur. Mətndə verilən* ***"Ryan continues to inspire people of all ages, showing the importance of taking responsibility for the environment"*** *fikrinə uyğun olaraq, qeyd olunan yarımçıq cümləni* ***"responsibility for the environment"*** *ifadəsi ilə tamamlamaqla* ***doğru cavabı*** *vermiş oluruq.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Write one adjective from the passage that describes the word "*reminder*".

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş* ***"reminder"*** *ismini təsvir edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş* ***"His story is a powerful reminder that anyone, no matter their age, can make a meaningful difference."*** *cümləsinə əsasən, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****powerful****" sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Choose the correct preposition for both sentences.
1. He was proud … himself for not giving up.
2. Ben is afraid … going out in the dark.

A) on B) at C) of D) in E) for

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Sözönü

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələrdə buraxılmış sözönüləri əlavə etməklə cümlələri tamamlamaq tələb olunur. Verilən cümlələrdə* ***"to be proud ... sth/smb"*** *və* ***"to be afraid ... sth/smb"*** *ifadələri "****of****" sözönü ilə işləndiyi üçün* ***doğru cavab "of"*** *sözönü olan bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Choose the pair of plural nouns.
A) women, trousers
B) knowledge, mice
C) army, foot
D) step, progress
E) children, person

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: İsim

İzah: *Bu test tapşırığında cəmdə verilmiş isimlərin olduğu bəndi seçmək tələb olunur.* ***"Mice" və "children"*** *sözlərinin olduğu bəndlərdə digər isimlər (person, knowledge) sözləri təkdə olduğu üçün onlar doğru cavab deyildir.* ***Step, progress army, foot*** *sözlərinin hər biri təkdə olduğu üçün* ***bu sözlərin olduğu bəndlər də doğru deyildir.*** *Ona görə də test tapşırığının* ***doğru cavabı "women, trousers"*** *isimlərinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.
Our children go to … school by … bus.

A) a, the B) a, a C) –, the
D) the, a E) –, –

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikl

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllarla tamamlamaq tələb olunur. Artiklın işlənmə qaydasına görə* ***"school, hospital və s."*** *kimi sözlər artiklsız işləndikdə nəzərdə tutulan tikilinin məqsədini ifadə edir və minik vasitələri* ***"by"*** *sözönü ilə işləndikdə artikl yazılmır. Buna görə də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "–, –"*** *artikllarının işlənmədiyi bənddir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Choose the correct exclamatory sentences.
1. What an amazing places are they!
2. What an amazing place it is!
3. How amazing places are they!
4. How amazing the place is!
5. How amazing place is it!

A) 1, 5 B) 1, 2 C) 3, 4 D) 2, 4 E) 3, 5

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Nida cümlələri
İzah: *Bu test tapşırığında doğru nida cümlələrini seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi,* ***"what"*** sözü *ilə başlayan nida cümlələrində söz sırası belə olur:* ***"what + (a, an) + sifət + isim + mübtəda + xəbər." "How"*** *ilə başlayan nida cümlələrində isə söz sırası:* ***"How + sifət (və ya zərf) + (the) mübtəda + xəbər"*** *şəklində olur. Odur ki,* ***"What an amazing places are they!", "How amazing places are they!", "How amazing place is it!"*** *cümlələrinin qeyd olunduğu bəndlər səhv cavablardır. Çünki bu nida cümlələrində söz sırası doğru deyil. Beləliklə, verilmiş cümlələrdən* ***"What an amazing place it is!", "How amazing the place is!"*** *cümlələrinin qeyd olunduğu bənd* ***doğru cavabdır.***

A variantı 11 saylı test tapşırığ
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Match the given words to their definitions.
1. to donate
2. to value
3. to defend
a. to protect somebody or something against attack
b. to give something, especially money, to people in need
c. to think that somebody or something is important
A) 1 – a, 2 – c, 3 – b
B) 1 – b, 2 – a, 3 – c
C) 1 – c, 2 – b, 3 – a
D) 1 – a, 2 – b, 3 – c
E) 1 – b, 2 – c, 3 – a

Alt-standart: 8- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Sözün leksik mənasının izahı, sözün mənası
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş 3 feili leksik mənaları ilə uyğunlaşdırmaq tələb olunur.* ***"to donate"*** *feili xeyriyyə məqsədilə pul və digər əşyaları ehtiyacı olan insanlara bağışlamaq mənasını verir.* ***"to value"*** kiminsə və ya nəyinsə vacib olduğunu hesab etmək deməkdir.***"to defend"*** *feili isə kimi isə və ya nəyi isə hücumdan qorumaq mənasını verir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** 1 – b, 2 – c, 3 – a *olan bənddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Choose the correct interrogative sentences.
1. How many pieces of furniture did they buy?
2. How many pieces of furniture were bought?
3. How many pieces of furniture bought they?
4. How many pieces of furniture they bought?
A) 1, 2 B) 1, 3 C) 2, 4 D) 2, 3 E) 3, 4

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sual cümlələri
İzah: *Verilən test tapşırığında düzgün sual cümlələrini müəyyən edib tamamlamaq tələb olunur.*
Tamamlığın təyininə verilən sualda söz sırası belə olmalıdır: ***Sual sözü + isim + köməkçi feil + mübtəda + əsas feil. Mübtədanın təyininə verilən sual cümlələrinin söz sırası isə Sual sözü + isim + xəbər ardıcıllığında olmalıdır.*** *Odur ki,* ***"How many pieces of furniture did they buy?"*** *və* ***"How many pieces of furniture were bought?"*** *sual cümlələri olan bənd bu testin* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Choose the correct Passive Voice version of the sentence.
How do you make vanilla ice-cream?
A) How are vanilla ice-cream made?
B) How vanilla ice-cream is made?
C) How is vanilla ice-cream been made?
D) How was vanilla ice-cream made?
E) How is vanilla ice-cream made?

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məchul növ
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş xüsusi sual cümləsinin məchul növdə düzgün versiyasını müəyyən etmək tələb olunur. Xüsusi sual cümləsində (zərfliyin sualı) söz sırası belə olmalıdır: sual sözü+köməkçi feil+mübtəda+əsas feil ... . Məlum növdə olan cümlə indiki sadə zamanda olduğu üçün* ***"How is vanilla ice-cream made?"*** *cümləsinin qeyd olunduğu bənd* ***doğru cavabdır.***

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Make up a sentence.
1. tennis
2. two hours
3. for
4. the boys
5. have been playing
6. at the stadium
A) 6, 2, 1, 3, 5, 4 B) 6, 5, 1, 2, 3, 4
C) 4, 5, 1, 6, 3, 2 D) 3, 4, 2, 6, 1, 5
E) 4, 5, 3, 2, 1, 6

Alt-standart: 10-4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.
Bölmə: Cümlə düzəltmə
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri müvafiq ardıcıllıqla düzməklə cümlə qurmaq tələb olunur. Verilmiş sözlərin doğru ardıcıllığı* ***4, 5, 1, 6, 3, 2 (The boys have been playing tennis at the stadium for two hours)*** *kimidir və bu ardıcıllıq olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Choose the correct modal verb.
As his English is excellent, he ... find a good job.
A) has
B) will be able to
C) doesn't have
D) hasn't to
E) won't be able

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Feil. Modal feillər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feil ilə tamamlamaq tələb olunur. Bəndlərdə verilən **"has", "doesn't have", "won't be able",** modal ifadələri özündən sonra "**to**" hissəcikli məsdər tələb etdiyinə görə doğru cavab ola bilməz, **"hasn't to"** ifadəsi qrammatik cəhətdən doğru olmadığı üçün yanlış cavabdır. **"Will be able to"** verilmiş cümləyə həm qrammatik, həm də mantiqi cəhətdən uyğun gəldiyi üçün test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı
Choose the correct conjunction.
Today the weather is fine, ... the students are going for a walk.
A) so
B) though
C) although
D) or
E) but
Alt-standart: 10-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcı
İzah: *Bu test tapşırığında cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. **"But"** ziddiyyət, **"though", "although"** güzəşt, **"or"** seçim ifadə etdiyi üçün bu bəndlər yanlış cavab hesab edilir. Verilmiş cümlədə səbəb-nəticə əlaqəsi olduğu üçün **"so"** bağlayıcısı olan bənd **doğru cavabdır**.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı
Choose the correct option.
Her hair is as … as her mom's.
A) the shortest
B) most short
C) shorter
D) short
E) more short
Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Sifət
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün müvafiq sifəti seçmək tələb olunur. Bu cümlədə **"as...as"** ifadəsi sifətin adi dərəcəsini tələb edir. Buna görə də, müqayisə və üstünlük dərəcələri olan **"shorter"** və **"shortest"** sifətləri səhv cavab hesab edilir. **"More short", "most short"** ifadələri qrammatik cəhətdən doğru olmadığı üçün yanlış bənd hesab edilir. **"Short"** sözü adi dərəcədə olduğu üçün bu bənddəki sualın doğru cavabıdır.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı
Choose the correct option.
We got two packages and … of them were from Nick.
A) each B) every C) both D) one E) no
Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Əvəzlik
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə boşluğu müvafiq əvəzliklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlənin xəbəri cəmdə olduğu üçün **"each"** və **"one" əvəzlikləri** yanlış cavab hesab edilir**. "Every"** və **"no"** əvəzlikləri olan bəndlər də yanlışdır. Çünki bu əvəzliklərdən sonra **"of"** sözünü istifadə edilmir. **"Both"** əvəzliyi **"hər ikisi"** mənasını verdiyi üçün və cəm feil tələb etdiyinə görə **doğru cavabdır**.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı
Choose the correct option.
My first day at work was not very good. I've made ... mistakes!
A) few B) very few C) a little
D) too much E) a lot of

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sual cümlələri
İzah: *Bu test tapşırığında test tapşırığında verilən ismə müvafiq olan kəmiyyət bildirən sözü müəyyən edib tamamlamaq tələb olunur. Cümlədə mantiqi cəhətdən **"few", "very few"** azlıq bildirdiyi üçün **və "a little", "too much"** sayılmayan isimlərlə işləndiyi üçün doğru cavab hesab edilmir. Əvvəlki cümlənin mənasına uyğun olaraq **"a lot of"** bəndi həm qrammatik, həm də məntiqi cəhətdən **doğru cavabdır**.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı
Choose the correct option.
My friend and his cousin … reading the same books for a week.
A) is B) has C) has been
D) was E) have been
Alt-standart: 10-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Xəbərin mübtəda ilə uzlaşması
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə mübtəda ilə xəbərin düzgün uzlaşmasını seçmək tələb olunur. Cümlənin mübtədası **"and"** bağlayıcısı ilə bağlanan iki isimlə ifadə olunmuşdur və cəm xəbər tələb edir. **"Is", "has", "has been", "was"** feilləri təkdə olduğu üçün yanlışdır. Beləliklə, **"have been"** cəm feil olduğu üçün **doğru cavab** hesab edilir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

No one expected the producer … about his plans.

A) speaks
B) to speak
C) speak
D) is speaking
E) will speak

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Feilin şəxssiz formaları. Mürəkkəb tamamlıq

Bu test tapşırığında verilmiş cümləni feilin müvafiq forması ilə tamamlamaq tələb olunur. Bildiyimiz kimi mürəkkəb tamamlıqda 3-cü qrup feillərdən sonra tamamlığın tərkibindəki feilin forması "to" hissəcikli məsdərdir. Bu tip feillərə nümunə olaraq "to ask, to advise, to want" və s kimi feilləri nümunə gətirmək olar. Cümlədə olan ***"to expect"*** *feilindən sonra mürəkkəb tamamlığın II hissəsi* ***"to"*** *hissəcikli məsdər olmalıdır. Ona görə də,* ***"speak", "is speaking", "speaks", "will speak"*** *feilləri feilin formaları olmadığı üçün yanlış,* ***"to speak"*** *feili olan bənd isə* ***doğru cavab*** *hesab edilir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Choose the correct tense form.

We… our friends next Sunday.

A) met B) meet C) have met
D) will meet E) meets

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Feilin zaman formaları

İzah: *Bu test tapşırığında feilin düzgün zaman formasını müəyyən etmək tələb olunur. Burada verilmiş sadə cümlənin sonunda "**next Sunday**" zaman zərfliyi feilin **"Future Simple"** zaman formasını tələb etdiyi üçün **"met"**, **"meet"**, **"have met"** və **"meets"** cavabları yanlışdır. Gələcək sadə zamanda olan **"will meet"** feilinin qeyd olunduğu bənd **doğru cavabdır**.*

Read the passage and answer questions 23 – 30.

1. Dhamal is a traditional dance performed by the Siddi community in Gujarat, India. The ancestors of the Siddi people came from Africa many centuries ago. Although they have adopted the language and many customs of India, some of their African traditions have also been preserved.

2. In the past Dhamal was performed by the Siddis after returning from successful hunting of wild animals. During the reign of kings, Dhamal was the main source of entertainment for the rulers. But nowadays this folk dance is performed by the farmers when their crop is ready to harvest. They bend down in the field, make a half-circle around the crops and thank God for the crop they get.

3. People dance to the music which is a mixture of African rhythms and Indian traditional music. The dancers usually paint their faces and wear colourful clothing with peacock feathers. A unique feature of this dance is the action of throwing a coconut up into the air and breaking it with the head when it falls. Another breathtaking act is dancing on the fire. Dhamal can also be performed in the moonlight. Dhamal, which originated 700 years ago, is performed with some changes today.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) Dhamal is a modern type of dance in India.
B) Dhamal is always performed at sunrise.
C) The clothing of the dancers is dark.
D) Dhamal combines African and Indian musical traditions.
E) Dancers try to break coconuts with their hands.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən düzgün fikri seçmək tələb olunur.* ***"Dhamal is a modern type of dance in India.", "Dhamal is always performed at sunrise.", "The clothing of the dancers is dark." və "Dancers try to break coconuts with their hands."*** *yanlış fikri ifadə etdiyi üçün yanlış bəndlərdir.* ***"Dhamal combines African and Indian musical traditions." (Dhamal Afrika və Hindistanın musiqi ənənələrini özündə birləşdirir)*** *fikri mətndə öz əksini tapdığına görə, test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Choose the correct answer to the question according to the passage.

What do the farmers do when their crop is ready?

1. They pray to God for their crop.
2. They throw a coconut up into the air.
3. They burn peacock feathers on fire.
4. They bend down in the shape of half-ring.

A) 3, 4 B) 2, 3 C) 1, 2 D) 2, 4 E) 1, 4

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilmiş suala düzgün cavabları əks etdirən bəndi müəyyənləşdirmək tələb olunur.* ***"They throw a coconut up into the air.", "They burn peacock feathers on fire." cümlələri*** *sualın doğru cavabları olmadığı üçün bu bəndlər yanlış cavab hesab edilir.* ***"They pray to God for their crop." (Onlar məhsula görə Allaha dua edirlər), "They bend down in the shape of half-ring." (Onlar yarımqövs şəklində əyilirlər)*** *cümlələri olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.
The Siddi people … .
A) have settled in Gujarat recently
B) have kept some African traditions
C) performed Dhamal after bad hunting
D) rejected following Indian customs
E) refused speaking the Indian language

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümləni düzgün tamamlamaq tələb olunur.* ***“Have settled in Gujarat recently.”, “performed Dhamal after bad hunting.”, “rejected following Indian customs.”, “refused speaking the Indian language.”*** *bəndləri* ***“the Siddi people”*** *mübtədası ilə başlanan cümləni məntiqi cəhətdən düzgün tamamlamadığı üçün yanlış cavablardır.* ***“Have kept some African traditions.”*** *bəndi verilmiş ifadənin məntiqi cəhətdən düzgün davamı olduğu üçün* ***doğru cavabdır****.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

The passage is mainly about … .
A) the dancers’ costumes at the festival
B) specific features of African music
C) the traditional dance of the Siddi people
D) gathering harvest from the fields
E) hunting wild animals in Gujarat

Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnin əsasən nədən bəhs etdiyi soruşulur. Verilmiş bəndlərdən* ***“the dancers’ costumes at the festival”, “specific features of African music”, “gathering harvest from the fields”*** *və* ***“hunting wild animals in Gujarat”*** *fikirləri mətndə verilsə də, mətnin məzmununu tam əks etdirmədiyi üçün yanlış cavablardır. Mətn, əsasən,* ***Siddi xalqının ənənəvi rəqsindən*** *bəhs etdiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabı “the traditional dance of the Siddi people”*** *olan bənddir.*

Fulfil the tasks number 27 – 30 in the “Answer sheets”.

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Write the synonym of the word “*to maintain*” from paragraph 1.

Alt-standart: 10-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada* ***“to maintain” (qoruyub saxlamaq)*** *feilinin abzas 1-də sinonimini müəyyən edib yazmaq tələb olunur. Beləliklə, bu test tapşırığının* ***doğru cavabı “to preserve” (qoruyub saxlamaq)*** *feilidir.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Which word from paragraph 3 best fits the following definition “*being the only one of its kind*”?

Alt-standart: 7- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş leksik izaha uyğun olan sözü 3-cü abzasdan müəyyən edib yazmaq tələb olunur. Buna görə də, mətnin 3-cü abzasına əsasən* ***doğru cavab “unique” (özünəməxsus, nadir)*** *sifətidir.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Complete the sentence by changing at least 2 words according to the passage.
During the reign of kings, Dhamal … .

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş* ***“During the reign of kings, Dhamal … .”*** *cümləsini* ***“…****was the* ***main (key, chief, major və s.) source (origin)*** *of* ***entertainment (fun, amusement, joy və s.)*** *for the* ***rulers (heads)”*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Answer the question by expressing your opinion. Write at least three sentences.
Which dance is your favourite one and why?

Alt-standart: *7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.*

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

Yalli is my favourite dance. It is generally performed at weddings and festivities. I love this dance because the dancers hold hands in a line showing the unity.

Azərbaycan dili

A variantı 31 saylı test tapşırığı
B variantı 35 saylı test tapşırığı
C variantı 38 saylı test tapşırığı
D variantı 35 saylı test tapşırığı

Hansı sırada bütün sözlərin yazılışı ***səhvdir***?

A) yarımfinal, heykəltəraş, yasdı
B) düm-ağ, kəmşirin, balerina
C) ekspres, ədliyə, ilbəil
D) monastır, silindr, üfüq
E) düşgün, koktel, alayarımçıq

Mövzu: Orfoqrafiya
Sinif: 5-11
Alt-Standart: : 4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.
İzah: *Test tapşırığının cavab bəndlərindəki sözlərin düzgün yazılışı belədir:* yarımfinal, heykəltaraş, yastı; dümağ, kəmşirin, balerina; ekspres, ədliyyə, ilbəil; monastır, silindr, üfüq; düşkün, kokteyl, ala-yarımçıq
Doğru cavab: düşgün, koktel, alayarımçıq

A variantı 32 saylı test tapşırığı
B variantı 31 saylı test tapşırığı
C variantı 37 saylı test tapşırığı
D variantı 39 saylı test tapşırığı

"Gözü su içməmək" frazeoloji birləşməsi hansı mənaya uyğun gəlir?

A) cəzalandırmaq B) inanmamaq C) aldatmaq
D) danlamaq E) bəyənməmək

Mövzu: Leksika
Sinif: 5
Alt-Standart: 4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.
İzah: *"Gözü su içməmək"* frazeoloji birləşməsi *şübhələnmək, inanmamaq, etibar etməmək* mənasına uyğundur.
Doğru cavab: inanmamaq

A variantı 33 saylı test tapşırığı
B variantı 39 saylı test tapşırığı
C variantı 39 saylı test tapşırığı
D variantı 38 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyənləşdirin.

1. Mübtədanın əlavəsi işlənmişdir.
2. Tamamlığın əlavəsi işlənmişdir.
3. Yer zərfliyinin əlavəsi işlənmişdir.

a. Azərin atasına – Amil dayıya məktub yazdıq.
b. İki gündən sonra Cavadı – yeni mühəndisi nazirliyə dəvət etdilər.
c. Bizim evimiz mənzərəli bir yerdə – göl qırağında idi.
d. Qrupun yeni rəhbəri – gənc qız görüləcək işlərdən danışdı.
e. Anar kəndə – bu doğma obaya tez-tez gəlirdi.

A) 1 – b; 2 – e; 3 – c B) 1 – b; 2 – d; 3 – e
C) 1 – d; 2 – a, b; 3 – e D) 1 – a, d; 2 – b; 3 – c
E) 1 – d; 2 – a; 3 – c, e

Mövzu: Əlavələr
Sinif: 8
Alt-Standart: 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.
İzah: *Azərin atasına – Amil dayıya məktub yazdıq* və *İki gündən sonra Cavadı – yeni mühəndisi nazirliyə dəvət etdilər* cümlələrində əlavə tamamlığa; *Bizim evimiz mənzərəli bir yerdə – göl qırağında idi* cümləsində əlavə xəbərə; *Qrupun yeni rəhbəri – gənc qız görüləcək işlərdən danışdı* cümləsində əlavə mübtədaya; *Anar kəndə – bu doğma obaya tez-tez gəlirdi* cümləsində əlavə yer zərfliyinə aiddir.
Doğru cavab: 1 – d; 2 – a, b; 3 – e

A variantı 34 saylı test tapşırığı
B variantı 37 saylı test tapşırığı
C variantı 34 saylı test tapşırığı
D variantı 37 saylı test tapşırığı

Hansı cümlədə tamamlıq söz birləşməsi ilə ifadə ***olunmamışdır***?

A) Hamı öz fikrinin doğru olduğuna inanırdı.
B) Əcnəbi turistlər Şəkinin görməli yerlərini gəzdilər.
C) Bu meyvələrin hamısını Məhəmmədhəsən əminin bağından dərmişik.
D) Bu hadisədən sonra Sevil hər şeyi etiraf etdi.
E) Vaqif, bu adamların çoxunu tanımıram.

Mövzu: Mövzulararası əlaqə
Sinif: 8
Alt-Standart: 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.
İzah: *Hamı* ***öz fikrinin doğru olduğuna*** *inanırdı* cümləsində tamamlıq feili birləşmə ilə; *Əcnəbi turistlər* ***Şəkinin görməli yerlərini*** *gəzdilər. Bu* ***meyvələrin hamısını*** *Məhəmmədhəsən əminin bağından dərmişik, Vaqif, bu* ***adamların çoxunu*** *tanımıram cümlələrində tamamlıqlar ismi birləşmə ilə; Bu hadisədən sonra Sevil* ***hər şeyi*** *etiraf etdi* cümləsində isə tamamlıq əvəzliklə ifadə olunmuşdur.
Doğru cavab: Bu hadisədən sonra Sevil hər şeyi etiraf etdi.

A variantı 35 saylı test tapşırığı
B variantı 36 saylı test tapşırığı
C variantı 40 saylı test tapşırığı
D variantı 33 saylı test tapşırığı

Uyğunluğu müəyyənləşdirin.

1. İsmi birləşmə işlənmişdir.
2. Feili birləşmə işlənmişdir.

a. Qəfildən səs eşidildi.
b. Düşmənin çirkin niyyətini dünyaya sübut etməliyik.
c. Sən bunumu deyirdin?
d. Cəmil gedərkən uşaqlar yuxulu idilər.
e. Təşkil edilmiş bu sərgidə rəssamlar da iştirak edirdilər.

A) 1 – c; 2 – d, e B) 1 – b, c; 2 – a
C) 1 – a; 2 – c, e D) 1 – b; 2 – d, e
E) 1 – b, e; 2 – d

Mövzu: Söz birləşmələri
Sinif: 8
Alt-Standart: 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.

İzah: *Qəfildən səs eşidildi, Sən bunumu deyirdin?* cümlələrində söz birləşməsi işlənməmişdir. ***Düşmənin çirkin niyyətini*** *dünyaya sübut etməliyik,* ***Təşkil edilmiş bu sərgidə*** *rəssamlar da iştirak edirdilər* cümlələrində ismi birləşmə işlənmişdir. ***Cəmil gedərkən*** *uşaqlar yuxulu idilər* cümləsində feili birləşmə işlənmişdir.
Doğru cavab: 1 – b, e; 2 – d

A variantı 36 saylı test tapşırığı
B variantı 32 saylı test tapşırığı
C variantı 32 saylı test tapşırığı
D variantı 36 saylı test tapşırığı

Söz sırasının pozulduğu hansı nümunədə həm sadə, həm də mürəkkəb isim işlənmişdir?

A) Bəs kimə yetişəcək o bağ-bağçanın qazancı? (M. Cəlal)

B) Açıldı bayraqlar, çalındı boru,
Fələk görməmişdi bu vurhavuru. (Ə. Cavad)

C) Doğrusu, qohum-əqrəbanın sözləri mənim də beynimə batır, yoldaş. (C. Məmmədquluzadə)

D) Bu xəbəri eşidər-eşitməz hər kəs təlaşla binanı tərk etdi.

E) Sevgi əzəl gündən sevir baharı,
Baharda insanlar arzuya çatır. (N. Xəzri)

Mövzu: Mövzulararası əlaqə
Sinif: 5, 6, 8
Alt-Standart: 4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.
İzah: *Bəs kimə yetişəcək o bağ-bağçanın qazancı?* cümləsində söz sırası pozulmuş, mürəkkəb isim (bağ-bağça) işlənmiş, lakin sadə isim işlənməmişdir.
"Açıldı bayraqlar, çalındı boru,
Fələk görməmişdi bu vurhavuru" nümunəsində söz sırası pozulmuş, həm sadə (bayraq, boru, fələk), həm də mürəkkəb isim (vurhavur) işlənmişdir.
Doğrusu, qohum-əqrəbanın sözləri mənim də beynimə batır, yoldaş nümunəsində sadə (söz) və mürəkkəb (qohum-əqrəba) isim işlənsə də, söz sırası pozulmamışdır. (Qeyd: Xitab cümlənin həm əvvəlində, həm ortasında, həm də sonunda işlənə bilər. Xitabın cümlənin sonunda işlənməsi söz sırasını pozmur.)
Bu xəbəri eşidər-eşitməz hər kəs təlaşla binanı tərk etdi nümunəsində sadə isim işlənsə də, mürəkkəb isim işlənməmişdir.
"Sevgi əzəl gündən sevir baharı,
Baharda insanlar arzuya çatır" nümunəsində söz sırası pozulmuş, sadə isim (bahar, insanlar) islənmiş, mürəkkəb isim işlənməmişdir.
Doğru cavab:
Açıldı bayraqlar, çalındı boru,
Fələk görməmişdi bu vurhavuru. (Ə. Cavad)

A variantı 37saylı test tapşırığı
B variantı 34 saylı test tapşırığı
C variantı 31 saylı test tapşırığı
D variantı 34 saylı test tapşırığı

Verilmiş cümlələrdə zərfin mənaca hansı növləri işlənmişdir?

1. Biz kəndə çatanda meşədəki torağayların səsi güclə eşidilirdi.
2. Cavanşir bir qədər dincəlib yoluna davam etdi.

A) zaman, kəmiyyət
B) tərzi-hərəkət, yer
C) tərzi-hərəkət, zaman
D) tərzi-hərəkət, kəmiyyət
E) zaman, yer

Mövzu: Zərf
Sinif: 7
Alt-Standart: 4.1.2. Sözün qrammatik mənasını kontekstə uyğun izah edir.
İzah: *Biz kəndə çatanda meşədəki torağayların səsi güclə eşidilirdi* cümləsində ***güclə*** sözü tərzi-hərəkət zərfidir. *Cavanşir bir qədər dincəlib yoluna davam etdi* cümləsində ***bir qədər*** sözü kəmiyyət zərfidir.
Doğru cavab: tərzi-hərəkət, kəmiyyət

A variantı 38 saylı test tapşırığı
B variantı 38 saylı test tapşırığı
C variantı 35 saylı test tapşırığı
D variantı 31 saylı test tapşırığı

Cümlələrdə fərqləndirilmiş sözləri nəzərə alaraq uyğunluğu müəyyən edin.

1. Qarşı **tərəf** buz bağladığından nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılmışdı.
2. Maşın saat ikidə şərqə **tərəf** yol aldı.

a. Sözə qoşularaq məna çaları yaradır.
b. İfadə olunan fikrə münasibət bildirir.
c. Leksik mənası var.
d. Yalnız qrammatik mənası var.
e. Cümlə üzvləri arasında əlaqə yaradır.

A) 1 – b; 2 – c, d
B) 1 – c; 2 – a, e
C) 1 – b; 2 – a, e
D) 1 – c; 2 – a, d
E) 1 – c, e; 2 – d

Mövzu: Morfologiya
Sinif: 5-7
Alt-Standart: : 4.1.2. Sözün səs tərkibini, semantik xüsusiyyətlərini, tərkibini, yaranma üsullarını və qrammatik mənasını (ad, əlamət, hərəkət bildirməsini) izah edir.
4.1.2. Sözləri ümumi qrammatik mənasına görə fərqləndirir.
İzah: *Qarşı* ***tərəf*** *buz bağladığından nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılmışdı* cümləsində *tərəf* sözü isimdir, leksik mənası var; *Maşın saat ikidə şərqə* ***tərəf*** *yol aldı* cümləsində *tərəf* sözü qoşmadır, sözə qoşularaq məna çaları yaradır, yalnız qrammatik mənası var.
Doğru cavab: 1 – c; 2 – a, d

A variantı 39 saylı test tapşırığı
B variantı 33 saylı test tapşırığı
C variantı 36 saylı test tapşırığı
D variantı 40 saylı test tapşırığı

Müqayisə cədvəlinə əsasən doğru fikirləri müəyyən edin.

Lazım şəkli	Arzu şəkli
1. Təsdiqdə işlənsə də, inkarda işlənə bilmir. 2. "*Gələsiniz*" sözü bu şəkildədir.	3. "*Kaş Anar da gəlsin*" cümləsində feil bu şəkildədir. 4. "*İsə*" köməkçi sözü (hissəciyi) ilə işlənə bilmir.
5. Cümlənin feili xəbəri olur. 6. Məchul növdə işlənə bilir.	

A) 4, 5, 6 B) 1, 3, 6 C) 2, 4, 5
D) 2, 3, 6 E) 1, 3, 5

Mövzu: Feil. Feilin şəkilləri
Sinif: 6, 7
Alt-Standart: .1.2. Sözün qrammatik mənasını kontekstə uyğun izah edir; 4.1.2. Sözləri ümumi qrammatik mənasına görə fərqləndirir.
İzah: *Təsdiqdə işlənsə də, inkarda işlənə bilmir* fikri lazım şəklinə aid deyil, çünki lazım şəklinin inkarı feilə *deyil* sözü artırmaqla düzəlir. "*Gələsiniz*" sözü lazım şəklində yox, arzu şəklindədir. "*Kaş Anar da gəlsin"* cümləsində feil arzu şəklində yox, əmr şəklindədir. *Arzu şəkli "isə"* köməkçi sözü (hissəciyi) ilə işlənə bilmir. Həm lazım, həm arzu şəkli cümlənin feili xəbəri olur və hər iki şəkil məchul növdə işlənə bilir.
Doğru cavab: 4, 5, 6

A variantı 40 saylı test tapşırığı
B variantı 40 saylı test tapşırığı
C variantı 33 saylı test tapşırığı
D variantı 32 saylı test tapşırığı

"*Xalqımızın mərd oğulları bu mübarizəyə qoşuldular ki, gələcək nəsillər azad və xoşbəxt yaşasınlar*" tabeli mürəkkəb cümləsinin təhlili ilə bağlı ***səhvi*** müəyyən edin.

A) Budaq cümlə baş cümləyə bağlayıcı ilə bağlanıb.
B) □⟵○ sxeminə uyğundur.
C) Baş və budaq cümlələr müəyyən şəxslidir.
D) Həm baş, həm də budaq cümlə feili xəbərlidir.
E) Həm baş, həm də budaq cümlədə sintaktik əlaqənin hər iki növündən istifadə edilib.

Mövzu: Mövzulararası əlaqə
Sinif: 7-9
Alt-Standart: 4.1.1. Mürəkkəb cümlənin növlərini fərqləndirir; 4.1.2. Sözləri və söz birləşmələrini müxtəlif sintaktik vəzifələrdə işlədir.
İzah: *Xalqımızın mərd oğulları bu mübarizəyə qoşuldular ki, gələcək nəsillər azad və xoşbəxt yaşasınlar* cümləsində budaq cümlə baş cümləyə *ki* tabelilik bağlayıcısı ilə bağlanmışdır. *Xalqımızın mərd oğulları bu mübarizəyə qoşuldular cümləsi* baş, *gələcək nəsillər azad və xoşbəxt yaşasınlar* cümləsi budaq cümlədir. Həm baş, həm də budaq cümlə feili xəbərli və müəyyən şəxsli cümlədir. Budaq cümlədə sintaktik əlaqənin hər iki növündən (tabesizlik və tabelilik) istifadə edilib. *Azad* və *xoşbəxt* sözləri arasında tabesizlik, *gələcək nəsillər, nəsillər yaşasın, azad yaşasın, xoşbəxt yaşasın* sözləri arasında tabelilik əlaqəsi var. Baş cümlədə isə yalnız tabelilik əlaqəsindən istifadə edilib.
Doğru cavab: Həm baş, həm də budaq cümlədə sintaktik əlaqənin hər iki növündən istifadə edilib.

41 – 50 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

Bir il

Qəribə sentyabr idi. On bir il sentyabrın birində məktəbin yolunda addımlamışdım, amma indi zavodun yolunu tutmuşdum. Bir neçə ay əvvəl işdən çıxan anamın *israrına*[1] fikir verməyərək qəbul imtahanına getməmişdim. İndi mən anama dəstək olmaq istəyirdim, o, qardaşımla məni tək böyütmüş, çox çətinliklər görmüşdü.

☐ Briqada yoldaşlarım, qocaman usta Səlim, Muxtar, Əhəd işin incəliklərini mənə öyrətdilər. Usta Səlim məni "sonbeşiyim" adlandırır, dərdimi-sərimi diqqətlə dinləyir, mənə öyüd verirdi. Bu insanların arasında işləmək mənə o qədər xoş gəlirdi ki, yavaş-yavaş qəlbimdəki sıxıntını, müəllimlərimdən, sinif yoldaşlarımdan eşitdiyim "Fuad məşhur riyaziyyatçı olacaq" sözlərini də unutmağa başlamışdım. Hətta övladlarının ali təhsil almasını arzulayan anamın "Sən oxumalısan" nəsihəti də ▲ ***bu qulağımdan girib o biri qulağımdan çıxırdı.***

Son vaxtlar usta Səlim xeyli dəyişmişdi, gözlərində dərin *hüzn*[2] var idi, əvvəlki *qıvraq*[3] davranışından əsər qalmamışdı, *ovqatı*[4] da tez-tez korlanırdı.

– Son vaxtlar heç özünə oxşamırsan, usta, – dedim.

– Mən çoxdan özümə oxşamıram, oğul. ☐ Görürsən, heç əlimə açar da almıram.

Gülümsədim:

– Açar nəyinə lazımdır? Məsləhətin bizə bəsdir. Sənin bacarığın, təcrübən kimsədə yoxdur.

Usta Səlim qətiyyətlə başını buladı:

– Adam gərək öz çörəyini yesin. Muxtar da, Əhəd də işi məndən yaxşı bilir. Nə əlimdən daha bir iş gəlir, nə də məsləhətim bir kimsəyə lazımdır.

– Bəs mənə?

Qoca usta düz gözlərimin içinə baxdı və dedi:

– Sən bura adamı deyilsən.

– Niyə, usta, yoxsa mənim bacarığıma inanmırsan?

– İnanıram, hamımız inanırıq. Hətta sən bura gələndə düşünmüşdüm ki, nə vaxtsa məni sən əvəz edəcəksən. Amma indi fikirlərim dəyişib. Sən bu zavodda müvəqqətisən. Sən alim olacaqsan. Hər kəs öz yerini tapmalıdır. Ancaq bizim yollarımız ayrılır. Mən gedirəm.

– Hara? Niyə?

– İşdən çıxacağam. İstəmirəm, qulağım eşidə-eşidə "Bu kişi nə vaxt gedəcək?" desinlər.

☐ Ustanı bu yoldan çəkindirməyə təşəbbüs göstərməyin mənasız olduğunu düşünüb susdum.

Məktəbi bitirəndən sonra ikinci sentyabrı qarşılayıram. Bu sentyabrda birincidən fərqli olaraq, ■ ***uçmağa qanadım yoxdur***. İstəyirəm, hamıya deyim ki, mən tələbəyəm, özü də elə-belə tələbə yox, fəhlə tələbə. Öz əlinin zəhməti ilə yaşayan tələbə. Bu bircə ildə çox şey öyrəndim, ● ***həyat məktəbi keçdim***, möhkəm, zəif, saf

adamlarla münasibət qurdum, əsl kişilərlə çiyin-çiyinə çalışmağı, işləməyi öyrəndim. ______ Ən əsası, öz yerimdə olmağı öyrəndim.

A variantı 41 saylı test tapşırığı
B variantı 41 saylı test tapşırığı
C variantı 41 saylı test tapşırığı
D variantı 41 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən Fuad obrazı ilə bağlı doğru fikirləri müəyyən edin.

1. Universitetə daxil olmaq üçün biliyi kifayət etmir.
2. İmtahandakı uğursuzluqdan sonra zavodda işləmək məcburiyyətində qalır.
3. Usta Səlimlə səmimi münasibət qurmağa nail olmuşdur.
4. İşin incəliklərini öyrənir.

A) 1, 4 B) 1, 3 C) 3, 4 D) 1, 2 E) 2, 3

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: *Universitetə daxil olmaq üçün biliyi kifayət etmir, İmtahandakı uğursuzluqdan sonra zavodda işləmək məcburiyyətində* qalır fikirləri yanlışdır, çünki Fuad anasının israrına fikir verməyərək qəbul imtahanına getməmişdi.
Usta Səlimlə səmimi münasibət qurmağa nail olmuşdur fikri doğrudur, Fuad usta Səlimlə dərdləşir, usta onu “sonbeşiyim” adlandırır, ona öyüd verir, yol göstərir, mehriban davranır.
İşin incəliklərini öyrənir fikri də doğrudur. Mətndə qeyd olunur ki, briqada yoldaşları, qocaman usta Səlim, Muxtar, Əhəd işin incəliklərini Fuada öyrədiblər.
Doğru cavab: 3, 4

A variantı 42 saylı test tapşırığı
B variantı 43 saylı test tapşırığı
C variantı 42 saylı test tapşırığı
D variantı 43 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən boşluqların yerinə yazıla biləcək cümlələrin ardıcıllığını müəyyən edin.

1. Onun əzabını, ağrısını, artıq zavodda faydasız olduğunu düşünməsini anlayırdım.
2. Artıq zavodda işlədiyim bir neçə gün idi.
3. Ən çətin, böhranlı vaxtımda əlimdən tutub mənə dəstək olan, qüvvət, mətanət hissi aşılayan insanları tanıdım.
4. Qabaqkı kimi işləyə bilmirəm, barmaqlarım sözümə baxmır.

A) 1, 4, 3, 2 B) 1, 2, 4, 3 C) 2, 4, 1, 3
D) 4, 2, 1, 3 E) 2, 3, 4, 1

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.2. Tərkib hissələri arasında əlaqəni gözləməklə mətni genişləndirir.
İzah: *Artıq zavodda işlədiyim bir neçə gün idi* cümləsini birinci, *Qabaqkı kimi işləyə bilmirəm, barmaqlarım sözümə baxmır* cümləsini ikinci, *Onun əzabını, ağrısını, artıq zavodda faydasız olduğunu düşünməsini anlayırdım* cümləsini üçüncü, *Ən çətin, böhranlı vaxtımda əlimdən tutub mənə dəstək olan, qüvvət, mətanət hissi aşılayan insanları tanıdım* cümləsini dördüncü boşluğa əlavə etmək olar.
Doğru cavab: 2, 4, 1, 3

A variantı 43 saylı test tapşırığı
B variantı 42 saylı test tapşırığı
C variantı 45 saylı test tapşırığı
D variantı 45 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Mətndə məlumat var	*Mətndə məlumat yoxdur*
1. Müəllimləri Fuadın gələcəyi ilə bağlı yüksək fikirdə idilər. 2. Fuad zavodda maşınqayırma sahəsində çalışır. 3. Fuad zavoda gələndə usta Səlim düşünmüşdü ki, nə vaxtsa onu Fuad əvəz edəcək.	4. Fuad ailənin yeganə övladı deyil. 5. Ustanın gedişindən sonra işçilərdən biri onun yerinə keçir. 6. Briqadanın digər üzvləri də qoca ustanın işdən getməsinə qarşı idilər.

A) 1, 4, 5, 6 B) 2, 3, 4 C) 1, 2, 4, 6
D) 1, 3, 5, 6 E) 2, 3, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: *Müəllimləri Fuadın gələcəyi ilə bağlı yüksək fikirdə idilər* fikri mətndə var. *Müəllimləri Fuadın məşhur riyaziyyatçı olacağına əmin idilər.*
Fuad zavoda gələndə usta Səlim düşünmüşdü ki, nə vaxtsa onu Fuad əvəz edəcək fikri mətndə öz əksini tapıb: “*Hətta sən bura gələndə düşünmüşdüm ki, nə vaxtsa məni sən əvəz edəcəksən*”.
Fuad ailənin yeganə övladı deyil fikri mətndə var, bu fikrə mətndə iki yerdə rast gələ bilərik: *İndi mən anama dəstək olmaq istəyirdim, o, qardaşımla məni tək böyütmüş, çox çətinliklər görmüşdü. Hətta övladlarının ali təhsil almasını arzulayan anamın “Sən oxumalısan” nəsihəti də bu qulağımdan girib o biri qulağımdan çıxırdı.*
Fuad zavodda maşınqayırma sahəsində çalışır; Ustanın gedişindən sonra işçilərdən biri onun yerinə keçir; Briqadanın digər üzvləri də qoca ustanın işdən getməsinə qarşı idilər fikirləri mətndə öz əksini tapmayıb.
Doğru cavab: 1, 3, 5, 6

A variantı 44 saylı test tapşırığı
B variantı 45 saylı test tapşırığı
C variantı 44 saylı test tapşırığı
D variantı 42 saylı test tapşırığı

Hansı cümlədə mətndə üzərində rəqəm yazılmış sözlərdən heç birinin mənasına uyğun söz ***işlənməmişdir***?

A) Almurad çevik hərəkətlə qalxıb ata mindi.
B) Müğənninin səsi insana kədər gətirirdi.
C) Əhvalının xoş vaxtında heç nəyə etiraz etməzdi.
D) Rəisin təkidinə baxmayaraq, şinelini götürmək istəmədi.
E) Zavod sanki canlanmışdı, intensiv iş gedirdi.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.1. Tanış olmadığı söz və ifadələrin mənasını müvafiq qarşılığını tapmaqla şərh edir;

İzah: Mətndə üzərində 1 rəqəmi yazılmış sözün ***(israr)*** mənasına uyğun söz *Rəisin* ***təkidinə*** *baxmayaraq, şinelini götürmək istəmədi* cümləsində; üzərində 2 rəqəmi yazılmış sözün ***(hüzn)*** mənasına uyğun söz *Müğənninin səsi insana* ***kədər*** *gətirirdi;* üzərində 3 rəqəmi yazılmış sözün ***(qıvraq)*** mənasına uyğun söz *Almurad* ***çevik*** *hərəkətlə qalxıb ata mindi;* üzərində 4 rəqəmi yazılmış sözün ***(ovqat)*** mənasına uyğun söz ***Əhvalının*** *xoş vaxtında heç nəyə etiraz etməzdi* cümləsində işlənmişdir. *Zavod sanki canlanmışdı, intensiv iş gedirdi* cümləsində mətndə üzərində rəqəm yazılmış sözlərdən heç birinin mənasına uyğun söz işlənməmişdir.
Doğru cavab: Zavod sanki canlanmışdı, intensiv iş gedirdi.

A variantı 45 saylı test tapşırığı
B variantı 44 saylı test tapşırığı
C variantı 43 saylı test tapşırığı
D variantı 44 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən səbəbini müəyyən etmək mümkün ***deyil***:
1. Ustanın işdən getmək istəməsinin
2. Ananın işdən çıxmasının
3. Fuadın zavodda işləmək qərarının
4. Ananın övladlarını tək böyütməsinin
5. Fuadın öz işi ilə bağlı məmnuniyyətinin

A) 1, 2 B) 2, 4 C) 3, 5 D) 3, 4 E) 1, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: *Fuadın zavodda işləmək qərarının* səbəbi mətndə verilmişdir. Mətndən aydın olur ki, Fuad anasına dəstək olmaq istəyir, zavodda işə başlayır. *Fuadın öz işi ilə bağlı məmnuniyyətinin* səbəbini mətndəki *...insanların arasında işləmək mənə o qədər xoş gəlirdi ki, yavaş-yavaş qəlbimdəki sıxıntını, müəllimlərimdən, sinif yoldaşlarımdan eşitdiyim "Fuad məşhur riyaziyyatçı olacaq" sözlərini də unutmağa başlamışdım"* fikri əsasında müəyyən etmək olar.
Ustanın işdən getmək istəməsinin səbəbi mətndə verilib. Usta əlindən daha bir iş gəlmədiyini, məsləhətinin kimsəyə lazım olmadığını düşündüyü üçün işdən getmək istəyir.
Ananın işdən çıxmasının; Ananın övladlarını tək böyütməsinin səbəbi mətndə verilməyib.
Doğru cavab: 2, 4

46 – 50 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

A variantı 46 saylı test tapşırığı
B variantı 46 saylı test tapşırığı
C variantı 46 saylı test tapşırığı
D variantı 46 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən əvvəlində işarə qoyulmuş ifadələrin mənasını müəyyən edib yazın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.1. Tanış olmadığı söz və ifadələrin mənasını müvafiq qarşılığını tapmaqla şərh edir; 2.1.1. Tanış olmayan söz və ifadələrin kontekstə uyğun mənasını şərh edir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
▲ ***bu qulağımdan girib o biri qulağımdan çıxırdı*** - *əhəmiyyət verməmək, əməl etməmək, vecinə almamaq, qulaqardına vurmaq, eşitməmək, deyilənə əhəmiyyət verməmək, saymazlıq göstərmək, söz batmamaq, söz təsir etməmək, sağ qulağından alıb sol qulağından vermək (ötürmək), bir qulağından alıb o biri qulağından vermək (ötürmək)*
■ ***uçmağa qanadım yoxdur*** – *sevinmək, fərəhlənmək, şadlanmaq, yerə-göyə sığmamaq, qanad açıb uçmaq, hədsiz dərəcədə sevinmək, şad olmaq*
● ***həyat məktəbi keçdim****- təcrübə qazanmaq, çox şey öyrənmək, böyük təcrübə qazanmaq, sınaq meydanından keçdim*

A variantı 47 saylı test tapşırığı
B variantı 47 saylı test tapşırığı
C variantı 47 saylı test tapşırığı
D variantı 47 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Hadisəni nəql edən şəxsin xüsusiyyətləri	*Əsaslandırma*
zəhmətkeş	Məktəbi bitirən kimi zavodda işləməyə başladı; Tələbə olduğu halda zavodda fəhləlik edir.
diqqətli	Son vaxtlar Usta Səlimin dəyişdiyini sezmişdi.
qayğıkeş	Anasının qeydinə qalır, ona dəstək olmaq üçün işləməyə qərar verir.

A variantı 48 saylı test tapşırığı
B variantı 48 saylı test tapşırığı
C variantı 48 saylı test tapşırığı
D variantı 48 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən Eyler-Venn diaqramını doldurun.

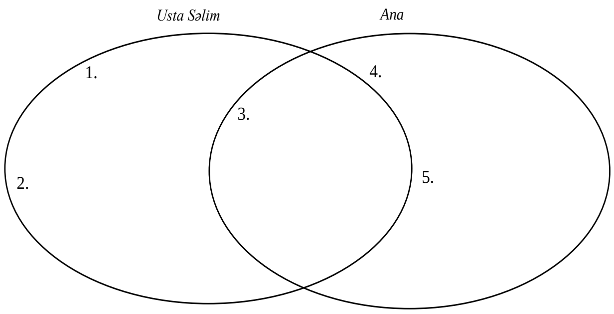

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
Usta Səlim:
Qürurludur; Düşüncəlidir; Müdrikdir; Özünə layiq bilmədiyi çörəyi yemək istəmir; Qocaldığı üçün işləyə bilməyəcəyini düşünür və başqasının yerini tutmamaq üçün işdən gedir; Təcrübəlidir; İşini incəliklərinə qədər bilir; Uzaqgörəndir; Fuadın tezliklə öz yerini tapacağını anlayır;

Bacarıqlıdır; İllərdir bu sahədə çalışır; Qətiyyətlidir; Verdiyi qərara sonadək əməl edir və s.

Ana:

Övladlarının ali təhsil almasını arzulayır; Övladlarını tək böyüdüb; Çətinliklərlə üzləşib və s.

Ortaq cəhətlər:

Zəhmətkeşdir; Qayğıkeşdir; Fuada məsləhət verir; Təhsilin önəmini anlayır; Fuada təhsil almasını məsləhət görür və s.

A variantı 49 saylı test tapşırığı
B variantı 49 saylı test tapşırığı
C variantı 49 saylı test tapşırığı
D variantı 49 saylı test tapşırığı

"*İnsan həyatda öz yerini tapanda əsl xoşbəxtliyə çatır*" aforizmini mətnlə əlaqələndirərək fikirlərinizi yazın.

Mövzu: Mətn

Sinif: 5-11

Alt-standart: 3.1.2. Sitatlardan istifadə etməklə fikir və mülahizələrini qüvvətləndirir.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Zavodda işlədiyi bir il ərzində Fuad həyat məktəbi keçir, möhkəm, zəif, saf adamlarla münasibət qurur, əsl kişilərlə çiyin-çiyinə çalışmağı, işləməyi öyrənir. Ən əsası öz yerində olmağı öyrənir. Hər kəsə bildirmək istəyir ki, o öz əlinin zəhməti ilə yaşayan fəhlə tələbədir. Fuad həyatda öz yerini tapdığı üçün əsl xoşbəxliyə çatır. Buna görə də o özünü xoşbəxt hiss edir.

A variantı 50 saylı test tapşırığı
B variantı 50 saylı test tapşırığı
C variantı 50 saylı test tapşırığı
D variantı 50 saylı test tapşırığı

Altından xətt çəkilmiş cümləni mətnin səciyyəvi üslubi xüsusiyyətlərinə uyğun zənginləşdirməklə yenidən yazın.

Mövzu: Mətn

Sinif: 5-11

Alt-standart: 3.1.3. Mətni üslubi və struktur cəhətdən təkmilləşdirir.

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

İndi mən anamın *əlindən tutmaq* istəyirdim, o, qardaşımla məni tək böyütmüş, *kirpiyi ilə od götürmüşdü;*

İndi mən anama dəstək olmaq istəyirdim, o, qardaşımla məni tək *boya-başa çatdırmış*, çox çətinliklər görmüşdü;

İndi mən anama dəstək olmaq istəyirdim, o, qardaşımla məni tək böyütmüş, çox *cəfalar çəkmişdi;*

İndi mən *arxamızda dağtək duran* anama dəstək olmaq istəyirdim, o, qardaşımla məni tək böyütmüş, çox çətinliklər görmüşdü;

İndi mən anama dəstək olmaq istəyirdim, o, qardaşımla məni tək böyütmüş, *dünyanın ağrı-acısı ilə üz-üzə qalmış, çətin həyat yolu keçmişdi;*

İndi mən anama dəstək olmaq istəyirdim, o, qardaşımla məni tək böyütmüş, *çox çətinliklərlə üz-üzə durmuşdu;*

İndi mən *gözləri payız buludu kimi tez-tez dolub-boşalan* anama dəstək olmaq istəyirdim, o qardaşımla məni tək böyütmüş, çox çətinlik görmüşdü və s.

Şumerlərin yaratdığı "Tufan" əfsanəsi dünyaya necə yayıldı?

Şumerlər dünyanın qədim xalqlarından biridir. Onlar ən qədim yazının müəllifidirlər, hətta ilk təkəri, altmışlıq hesablama sistemini də şumerlər yaratmışlar. Dünya xalqlarına məxsus bir çox əsərlər də qədim Şumer miflərindən qaynaqlanır.

Tanrının insanları güclü bir tufanla cəzalandırması haqqındakı "Tufan" əfsanəsi də bir çox xalqların mifologiyasında cüzi məzmun fərqləri ilə təkrarlanır.

"Tufan" əfsanəsinə görə, bir gün tanrılar insanları cəzalandırmaq istəyirlər. **I** Bu zaman tanrı Enki kral Ziusudraya böyük daşqının olacağı barədə məlumat verir, bu xəbəri eşidən Ziusudra da böyük bir gəmi düzəltdirir. Oraya bütün canlılardan bir cüt toplayır. Tezliklə sel başlayır. **II** Bütün dünyanı su basdıqdan sonra Ziusudra havaya bir göyərçin buraxır. Həmin göyərçin qonmağa yer tapmayıb gəmiyə qayıdır. **III** Sonra bir qaranquş göndərir. O da geri qayıdır. Nəhayət, uçurduğu qarğa geri dönməyəndə suyun çəkildiyini anlayan Ziusudra ▲*quru* sahə tapır və gəmidəkilərlə birgə gəmini tərk edir.

IV Arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsinin zaman-zaman güclü daşqınlara məruz qaldığını təsdiqləyir. Bunlardan Ur şəhərindəki daşqının izləri daha aydın görünür. **V** Burada aparılmış araşdırmalar qədim bir mədəniyyətin 2,5 metr qalınlıqda palçıq *qatının*[1] altında qaldığını üzə çıxarmışdır.

Şumerlərin qarşılaşdığı təbiət hadisələri onların həyat tərzinə təsir göstərdiyi kimi, mifologiyalarına da təsirsiz ötüşməmişdir. Güman ki, "Tufan" əfsanəsinin yaranması da Ur şəhərindəki daşqınla bağlı olmuşdur.

Təbiət hadisələrinin səbəbini *qavramayan*[2], yaşadığı ərazinin coğrafiyası haqqında kifayət qədər biliklərə malik olmayan şumerlər məskunlaşdığı və tanıdığı əraziləri bütün dünya kimi təsəvvür edirdilər. Buna görə böyük sel fəlakətləri ilə ■*üzləşərkən* bu hadisəni ümumdünya daşqını kimi qəbul etmişdilər. Lakin şumerlərin düşüncələrinin əksinə olaraq, bütün dünyanın, yaxud bir ölkənin dağları aşacaq səviyyədə bir daşqına məruz qalmasının mümkünlüyünü elm ....

Bəs necə olur ki, qədim şumerlərin yaratdığı bir əfsanə bir çox dünya xalqlarının, məsələn: Yunanıstan, Amerika, Avstraliya, Hindistan, Çin və Litva kimi müxtəlif ərazilərdə yaşayan xalqların mifologiyasında təkrarlanır? Bu, qədim tayfaların şumerlərin yaşadığı Mesopotamiya ərazisinə *davamlı*[3] yürüş və hücumları, köçləri, eləcə də onların şumerlərlə ticarət əlaqələri qurması ilə bağlı olmuşdur.

Unutmayaq ki, Şumer mədəniyyəti qədim dünyanın bir çox xalqlarına təsir etmişdir. Bu mədəniyyətin təsiri ilə yeni mədəniyyətlər yaranmışdır. Bu baxımdan Şumer mifologiyasının da dünya xalqlarının mifologiyasına təsiri mümkündür.

A variantı 51 saylı test tapşırığı
B variantı 54 saylı test tapşırığı
C variantı 54 saylı test tapşırığı
D variantı 51 saylı test tapşırığı

Əvvəlində Roma rəqəmi yazılmış hansı cümlə mətndən çıxarılsa, məzmuna xələl ***gəlməz***?

A) V B) IV C) II D) III E) I

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.2. Mətnin tərkib hissələri arasındakı əlaqəni müəyyənləşdirir.
İzah: Mətndə qarşısında Roma rəqəmi qoyulmuş **I** (Bu zaman tanrı Enki kral Ziusudraya böyük daşqının olacağı barədə məlumat verir, bu xəbəri eşidən Ziusudra da böyük bir gəmi düzəltdirir); **II** (Bütün dünyanı su basdıqdan sonra Ziusudra havaya bir göyərçin buraxır); **III (**Sonra bir qaranquş göndərir); **IV (**Arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsinin zaman-zaman güclü daşqınlara məruz qaldığını təsdiqləyir) cümlələrini mətndən çıxarsaq, məzmuna xələl gələr.
V (*Burada aparılmış araşdırmalar qədim bir mədəniyyətin 2,5 metr qalınlıqda palçıq qatının altında qaldığını üzə çıxarmışdır*) cümləni mətndən çıxarsaq, məzmuna xələl gəlməz. Çünki bu cümlə abzaslar arasında əlaqə yaratmağa xidmət etməmişdir. Həmin cümlənin mətndən çıxarılması abzaslar arasında əlaqəyə təsir göstərmir.
Doğru cavab: V

A variantı 52 saylı test tapşırığı
B variantı 52 saylı test tapşırığı
C variantı 52 saylı test tapşırığı
D variantı 52 saylı test tapşırığı

Mətn əsasında cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Doğru	*Yanlış*	*Ehtimal*
1. Araşdırmalar sübut etmişdir ki, Şumer bölgəsində ilk daşqın Ur şəhərində baş vermişdir. 2. Şumer mədəniyyəti yeni mədəniyyətlərin yaranmasında rol oynamışdır.	3. Şumerlərin qədim tayfalarla ticarət əlaqələri olmuşdur. 4. Şumerlərin digər ərazilərə yürüş və hücumları onların yaratdığı əfsanənin bir çox xalqlar arasında yayılmasına səbəb olmuşdur.	5. Şumerlər Mesopotamiya ərazisində məskunlaşmış-dılar. 6. “Tufan” əfsanəsinin yaranması Ur şəhərindəki daşqınla bağlı olmuşdur.

A) 2, 3, 5 B) 2, 4, 6 C) 1, 3, 5
D) 1, 4, 6 E) 3, 4, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: Cədvəlin ***Doğrudur*** başlıqlı sütununda verilmiş *Araşdırmalar sübut etmişdir ki, Şumer bölgəsində ilk daşqın Ur şəhərində baş vermişdir* fikri ***ehtimaldır.*** Çünki arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsinin zaman-zaman güclü daşqınlara məruz qaldığını təsdiqləsə də, ilk daşqının Ur şəhərində baş verdiyi ***söylənilmir***; *Şumer mədəniyyəti yeni mədəniyyətlərin yaranmasında rol oynamışdır* fikri mətnin sonuncu abzasında öz əksini tapdığı üçün ***doğrudur***.
Cədvəlin ***Yanlışdır*** başlıqlı sütununda verilmiş *Şumerlərin qədim tayfalarla ticarət əlaqələri olmuşdur* fikri mətndə öz əksini tapıb, doğrudur; *Şumerlərin digər ərazilərə yürüş və hücumları onların yaratdığı əfsanənin bir çox xalqlar arasında yayılmasına səbəb olmuşdur fikri* ***yanlışdır***, çünki mətndən məlum olur ki, digər xalqların şumerlərin yaşadıqları ərazilərə hücumu, yürüşü şumerlərin yaratdığı əfsanənin bir çox xalqlar arasında yayılmasına səbəb olmuşdur.
Cədvəlin ***Ehtimaldır*** başlıqlı sütununda verilmiş *Şumerlər Mesopotamiya ərazisində məskunlaşmışılar* fikri mətndə öz əksini tapdığı üçün ***doğrudur***; *“Tufan” əfsanəsinin yaranması Ur şəhərindəki daşqınla bağlı olmuşdur* fikri mətndə fakt kimi deyil, ***ehtimal*** kimi verilmişdir.
Doğru cavab: 2, 4, 6

A variantı 53 saylı test tapşırığı
B variantı 53 saylı test tapşırığı
C variantı 55 saylı test tapşırığı
D variantı 53 saylı test tapşırığı

Mətnin tərkib hissələri ilə bağlı doğru fikri müəyyən edin.
A) Mətnin əsas hissəsinə “Şumerlərin məşğuliyyəti” başlığını vermək olar.
B) “Tarixdə ilk dəfə dövlət quran, idarəetmə sistemi yaradanlardan biri də onlardır” cümləsi ilə mətnin giriş hissəsini genişləndirmək olar.
C) Mətnin giriş və nəticə hissəsində bir-birinə zidd olan fikirlər verilmişdir.
D) Nəticə hissədə məntiqi əlaqəni pozan cümlə işlənmişdir.
E) “Daşqınlardan sonra məcrasına çəkilən çayların yerində qalın gil-lil qatı qalırdı” cümləsini mətnin yeddinci abzasına artırsaq, cümlələr arasındakı məzmun ardıcıllığı pozulmaz.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.2. Mətnin tərkib hissələri arasındakı əlaqəni müəyyənləşdirir; 2.2.2. Mətnin tərkib hissələri arasındakı əlaqəni gözləməklə mətni genişləndirir.
İzah: *Mətnin əsas hissəsinə “Şumerlərin məşğuliyyəti” başlığını vermək olar* fikri ***yanlışdır***, çünki mətnin əsas hissəsində şumerlərin məşğuliyyətindən deyil, onların yaratdığı əfsanənin digər xalqlar arasında necə yayılmasından danışılır.
“Tarixdə ilk dəfə dövlət quran, idarəetmə sistemi yaradanlardan biri də onlardır” cümləsi ilə mətnin giriş hissəsini genişləndirmək olar fikri ***doğrudur***. Giriş hissədə şumerlərin bəzi ilklərə imza atmalarından danışılır. Bu nümunədə də şumerlərin tarixdə ilk dövlət qurmasından, idarəetmə sistemi yaratmasından söz açılır.
Mətnin giriş və nəticə hissəsində bir-birinə zidd olan fikirlər verilmişdir fikri ***yanılışdır***. Giriş və nəticə hissəsində verilmiş fikirlər bir-biri ilə əlaqəlidir.
Nəticə hissədə məntiqi əlaqəni pozan cümlə işlənmişdir fikri **yanlışdır.** Mətnin nəticə hissəsində verilmiş cümlələr arasında məntiqi əlaqə gözlənilmişdir.
“Daşqınlardan sonra məcrasına çəkilən çayların yerində qalın gil-lil qatı qalırdı” cümləsini mətnin yeddinci abzasına artırsaq, cümlələr arasındakı məzmun ardıcıllığı pozulmaz fikri ***yanlışdır.*** Bu nümunə yeddinci abzasın məzmununa uyğun deyil.
Doğru cavab: “Tarixdə ilk dəfə dövlət quran, idarəetmə sistemi yaradanlardan biri də onlardır” cümləsi ilə mətnin giriş hissəsini genişləndirmək olar.

A variantı 54 saylı test tapşırığı
B variantı 51 saylı test tapşırığı
C variantı 53 saylı test tapşırığı
D variantı 54 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən hansı suallara cavab tapmaq mümkündür?

1. Tanrılar insanları nə üçün cəzalandırmaq istəyirlər?
2. Kral daşqının olacağından necə xəbər tutur?
3. Ziusudranın havaya uçurduğu göyərçin nə üçün geri qayıdır?
4. Ur şəhərindəki daşqın neçə gün davam etmişdir?
5. Ziusudra suyun çəkildiyini necə anlayır?

A) 2, 4, 5 B) 1, 3, 4 C) 1, 3, 5
D) 1, 2, 4 E) 2, 3, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
İzah: Mətndə *Tanrılar insanları nə üçün cəzalandırmaq istəyirlər? Ur şəhərindəki daşqın neçə gün davam etmişdir?* suallarına cavab tapmaq mümkün deyil.
Kral daşqının olacağından necə xəbər tutur? sualına *"tanrı Enki kral Ziusudraya böyük daşqının olacağı barədə məlumat verir"* cümləsi ilə cavab vermək mümkündür.
Ziusudranın havaya uçurduğu göyərçin nə üçün geri qayıdır? sualına *"Həmin göyərçin qonmağa yer tapmayıb gəmiyə qayıdır"* cümləsi ilə cavab vermək mümkündür.
Ziusudra suyun çəkildiyini necə anlayır? sualına *"Nəhayət, uçurduğu qarğa geri dönməyəndə suyun çəkildiyini anlayan Ziusudra....."* cümləsi ilə cavab vermək mümkündür.
Doğru cavab: 2, 3, 5

A variantı 55 saylı test tapşırığı
B variantı 55 saylı test tapşırığı
C variantı 51 saylı test tapşırığı
D variantı 55 saylı test tapşırığı

Mətnin tezislərinə aid edilə ***bilməz***:

1. Eyni mövzuya müxtəlif xalqların mifologiyasında rast gəlmək olar.
2. Şumerlər digər xalqların mifologiyasına müraciət etmişlər.
3. Şumerlər daşqınlardan qorunmaq üçün yaşayış yerlərini daim dəyişmişdilər.
4. İnsanlar bütün təbii fəlakətlərin qarşısını tamamilə ala bilərlər.
5. Arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsində baş vermiş hadisələr haqqında məlumat verir.

A) 2, 3, 4 B) 1, 2 C) 1, 3, 4 D) 4, 5 E) 1, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.2. Mətnin hissələrini tezislər şəklində ifadə edir.
İzah. *Şumerlər digər xalqların mifologiyasına müraciət etmişlər; Şumerlər daşqınlardan qorunmaq üçün yaşayış yerlərini daim dəyişmişdilər; İnsanlar bütün təbii fəlakətlərin qarşısını tamamilə ala bilərlər* fikirləri mətnə aid tezis deyil, çünki mətndə bu fikirləri təsdiq edən fakt yoxdur.
Eyni mövzuya müxtəlif xalqların mifologiyasında rast gəlmək olar fikri tezisdir, çünki mətndə qədim şumerlərin yaratdığı bir əfsanənin bir çox dünya xalqlarının, məsələn: Yunanıstan, Amerika, Avstraliya, Hindistan, Çin və Litva kimi müxtəlif ərazilərdə yaşayan xalqların mifologiyasında təkrarlanmasından söz açılır.
Arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsində baş vermiş hadisələr haqqında məlumat verir fikri tezisdir, çünki bu fikri *mətndəki Arxeoloji araşdırmalar Şumer bölgəsinin zaman-zaman güclü daşqınlara məruz qaldığını təsdiqləyir. Burada aparılmış araşdırmalar qədim bir mədəniyyətin 2,5 metr qalınlıqda palçıq qatının altında qaldığını üzə çıxarmışdır* faktları ilə təsdiq etmək mümkündür.
Doğru cavab: 2, 3, 4

56 – 60 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

A variantı 56 saylı test tapşırığı
B variantı 56 saylı test tapşırığı
C variantı 56 saylı test tapşırığı
D variantı 56 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Səbəb	***Nəticə***
Şumerlər yaşadıqları ərazinin coğrafiyası haqqında kifayət qədər biliklərə malik deyildilər.	Məskunlaşdıqları, tanıdıqları əraziləri bütün dünya kimi təsəvvür edirdilər; Böyük sel fəlakətləri ilə üzləşərkən bu hadisəni ümumdünya daşqını kimi qəbul etmişdilər.
Qədim tayfalar şumerlərin yaşadığı Mesopotamiya ərazisinə davamlı yürüş və hücumlar, köçlər ediblər; Qədim tayfaların şumerlərlə ticarət əlaqələri olmuşdur.	Qədim şumerlərin yaratdığı bir əfsanə bəzi dünya xalqlarının mifologiyasında təkrarlanır.

A variantı 57 saylı test tapşırığı
B variantı 57saylı test tapşırığı
C variantı 57 saylı test tapşırığı
D variantı 57 saylı test tapşırığı

Əvvəlində işarə qoyulmuş sözlər əsasında cədvəli doldurun.
Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.1. Mətndəki söz və ifadələri üslubi xüsusiyyətinə görə fərqləndirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

	İnformativ funksiya daşıyır (√)	*Poetik funksiya daşıyır (√)*	*Sözün mətndəkindən fərqli (informativdirsə, poetik; poetikdirsə, informativ) funksiyada söz birləşməsi və ya cümlədə işlədilməsi*
▲	√		Quru söhbət; quru söz; quru adam; Məqalə quru dildə yazılıb; Onun üslubu çox qurudur; O mənə quru cavab verdi və s.
■		√	Küçədə dostumla üzləşdim; Dünən evə gedəndə Ariflə üzləşdim və s.

A variantı 58 saylı test tapşırığı
B variantı 58 saylı test tapşırığı
C variantı 58 saylı test tapşırığı
D variantı 58 saylı test tapşırığı

Mətndə nöqtələrin yerinə uyğun fikir yazmaqla cümləni tamamlayın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 3.1.3. Mətni üslub və struktur cəhətdən təkmişlləşdirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

- Sübut etmir.
- Təsdiq etmir.
- Təkzib edir.
- İnkar edir.
- Doğru olmadığını söyləyir.
- Qəbul etmir və s. fikirlər

A variantı 59 saylı test tapşırığı
B variantı 59 saylı test tapşırığı
C variantı 59 saylı test tapşırığı
D variantı 59 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.2.3. Mətndə irəli sürülmüş fikirləri dəyərləndirir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Müddəa	*Müddəanı təsdiq edən faktlar*
Şumerlər bəzi ilklərə imza atıblar; Şumerlər dünyaya töhfələr veriblər; Şumerlər bir sıra yeniliklər ediblər məzmunlu və s. fikirlər	Şumerlər ən qədim yazının müəllifidirlər.
	Şumerlər ilk təkəri yaratmışdılar.
	Şumerlər altmışlıq hesablama sistemini yaratmışlar.

A variantı 60 saylı test tapşırığı
B variantı 60 saylı test tapşırığı
C variantı 60 saylı test tapşırığı
D variantı 60 saylı test tapşırığı

Üzərində rəqəm yazılmış sözlərin kontekstə əsasən mənasını müəyyən edib yazın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
Alt-standart: 2.1.1. Tanış olmadığı söz və ifadələrin mənasını müvafiq qarşılığını tapmaqla şərh edir; 2.1.1. Tanış olmayan söz və ifadələrin kontekstə uyğun mənasını şərh edir.
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
1. qat – təbəqə, lay
2. qavramayan – dərk etməyən, anlamayan, başa düşməyən
3. davamlı – sürəkli, çox uzun sürən, uzun, arası kəsilməyən, ardıcıl

Riyaziyyat

A variantı 61 saylı test tapşırığı
B variantı 70 saylı test tapşırığı
C variantı 70 saylı test tapşırığı
D variantı 70 saylı test tapşırığı

$x' = x + 4$ və $y' = y + 1$ düsturları ilə verilən paralel köçürmədə $A(-3;\ 2)$ nöqtəsi hansı nöqtəyə çevrilər?

A) (–1; –3) B) (1; 3) C) (2; 3)
D) (–3; 2) E) (–1; 3)

Mövzu: Paralel köçürmə
Sinif: 9
Alt-Standart: 3.2.1. Müstəvi üzərində paralel köçürmə anlayışını bilir və fiqurların çevrilməsinə onu tətbiq edir.

İzah: $\begin{cases} x \to x' = x + 4 \\ y \to y' = y + 1 \end{cases}$

$A(-3; 2) \to A'(-3+4;\ 2+1) = A'(1; 3)$

Doğru cavab: (1; 3)

A variantı 62 saylı test tapşırığı
B variantı 61 saylı test tapşırığı
C variantı 67 saylı test tapşırığı
D variantı 67 saylı test tapşırığı

Kəsişməsi boş olmayan A və B çoxluqları üçün $n(A \setminus B) = 6$ və $n(B \setminus A) = 4$ olarsa, $n(A \cup B)$-nin ən kiçik qiymətini tapın.

A) 9 B) 8 C) 13 D) 11 E) 12

Mövzu: Çoxluqlar
Sinif: 7
Alt-standart: 1.1.4. Çoxluqların birləşməsi və kəsişməsi xassələrini məsələlər həllinə tətbiq edir.

İzah:

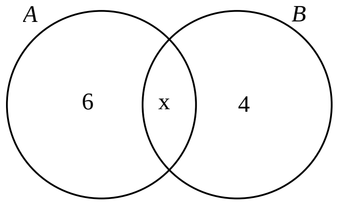

$$n(A\cup B)=n(A/B)+n(B/A)+n(A\cap B)=$$
$$=6+4+x=10+x$$
$$A\cap B\neq\varnothing\Rightarrow x\geq 1$$

Onda $n(A\cup B)$-nin ən kiçik qiyməti 10+1=11 olar.

Doğru cavab: 11

A variantı 63 saylı test tapşırığı
B variantı 65 saylı test tapşırığı
C variantı 61 saylı test tapşırığı
D variantı 73 saylı test tapşırığı

Şəkər çuğundurundan onun kütləsinin 20%-i qədər şəkər alınır. 80 ton şəkər çuğundurundan neçə ton şəkər alınar?

A) 8 t B) 12 t C) 18 t D) 16 t E) 14 t

Mövzu: Nisbət. Faiz.Tənasüb
Sinif: 6
Alt-Standart: 1.2.5. Nisbət, tənasüb, düz mütənasib, tərs mütənasib kəmiyyətlərə və faizə aid sadə məsələləri həll edir.

İzah: Şəkər- 20% - x t

Çuğundur-100 % - 80 t

$$x=\frac{80\cdot 20}{100}=16t$$

Doğru cavab: 16 t

A variantı 64 saylı test tapşırığı
B variantı 63 saylı test tapşırığı
C variantı 72 saylı test tapşırığı
D variantı 72 saylı test tapşırığı

Cədvəldəki ədədlərin hansı hissəsi irrasionaldır?

π	$\sqrt{3}$	$\sqrt{9}$	$1,6(3)$	$-\sqrt{2}$
$1,(6)$	$3\sqrt{5}$	-5	$\frac{3}{4}$	6

A) 0,5 B) 0,6 C) 0,8 D) 0,7 E) 0,4

Mövzu: Həqiqi ədədlər
Sinif: 8
Alt-Standart: 1.1.1. İrrasional ədədləri oxuyur və yazır.

İzah: Cədvəldəki 10 ədəddən dördü- $\pi,\sqrt{3},-\sqrt{2},3\sqrt{5}$ irrasionaldır. Deməli, cədvəldəki ədədlərin $\frac{4}{10}=0,4$ hissəsi irrasionaldır.

Doğru cavab: 0,4

A variantı 65 saylı test tapşırığı
B variantı 66 saylı test tapşırığı
C variantı 62 saylı test tapşırığı
D variantı 71 saylı test tapşırığı

y-in hansı qiymətlərində y–2; $|3-y|$; 6–y ədədləri ədədi silsilənin ardıcıl hədləri olar?

A) 2 və 3 B) 1 və 5 C) 1 və –1
D) –1 və 5 E) –3 və –2

Mövzu: Ardıcıllıq. Silsilə
Sinif: 9
Alt-standart: 2.1.3. Ardıcıllıqların, ədədi və həndəsi silsilələrin xassələrini məsələ həllinə tətbiq edir.

İzah: Ədədi silsilənin xassəsinə görə $a_n=\frac{a_{n-1}+a_{n+1}}{2}$

$$|3-y|=\frac{y-2+6-y}{2}\Rightarrow|3-y|=2\Rightarrow\left[\begin{array}{l}3-y=-2\\3-y=2\end{array}\right.\Rightarrow\left[\begin{array}{l}y=5\\y=1\end{array}\right.$$

Doğru cavab: 1 və 5

A variantı 66 saylı test tapşırığı
B variantı 67 saylı test tapşırığı
C variantı 63 saylı test tapşırığı
D variantı 68 saylı test tapşırığı

İki kürədən birincinin həcmi ikincinin həcmindən 27 dəfə böyükdür. Birinci kürənin səthinin sahəsi ikinci kürənin səthinin sahəsindən neçə dəfə böyükdür?

A) 9 B) 3 C) 27 D) $3\sqrt{3}$ E) $9\sqrt{3}$

Mövzu: Fırlanma cisimləri
Sinif: 11
Alt-standart: 3.2.5. Kürənin səthinin sahəsinin və həcminin tapılmasına aid məsələlər həll edir.

İzah: Oxşarlıq əmsalını k ilə işarə edək. Onda

$$\frac{V_1}{V_2}=k^3,\quad \frac{S_1}{S_2}=k^2$$
$$\frac{V_1}{V_2}=27\Rightarrow k^3=27\Rightarrow k=3$$
$$\frac{S_1}{S_2}=k^2=9$$

Doğru cavab: 9

A variantı 67 saylı test tapşırığı
B variantı 69 saylı test tapşırığı
C variantı 68 saylı test tapşırığı
D variantı 63 saylı test tapşırığı

İki perpendikulyar müstəvinin birindən 2 sm, digərindən isə 4 sm məsafədə yerləşən nöqtədən bu müstəvilərin kəsişmə xəttinə qədər olan məsafəni tapın.

A) $\sqrt{7}$ sm B) 2,5 sm C) 3,5 sm
D) $2\sqrt{5}$ sm E) $5\sqrt{2}$ sm

Mövzu: Fəzada düz xətlər və müstəvilər
Sinif: 10
Alt-standart: 3.1.2. Fəzada düz xətlərin və müstəvilərin qarşılıqlı vəziyyətinə aid məsələlər həll edir.

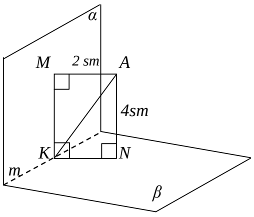

İzah: A nöqtəsindən α müstəvisinə qədər məsafə AM=2 sm, β müstəvisinə qədər məsafə isə AN= 4 sm-dir. A nöqtəsindən müstəvilərin kəsişmə xətti olan m-ə qədər məsafəni AK ilə işarə edək: $AK \perp m$. AK mail, KN-onun proyeksiyası olduğundan üç perpendikulyar teoreminə görə $KN \perp m$. Analoji qaydada göstərmək olur ki, $MK \perp m$. Onda MKN –iki perpendikulyar müstəvinin kəsişməsindən əmələ gələn ikiüzlü bucaqdır və $\angle MKN = 90°$. Onda $AMKN$ dördbucaqlısı düzbucaqlıdır.

$$AK = \sqrt{2^2 + 4^2} = \sqrt{20} = 2\sqrt{5}\,(sm)$$

Doğru cavab: $2\sqrt{5}$ sm

A variantı 68 saylı test tapşırığı
B variantı 62 saylı test tapşırığı
C variantı 64 saylı test tapşırığı
D variantı 64 saylı test tapşırığı

$25 - 5a$ ifadəsini vuruqlara ayırın.

A) $a(5a-1)$ B) $25(1-a)$ C) $5(2-a)$
D) $5(5-a)$ E) $a(25-a)$

Mövzu: Çoxhədlinin vuruqlara ayrılması
Sinif: 6
Alt-Standart: 1.2.1.Vurma və bölmənin xassələrini tətbiq edir.
İzah: $25 - 5a = 5 \cdot 5 - 5 \cdot a = 5(5-a)$
Doğru cavab: $5(5-a)$

A variantı 69 saylı test tapşırığı
B variantı 72 saylı test tapşırığı
C variantı 71 saylı test tapşırığı
D variantı 72 saylı test tapşırığı

$\log_2 \frac{14^2 - 10^2}{24}$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

A) –1 B) 1 C) 2 D) –2 E) 0

Mövzu: Loqarifmik funksiyalar
Sinif: 10
Alt-standart: 2.2.7. Ədədin loqarifminin tərifini, loqarifmləmə qaydalarını bilir və onları tətbiq edir.

İzah:
$$\log_2 \frac{14^2 - 10^2}{24} = \log_2 \frac{(14-10)(14+10)}{24} =$$
$$= \log_2 \frac{4 \cdot 24}{24} = \log_2 4 = 2$$

Doğru cavab: 2

A variantı 70 saylı test tapşırığı
B variantı 64 saylı test tapşırığı
C variantı 69 saylı test tapşırığı
D variantı 61 saylı test tapşırığı

$\sqrt{11-\sqrt{21}} \cdot \sqrt{11+\sqrt{21}}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

A) 10 B) 100 C) $4\sqrt{2}$ D) $\sqrt{10}$ E) $\sqrt{142}$

Mövzu: Kvadrat köklər
Sinif: 8
Alt-Standart: 1.2.4.Müxtəsər vurma düsturlarının köməyi ilə kvadrat kök daxil olan ifadələrin qiymətini tapır.
İzah:
$$\sqrt{11-\sqrt{21}} \cdot \sqrt{11+\sqrt{21}} = \sqrt{\left(11-\sqrt{21}\right)\left(11+\sqrt{21}\right)} =$$
$$= \sqrt{11^2 - \left(\sqrt{21}\right)^2} = \sqrt{121-21} = \sqrt{100} = 10$$

Doğru cavab: 10

A variantı 71 saylı test tapşırığı
B variantı 71 saylı test tapşırığı
C variantı 65 saylı test tapşırığı
D variantı 66 saylı test tapşırığı

Diaqonallarının sayı 9 olan qabarıq çoxbucaqlının tərəflərinin sayını tapın.

A) 5 B) 8 C) 6 D) 7 E) 9

Mövzu: Qabarıq çoxbucaqlı.
Sinif: 9
Alt-Standart: 3.1.1. Sınıq xətt və çoxbucaqlı anlayışını bilir, düzgün çoxbucaqlını təsvir edir.
İzah: Qabarıq çoxbucaqlının diaqonallarının sayı $\frac{n(n-3)}{2}$ düsturu ilə hesablanır.

$$\frac{n(n-3)}{2} = 9$$
$$n(n-3) = 18$$
$$n^2 - 3n - 18 = 0$$
$$(n-6)(n+3) = 0$$
$$n_1 = 6;\ n_2 = -3$$

Qabarıq çoxbucaqlının tərəflərinin sayı natural olduğundan doğru cavab n=6 olacaq.
Doğru cavab: 6

A variantı 72 saylı test tapşırığı
B variantı 73 saylı test tapşırığı
C variantı 66 saylı test tapşırığı
D variantı 69 saylı test tapşırığı

a parametrinin hansı qiymətlərində $\sin x = \frac{a-1}{2}$ tənliyinin həlli var?

A) $[-1;4]$ B) $[0;4]$ C) $[-3;2]$
D) $[-3;1]$ E) $[-1;3]$

Mövzu: Triqonometrik tənliklər

Sinif: 10
Alt-standart: 2.2.4 Əsas triqonometrik funksiyaları və tərs triqonometrik funksiyaları tanıyır, qrafiklərini qurur.

İzah: $-1 \le \sin x \le 1 \Rightarrow -1 \le \frac{a-1}{2} \le 1 \Rightarrow$

$\Rightarrow -2 \le a-1 \le 2 \Rightarrow -1 \le a \le 3$

Doğru cavab: $[-1;3]$

A variantı 73 saylı test tapşırığı
B variantı 68 saylı test tapşırığı
C variantı 73 saylı test tapşırığı
D variantı 65 saylı test tapşırığı

$-5,3 < x < 6$ bərabərsizliyinin ən böyük və ən kiçik tam həllərinin hasilini tapın.

A) –20 B) –24 C) –25 D) –36 E) –30

Mövzu: Bərabərsizliklər
Sinif: 6
Alt-Standart: 2.2.3. Sadə xətti bərabərsizlikləri tam ədədlər çoxluğunda həllini seçmə üsulu ilə müəyyən edir.
İzah: Bərabərsizliyi ödəyən tam ədədlər çoxluğu: $\{-5;-4;-3;...;3;4;5\}$

Ən böyük tam ədəd: 5
Ən kiçik tam ədəd: –5
Hasil: –25

Doğru cavab: –25

A variantı 74 saylı test tapşırığı
B variantı 76 saylı test tapşırığı
C variantı 75 saylı test tapşırığı
D variantı 74 saylı test tapşırığı

$4\sin^2\alpha - \left(\tan^2\alpha + 1\right)\cdot\cos^2\alpha + 4\cos^2\alpha$ ifadəsini sadələşdirin.

Mövzu: Triqonometrik funksiyalar
Sinif: 10
Alt-standart: 1.2.3. Əsas triqonometrik eynilikləri bilir və onları triqonometrik ifadələrin sadələşdirilməsinə tətbiq edir.

İzah: $4\sin^2\alpha - \left(\tan^2\alpha + 1\right)\cdot\cos^2\alpha + 4\cos^2\alpha =$

$= 4\sin^2\alpha + 4\cos^2\alpha - \frac{1}{\cos^2\alpha}\cdot\cos^2\alpha =$

$= 4\left(\sin^2\alpha + \cos^2\alpha\right) - 1 = 4 - 1 = 3$

Doğru cavab: 3

A variantı 75 saylı test tapşırığı
B variantı 78 saylı test tapşırığı
C variantı 76 saylı test tapşırığı
D variantı 75 saylı test tapşırığı

$\frac{x^3-3x^2+3x-1}{2x^2-2} : \frac{x^2-2x+1}{x+1}$ ifadəsini sadələşdirin.

Mövzu: Rasional kəsrlər
Sinif: 8
Alt-standart: 2.2.1. Rasional ifadələr üzərində əməlləri yerinə yetirir.

İzah:

$$\frac{x^3-3x^2+3x-1}{2x^2-2} : \frac{x^2-2x+1}{x+1} = \frac{(x-1)^3}{2\left(x^2-1\right)}\cdot\frac{x+1}{(x-1)^2} =$$

$$= \frac{(x-1)^3}{2(x-1)(x+1)}\cdot\frac{x+1}{(x-1)^2} = \frac{1}{2} = 0,5$$

Doğru cavab: 0,5

A variantı 76 saylı test tapşırığı
B variantı 75 saylı test tapşırığı
C variantı 74 saylı test tapşırığı
D variantı 78 saylı test tapşırığı

$z_1 = 9 - xi^5$ və $z_2 = y + 6i^{35}$ qoşma kompleks ədədlər olarsa, x və y həqiqi ədədlərinin cəmini tapın.

Mövzu: Kompleks ədədlər
Sinif: 11
Alt-standart: 1.2.1. Cəbri şəkildə verilmiş kompleks ədədlər üzərində hesab əməllərini yerinə yetirir.

İzah: $z_1 = 9 - xi^5 = 9 - xi^4\cdot i = 9 - xi$

$z_2 = y + 6i^{35} = y + 6\cdot i^{32}\cdot i^3 = y + 6i^3 = y - 6i$

z_1 və z_2 kompleks ədədləri qoşma kompleks ədədlər olduğundan onların həqiqi hissələri bərabər, xəyali hissələri isə əks həqiqi ədədlər olmalıdır:

$$\begin{cases} y = 9 \\ -x = -(-6) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y = 9 \\ x = -6 \end{cases} \Rightarrow x + y = 9 + (-6) = 3$$

Doğru cavab: 3

A variantı 77 saylı test tapşırığı
B variantı 74 saylı test tapşırığı
C variantı 78 saylı test tapşırığı
D variantı 76 saylı test tapşırığı

Uyğun tərəfləri paralel olan iki bucaqdan biri o birinin 80%-ni təşkil edir. Böyük bucağın dərəcə ölçüsünü tapın.

Mövzu: Həndəsənin ilk anlayışları
Sinif: 7
Alt-Standart: 3.1.3. İki paralel düz xətti üçüncü ilə kəsdikdə alınan bucaqların xassəsini tətbiq edir.

İzah: Uyğun tərəfləri paralel olan bucaqların xassəsinə görə onlar ya bir-birinə bərabərdir, ya da onların cəmi $180°$ -dir. Bu bucaqlardan biri digərinin 80 %-nə bərabər olduğundan onlar bərabər ola bilməz.

$$\begin{cases} \alpha + \beta = 180° \\ \alpha = 0,8\beta \end{cases} \Rightarrow \beta + 0,8\beta = 180° \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 1,8\beta = 180° \Rightarrow \beta = 100°$$

Doğru cavab: 100°

A variantı 78 saylı test tapşırığı
B variantı 77 saylı test tapşırığı
C variantı 77 saylı test tapşırığı
D variantı 77 saylı test tapşırığı

$3\cdot 5^x + 5^{x+1} = 200$ tənliyini həll edin.

Mövzu: Üstlü tənliklər
Sinif: 10
Alt-standart: 2.3.2. Üstlü və loqarifmik tənlikləri, bərabərsizlikləri həll edir.

İzah:

$3\cdot 5^x + 5^{x+1} = 200$

$5^x(3+5) = 200$

$5^x \cdot 8 = 200$

$5^x = 25$

$x = 2$

Doğru cavab: 2

79 – 85 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

A variantı 79 saylı test tapşırığı
B variantı 79 saylı test tapşırığı
C variantı 79 saylı test tapşırığı
D variantı 79 saylı test tapşırığı

Akt zalında hər sıradakı yerlərin sayı sıraların sayından 8 vahid çoxdur. Bu zaldakı yerlərin ümumi sayı 384 olarsa, sıraların sayını tapın.

Mövzu: Birməchullu tənliklər
Sinif: 8
Alt-Standart: 2.1.1. Həyati situasiyaya uyğun kvadrat tənlik qurur.
2.2.2. Kvadrat tənlikləri həll edir.

İzah: Sıraların sayı- x

Hər sıradakı yerlərin sayı- $x+8$

$x(x+8) = 384$

$x^2 + 8x = 384$

$x^2 + 8x - 384 = 0$

$\frac{D}{4} = 16 + 384 = 400$

$x_1 = \frac{-4+20}{1} = 16,\ x_1 = \frac{-4-20}{1} = -24$

Sıraların sayı natural ədəd olduğundan –24 kənar kökdür, deməli, akt zalında 16 sıra var.

Doğru cavab: 16

A variantı 80 saylı test tapşırığı
B variantı 80 saylı test tapşırığı
C variantı 80 saylı test tapşırığı
D variantı 80 saylı test tapşırığı

ABCD düzbucaqlısının *B* təpəsindən *AC* diaqonalına *BM* perpendikulyarı çəkilmişdir. *AM*=9 sm, *MC*=16 sm olarsa, düzbucaqlının sahəsini tapın.

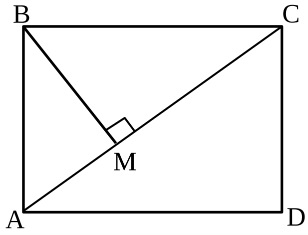

Mövzu: Fiqurların sahəsi
Sinif: 9
Alt-standart: 3.1.4. Üçbucağın, paraleloqramın, rombun, trapesiyanın sahəsini hesablayır.

İzah:

<u>I üsul:</u> ΔABC – də

$BM^2 = AM\cdot MC \Rightarrow BM^2 = 9\cdot 16 \Rightarrow BM = 12\ (sm)$

$S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2}BM\cdot AC = \frac{1}{2}\cdot 12\cdot 25 = 150\left(sm^2\right)$

$S_{ABCD} = 2\cdot S_{\Delta ABC} = 2\cdot 150 = 300\left(sm^2\right)$

<u>II üsul:</u> ΔABC – də

$BM^2 = AM\cdot MC \Rightarrow BM^2 = 9\cdot 16 \Rightarrow BM = 12\ (sm)$

Pifaqor teoreminə görə

$BC^2 = BM^2 + MC^2 = 144 + 256 = 400\left(sm^2\right) \Rightarrow BC = 20sm$

$AB^2 = BM^2 + AM^2 = 144 + 81 = 225\left(sm^2\right) \Rightarrow AB = 15sm$

$S_{ABCD} = AB\cdot BC = 15\cdot 20 = 300\left(sm^2\right)$

<u>III üsul:</u> Düzbucaqlı üçbucaqların oxşarlığına əsasən

$BC^2 = CM\cdot AC = 16\cdot 25 \Rightarrow BC = 4\cdot 5 = 20(sm)$

$AB^2 = AM\cdot AC = 9\cdot 25 \Rightarrow AB = 3\cdot 5 = 15(sm)$

$S_{ABCD} = AB\cdot BC = 15\cdot 20 = 300\left(sm^2\right)$

<u>IV üsul:</u> ΔABC – də

$BM^2 = AM\cdot MC \Rightarrow BM^2 = 9\cdot 16 \Rightarrow BM = 12\ (sm)$

$S_{\Delta BMC} = \frac{1}{2}BM\cdot BC = \frac{1}{2}\cdot 12\cdot 16 = 96\left(sm^2\right)$

$\frac{S_{\Delta ABC}}{S_{\Delta BMC}} = \frac{AC}{MC} = \frac{25}{16} \Rightarrow S_{\Delta ABC} = \frac{96\cdot 25}{16} = 150\left(sm^2\right)$

$S_{ABCD} = 2\cdot S_{\Delta ABC} = 2\cdot 150 = 300\left(sm^2\right)$

Doğru cavab: $300\left(sm^2\right)$

A variantı 81 saylı test tapşırığı
B variantı 81 saylı test tapşırığı
C variantı 81 saylı test tapşırığı
D variantı 81 saylı test tapşırığı

Supermarketdə keçirilən uduş kampaniyası çərçivəsində müştəriyə hər birində 5 AZN, 10 AZN və 20 AZN dəyərində alış-veriş kuponlarından yalnız biri olmaqla 28 zərf təqdim olunur. 20 AZN-lik kuponların sayı 10 AZN-lik kuponların sayından 2 dəfə az, 5 AZN-lik kuponların sayından isə 16 ədəd azdır. Müştərinin təsadüfi seçdiyi 2 zərfdəki kuponların ümumilikdə 30 AZN dəyərində olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

Mövzu: Ehtimal nəzəriyyəsi
Sinif: 9
Alt-standart: 5.2.3. Birləşmələrin köməyi ilə ehtimala aid sadə məsələləri həll edir
2.1.1. Həyati situasiyaya uyğun xətti və ya ikidəyişənli iki xətti tənliklər sistemini tərtib edir.

İzah: 20 AZN-lik kuponların sayı- x
10 AZN-lik kuponların sayı- $2x$
5 AZN-lik kuponların sayı- $x+16$

$x+2x+x+16=28$

$4x+16=28$

$4x=12$

$x=3$

Deməli, 20 AZN-lik kuponların sayı-3
10 AZN-lik kuponların sayı-6
5 AZN-lik kuponların sayı- 19

I üsul: İki ədəd zərf seçmək üçün mümkün halların sayı ${}_{28}C_2$ -ə bərabərdir. İki zərfdə ümumilikdə 30 AZN məbləğində kupon olması üçün 1 ədəd 20 AZN-lik, 1 ədəd 10 AZN-lik kupon olan zərflər seçilməlidir. Onda əlverişli halların sayı ${}_{3}C_1 \cdot {}_{6}C_1$ olar.

$$p=\frac{{}_{3}C_1 \cdot {}_{6}C_1}{{}_{28}C_2}=\frac{3\cdot 6}{14\cdot 27}=\frac{1}{21}$$

II üsul: 30 AZN-lik uduş üçün iki hal mümkündür: Birinci 20AZN-lik, sonra 10AZN-lik kuponun seçilməsi və ya birinci 10AZN-lik, sonra 20AZN-lik kuponun seçilməsi.

$$p=\frac{3}{28}\cdot\frac{6}{27}+\frac{6}{28}\cdot\frac{3}{27}=\frac{1}{21}$$

Doğru cavab: $\frac{1}{21}$

A variantı 82 saylı test tapşırığı
B variantı 82 saylı test tapşırığı
C variantı 82 saylı test tapşırığı
D variantı 82 saylı test tapşırığı

ABC üçbucağının *AB* və *AC* tərəfləri mərkəzi *O* nöqtəsində olan çevrəyə uyğun olaraq *K* və *C* nöqtələrində toxunur. $\angle ABC=40°$ olarsa, *KmC* qövsünün dərəcə ölçüsünü tapın.

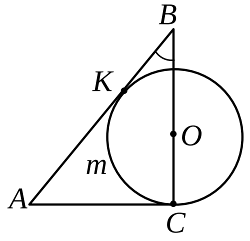

I üsul: Toxunma nöqtəsinə çəkilmiş radius toxunana perpendikulyardır: $OK\perp AB$. *BKO* düzbucaqlı üçbucağından

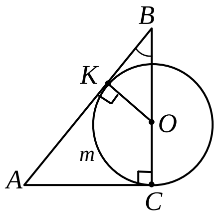

$\angle BOK=50°$, $\angle KOC=180°-50°=130°$

$\angle KOC$ *KmC* qövsünə uyğun mərkəzi bucaq olduğundan *KmC* qövsünün dərəcə ölçüsü $130°$ – dir.

II üsul: Toxunma nöqtəsinə çəkilmiş radius toxunana perpendikulyardır: $OC\perp AC$. ABC üçbucağı düzbucaqlı üçbucaq olduğundan $\angle BAC=50°$

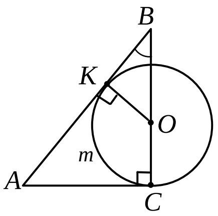

$OK=R=OC$ $OK\perp AB$
AKOC qabarıq dördbucaqlı olduğundan daxili bucaqlarının cəmi 360^0 – dir.

$\angle KOC=360°-(2\cdot 90°+50°)=130°$

$\angle KOC$ *KmC* qövsünə uyğun mərkəzi bucaq olduğundan *KmC* qövsünün dərəcə ölçüsü $130°$ – dir.

III üsul: Toxunma nöqtəsinə çəkilmiş radius toxunana perpendikulyardır: $OC\perp AC$. *ABC* üçbucağı düzbucaqlı üçbucaq olduğundan $\angle BAC=50°$

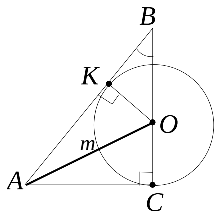

$OK=R=OC$, $OK\perp AB$
Üçbucaqların konqruyentliyinin *TBT* əlamətinə görə
$\Delta AKO\cong\Delta ACO\Rightarrow\angle KAO=$
$=\angle CAO=25°$

$\angle AOC = \angle AOK = 90° - 25° = 65°$

$\angle KOC = 2\angle AOC = 2 \cdot 65° = 130°$

$\angle KOC$ KmC qövsünə uyğun mərkəzi bucaq olduğundan KmC qövsünün dərəcə ölçüsü $130° -$ dir.

Doğru cavab: $130°$

A variantı 83 saylı test tapşırığı
B variantı 83 saylı test tapşırığı
C variantı 83 saylı test tapşırığı
D variantı 83 saylı test tapşırığı

Açılışı şəkildə verilmiş düzgün piramidanın tam səthinin sahəsi 360 olarsa, apofeminin uzunluğunu tapın.

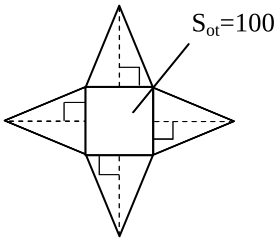

Mövzu: Çoxüzlülər
Sinif: 10
Alt-standart: 3.2.4. Piramidanın, kəsik piramidanın yan səthlərinin, tam səthlərinin və həcmlərinin tapılmasına aid məsələlər həll edir.

İzah:* *I üsul: Açılışına görə piramidanın oturacağı dördbucaqlıdır, piramida düzgün olduğundan oturacağı kvadratdır. $S_{ot} = 100$ olduğundan oturacağın tərəfi *a=10*

$S_{yan} = S_{tam} - S_{ot} = 360 - 100 = 260$

Yan səth dörd konqruyent üçbucaqdan ibarət olduğundan

$S_{yan üz} = S_\Delta = \frac{260}{4} = 65$

$S_\Delta = \frac{1}{2} a \cdot h_{ap} \Rightarrow h_{ap} = \frac{2S_\Delta}{a} = \frac{2 \cdot 65}{10} = 13$

II üsul: Açılışına görə piramidanın oturacağı dördbucaqlıdır, piramida düzgün olduğundan oturacağı kvadratdır.

$S_{ot} = 100$ olduğundan oturacağın tərəfi *a=10*

$S_{yan} = S_{tam} - S_{ot} = 360 - 100 = 260$

$S_{yan} = \frac{1}{2} P_{ot} \cdot h_{ap} \Rightarrow h_{ap} = \frac{2S_{yan}}{P_{ot}} = \frac{2 \cdot 260}{40} = 13$

Doğru cavab: 13

A variantı 84 saylı test tapşırığı
B variantı 84 saylı test tapşırığı
C variantı 84 saylı test tapşırığı
D variantı 84 saylı test tapşırığı

Cədvəldə bir qrupdakı tələbələrin boylarının uzunluqlarına görə sayları haqqında məlumat verilmişdir. Bu qrupda boyu 170 sm-dən çox olan oğlanların sayını tapın.

	170 sm-dən az	*170 sm-dən çox*
Oğlan	y	$2y$
Qız	$3x$	x
Cəmi	21	17

Mövzu: Tənliklər sistemi
Sinif: 7
Alt-standart: 2.2.2. Birdəyişənli xətti tənliyi, modul işarəsi daxilində dəyişəni olan tənliyi və ikidəyişənli iki xətti tənliklər sistemini həll edir.

İzah: $\begin{cases} y + 3x = 21 \\ 2y + x = 17 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2y - 6x = -42 \\ 2y + x = 17 \end{cases} \Rightarrow -5x = -25 \Rightarrow$

$\Rightarrow x = 5,\ y = 6$

Bu qrupda boyu 170 sm-dən çox olan oğlanların sayı $2y$=12 nəfər olacaq.

Doğru cavab: 12

A variantı 85 saylı test tapşırığı
B variantı 85 saylı test tapşırığı
C variantı 85 saylı test tapşırığı
D variantı 85 saylı test tapşırığı

$A\ (m;\ n)$ nöqtəsi $y = x^2 - 8x + 18$ funksiyasına uyğun parabolanın təpə nöqtəsidir. Bu funksiyanın qrafikinin absis oxuna, koordinat başlanğıcına və ordinat oxuna nəzərən simmetrik çevrilmələrindən alınan parabolaların təpə nöqtələri uyğun olaraq *B, C* və *D* nöqtələridir. *ABCD* dördbucaqlısının perimetrini hesablayın.

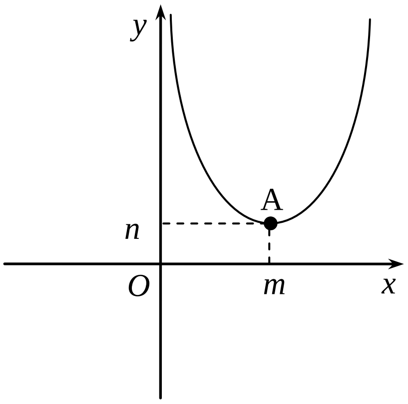

Mövzu: Funksiyalar və qrafiklər
Sinif: 9
Alt-standart: 3.2.2. Hərəkət çevrilməsi anlayışını bilir və iki konqruyent fiqurdan birini digərindən hərəkət çevirməsi ilə alır.

İzah: Şərtə görə $A\ (m;\ n)$ nöqtəsi $y = x^2 - 8x + 18$ funksiyasına uyğun parabolanın təpə nöqtəsidir. *m* və n koordinatlarını müxtəlif üsullarla tapmaq olar:

1. $y = x^2 - 8x + 18 = x^2 - 8x + 16 + 2 = (x-4)^2 + 2$

2. $m = \frac{-b}{2a} = \frac{8}{2} = 4,\ n = \frac{4ac - b^2}{4a} = \frac{4 \cdot 1 \cdot 18 - 8^2}{4 \cdot 1} = 2$

Beləliklə, $A\ (4;\ 2)$ verilmiş parabolanın təpəsidir.

Bu funksiyanın qrafikini absis oxu, koordinat başlanğıcı və ordinat oxuna nəzərən simmetrik çevirək:

$y = (x-4)^2 + 2 \xleftrightarrow{OX} y = -(x-4)^2 - 2 \Rightarrow B(4; -2)$

$y = (x-4)^2 + 2 \xleftrightarrow{O(0;0)} y = -(x+4)^2 - 2 \Rightarrow C(-4; -2)$

$y = (x-4)^2 + 2 \xleftrightarrow{OY} y = (x+4)^2 + 2 \Rightarrow D(-4; 2)$

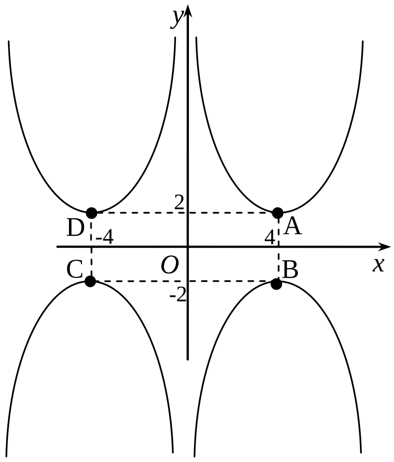

ABCD dördbucaqlısı düzbucaqlıdır. Onun tərəflərinin uzunluqlarını hesablayaq.

$|AB| = |-2-2| = 4$

$|BC| = |-4-4| = 8$

$P_{ABCD} = 2(AB+BC) = 2 \cdot 12 = 24$

Doğru cavab: 24

Русский язык

Вариант A 31 тестовое задание
Вариант B 34 тестовое задание
Вариант C 36 тестовое задание
Вариант D 37 тестовое задание

Укажите ***ошибку***.

A) единый
B) кожаный
C) глиняный
D) старинный
E) пряный

Тема: Орфография. Н-НН в прилагательных
Класс: 6, 10
Подстандарт: 7 кл. 4.1.4. Следует правилам правописания частей речи
Объяснение: В задании представлены 2 слова-исключения, которые пишутся с одной Н: *единый, пряный*. Суффиксы прилагательных *-ин-, -ан-, -ян-* пишутся с одной Н *(глиняный, кожаный).* Прилагательное *старинный* образовано от существительного *старина* при помощи суффикса -Н-, а существительное *старина* образовано от прилагательного старый при помощи суффикса *-ин-*. Т.о., в этом слове 2 суффикса и пишется НН.
Верный ответ: старинный

Вариант A 32 тестовое задание
Вариант B 32 тестовое задание
Вариант C 32 тестовое задание
Вариант D 32 тестовое задание

Укажите верную характеристику частей сложного предложения “*Наконец стало темнеть, и я уже потерял надежду дойти сегодня до устья реки, но вдруг послышался шум морского прибоя*.”.

A) односоставное, двусоставное, двусоставное
B) односоставное, двусоставное, односоставное
C) двусоставное, двусоставное, односоставное
D) двусоставное, односоставное, двусоставное
E) односоставное, односоставное, двусоставное

Тема: Сопоставительное задание
Класс: 9,11
Подстандарт: 8 кл. 4.1.2 Определяет синтаксическое назначение слов и словосочетаний
11 кл. 4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.
Объяснение: В данном тестовом задании представлено сложное предложение, состоящее из 3-х частей. 1-я часть – односоставное безличное предложение (*стало темнеть*), 2-е предложение двусоставное *(я потерял (надежду)),* 3-е предложение тоже двусоставное *(шум послышался).*
Верный ответ: односоставное, двусоставное, двусоставное

Вариант A 33 тестовое задание
Вариант B 33 тестовое задание
Вариант C 31 тестовое задание
Вариант D 39 тестовое задание

В предложении “*Было пасмурно, и дул порывистый ветер*” указывается на

A) противопоставление явлений
B) последовательность явлений
C) исключение одного явления другим
D) чередование явлений
E) одновременность явлений

Тема: Сложносочинённое предложение.
Класс: 9,11
Подстандарт:11 кл. 4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.
Объяснение: В данном предложении 2 грамматические основы *(было пасмурно, дул ветер).* Части связаны сочинительным соединительным союзом *и*. Это сложносочинённое предложение со значением одновременности явлений, т.к. действия происходят в одно и то же время.
Верный ответ: одновременность явлений

Вариант A 34 тестовое задание
Вариант B 35 тестовое задание
Вариант C 35 тестовое задание
Вариант D 35 тестовое задание

В каком слове все согласные звуки мягкие?

A) лилия, деньги
B) победа, фальшь
C) конец, перья
D) прибой, сельдь
E) здание, сирень

Тема: Фонетика
Класс: 5,10
Подстандарт: 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования.
Объяснение: В данном тестовом задании правильный ответ ЛИЛИЯ , ДЕНЬГИ – [л′и́ л′и й′а][д′э́ н′г′и]. На мягкость этих согласных указывает *ь* и буквы *е, ё, ю, и*. В словах ФАЛЬШЬ и КОНЕЦ есть непарные твёрдые согласные Ц и Ш, поэтому ответы с этими словами правильными быть не могут. В словах ПРИБОЙ, ЗДАНИЕ присутствуют твёрдые согласные – [п, б] – [з, д].
Верный ответ: лилия, деньги

Вариант A 35 тестовое задание
Вариант B 36 тестовое задание
Вариант C 40 тестовое задание
Вариант D 40 тестовое задание

Две приставки в словах
A) прелестный, предложить
B) беспосадочный, беспробудный
C) безразличный, безумный
D) беззвёздный, безраздельный
E) прибежать, предоставить

Тема: Состав слова
Класс: 5,6,10
Подстандарт: 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования.
Объяснение: Чтобы определить количество приставок, нужно выделить в слове корень. В слове *беспосадочный* корень ***-сад-*** (рассадить), *беспробудный* корень ***-буд-*** (разбудить). Поэтому в этих словах 2 приставки *бес-, по-* и *бес-, про-*. В словах *предложить* (-лож-), *безумный* (-ум-), *беззвёздный* (-звёзд-) по 1 приставке.
Верный ответ: беспосадочный, беспробудный

Вариант A 36 тестовое задание
Вариант B 31 тестовое задание
Вариант C 38 тестовое задание
Вариант D 38 тестовое задание

Укажите переходные глаголы несовершенного вида, I спряжения.
1. превращать
2. пересолить
3. читать
4. заинтересоваться
5. выдать
6. сеять
A) 1, 4, 5
B) 1, 2
C) 3, 4, 5
D) 2, 6
E) 1, 3, 6

Тема: Глагол
Класс: 5,6,10
Подстандарт: 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Глагол ***выдать*** является особо спрягаемым, глагол ***заинтересоваться*** является непереходным, так как он возвратный, глагол ***пересолить*** – глагол совершенного вида ,т.к. отвечает на вопрос *что сделать*? . Глаголы *превращать, читать, сеять* несовершенного вида, т.к. отвечают на вопрос *что делать?*. Они являются переходными, т.к. могут сочетаться с существительным в Вин.п. без предлога *(превращать шалаш в жилище, читать книгу, сеять пшеницу)*. Эти глаголы 1 спряжения, т.к. в неопределённой форме оканчиваются на *-ать, -ять.*
Верный ответ: 1, 3, 6

Вариант A 37 тестовое задание
Вариант B 40 тестовое задание
Вариант C 34 тестовое задание
Вариант D 34 тестовое задание

Что обозначает наречие в сочетании *сорванный умышленно* и почему?
A) признак признака; относится к прилагательному
B) признак признака; относится к причастию
C) признак предмета; относится к существительному
D) признак действия; относится к деепричастию
E) признак действия; относится к глаголу

Тема: Наречие
Класс: 7,10
Подстандарт: 7 кл. 4.1.2. Различает слова по их общему грамматическому значению.
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: В словосочетании *сорванный умышленно* главное слово *сорванный* – причастие, т.к. обозначает признак предмета по действию и его можно заменить сочетанием ***который + глагол*** *(сорванный – который сорвали).* Если наречие относится к прилагательному, причастию или другому наречию, оно обозначает признак признака. Если относится к глаголу и деепричастию, то признак действия. Если относится к существительному – признак предмета.
Верный ответ: признак признака; относится к причастию

Вариант A 38 тестовое задание
Вариант B 37 тестовое задание
Вариант C 33 тестовое задание
Вариант D 33 тестовое задание

Укажите ***неверное*** утверждение.
A) Второстепенные члены распространяют предложение.
B) Дополнение не может быть выражено неопределённой формой глагола.
C) Прямое дополнение относится к переходным глаголам.
D) Приложение – это особый вид определения.
E) Определения бывают согласованные и несогласованные.

Тема: Простое предложение. Второстепенные члены предложения
Класс: 5,8,11
Подстандарт: 8 кл. 4.1.2 Определяет синтаксическое назначение слов и словосочетаний.
11 кл. 4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.
Объяснение: Данное тестовое задание проверяет знание теоретического материала. Т.к. неопределённая форма глагола может выступать в роли любого члена предложения, то оно соответственно может быть и дополнением *(Мы попросили её спеть.)*
Верный ответ: Дополнение не может быть выражено неопределённой формой глагола.

Вариант A 39 тестовое задание
Вариант B 38 тестовое задание
Вариант C 39 тестовое задание
Вариант D 36 тестовое задание

Сколько союзов в предложении “*Он не слышал или делал вид, что не слышит, и продолжал репетировать, не обращая ни на кого внимания*.”?

A) 3 B) 5 C) 4 D) 2 E) 1

Тема: Служебные части речи. Союзы
Класс: 7,10
Подстандарт: 7 кл. 4.1.2. Различает слова по их общему грамматическому значению.
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Союз – служебная часть речи, которая связывает простые предложения в составе сложного и однородные члены предложения. В данном предложении 3 союза: сочинительные *или*, *и* и подчинительный союз *что*. **Не** является частицей, **ни на кого** – отрицательное местоимение с предлогом **на**, где **ни-** является приставкой.
Верный ответ: 3

Вариант A 40 тестовое задание
Вариант B 39 тестовое задание
Вариант C 37 тестовое задание
Вариант D 31 тестовое задание

Укажите соответствие:

1. I склонение
2. II склонение
3. несклоняемое

a. пренебрежение
b. ливень
c. левша
d. философия
e. резюме

A) 1 – a, e; 2 – b; 3 – c, d
B) 1 – c; 2 – a, d; 3 – b, e
C) 1 – c, d; 2 – a, b; 3 – e
D) 1 – a, b; 2 – c, e; 3 – d
E) 1 – b, d; 2 – c; 3 – a, e

Тема: Имя существительное
Класс: 5,6,10
Подстандарт: 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Склонение существительных определяется по роду и окончанию. К 1-му склонению относятся существительные мужского, женского и общего родов с окончаниями -А,-Я *(левша, философия).* Ко 2-му склонению относятся существительные мужского рода с нулевым окончанием *(ливень)* и среднего рода с окончанием -О,-Е *(пренебрежение).* Все эти слова являются изменяемыми. Слово ***резюме*** является несклоняемым, т.к. во всех падежах имеет одинаковую форму и не относится ни к одному типу склонения.
Верный ответ: 1 – c, d; 2 – a, b; 3 – e

Правда о щедром сердце

1. Жили два брата. 2. Они были очень похожи: глаза, волосы одинаковые, даже родинка на щеке. 3. … относились к жизни по-разному. 4. Один всегда радовался, когда кто-то был весел, и грустил, видя чьи-то страдания, а второй смотрел равнодушно.

5. – Послушай, брат, – не выдержал однажды неравнодушный, – неужели тебе не хочется порадоваться, когда кто-то счастлив, неужели тебя никогда не печалит ничьё горе?

6. – Печалит, – отвечает брат, – но я берегу своё сердце.

7. – Как бережёшь?

8. – А давай сравним наши сердца.

9. Братья заглянули друг другу в глаза. 10. …

11. У того, кто придумал его беречь, было оно более спокойнее. 12. Билось в медленном темпе, от чужой радости не трепетало, от чужого горя *кровью* не обливалось. 13. А сердце брата рвётся навстречу людским радостям и печалям.

14. – Видишь, – сказал спокойный брат, – каждая радость или печаль в сердце входит и остаётся там. 15. У тебя сердце уже наполовину заполнено, а жизнь-то у нас с тобой ещё впереди. 16. Я хочу долго прожить, потому и берегу сердце.

17. Разъехались братья в разные стороны. 18. Тот, который сердце берёг, всё делал не торопясь. 19. Прожил он долго, и ни разу сердце его не побеспокоило. 20. А неугомонный брат на месте не сидел, уехал *за тридевять земель*, жил то на севере, то на юге. 21. И говорили о нём, будто в душе каждого оставляет он частицу своего сердца.

22. Услышал как-то спокойный брат, что прикатил в город по приглашению жителей человек, о добрых делах и подвигах которого говорили повсюду. 23. Вышел равнодушный из своего дома и остановился. 24. Он увидел, что по дороге, улыбаясь, идёт настоящий удалец! 25. Неужели это его брат, с которым они были так похожи?

26. Протёр он свои потускневшие глаза. 27. Заметил, что, как ни берёг себя, всё-таки подкралась неумолимая старость. 28. И взглянули они опять друг другу в глаза, и раскрылись сердца их. 29. Увидел равнодушный, что сердце богатыря, переполненное радостями и печалями, своими и чужими, стало сильнее и крепче, потому что доброе сердце, обновлённое *щедростью* других сердец, не знает усталости.

Вариант A 41 тестовое задание
Вариант B 41 тестовое задание
Вариант C 41 тестовое задание
Вариант D 41 тестовое задание

Какое предложение должно стоять в тексте под номером 10?

A) Они поняли, что идти им по жизни вместе.
B) И каждый увидел сердце другого.
C) А ты своё сердце чужими печалями заполнил.
D) Хотел бы я взглянуть, как теперь мой брат выглядит.
E) Родинка-то и у равнодушного брата есть.

Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: И каждый увидел сердце другого.

Вариант A 42 тестовое задание
Вариант B 45 тестовое задание
Вариант C 42 тестовое задание
Вариант D 43 тестовое задание

Какие способы использованы для разъяснения лексического значения слов соответственно?

1. “*кровь” – красная жидкость, обеспечивающая питание и обмен веществ всех клеток*
2. “*щедрость” – скупость, жадность*

A) 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор антонимов
B) 1 – раскрытие значения частей слова; 2 – описание предмета, его признаков
C) 1 – подбор синонимов; 2 – подбор антонимов
D) 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор синонимов
E) 1 – подбор синонимов; 2 – раскрытие значения частей слова

Подстандарт: 8 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых выражений и слов, используя способы разъяснения лексического значения.
Верный ответ: 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор антонимов

Вариант A 43 тестовое задание
Вариант B 43 тестовое задание
Вариант C 45 тестовое задание
Вариант D 45 тестовое задание

Какой пословицей ***не может*** быть выражена основная мысль текста?

A) Народу служить – себе счастье заслужить.
B) Другим помогать – славу добрую сыскать.
C) Сердце, открытое для людей, никогда не стареет.
D) Золото познаётся в огне, а человек – в работе.
E) Жить для других – гореть, жить для себя – тлеть.

Подстандарт: 5 кл. 2.2.3. Определяет основную мысль текста.
Верный ответ: Золото познаётся в огне, а человек – в работе.

Вариант A 44 тестовое задание
Вариант B 44 тестовое задание
Вариант C 43 тестовое задание
Вариант D 44 тестовое задание

Синонимом фразеологизма “*за тридевять земель”* в тексте является

A) слишком быстро
B) довольно медленно
C) очень далеко
D) чересчур много
E) совсем близко

Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Верный ответ: очень далеко

Вариант A 45 тестовое задание
Вариант B 42 тестовое задание
Вариант C 44 тестовое задание
Вариант D 42 тестовое задание

Какое слово можно использовать для связи 3-го предложения с предыдущим?

A) Словно
B) Пусть
C) Разве
D) Однако
E) Даже

Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: Однако

Задания 46 – 50 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 46 тестовое задание
Вариант B 46 тестовое задание
Вариант C 46 тестовое задание
Вариант D 46 тестовое задание

Прокомментируйте подчёркнутое выражение “*очень похожи”*, подобрав подходящий по смыслу фразеологизм (всего 1).

Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов.
Предполагаемый ответ: *как две капли воды; два сапога пара, один к одному, голос в голос, волос в волос, точь-в-точь, как на подбор*

Вариант A 47 тестовое задание
Вариант B 47 тестовое задание
Вариант C 47 тестовое задание
Вариант D 47 тестовое задание

Заполните кластер, описав прилагательными и причастиями черты характера *неравнодушного брата* (не используя слова из текста).

Подстандарт: 6 кл. 2.2.1. Подчёркивает важные моменты с целью выразить основную мысль текста.
Предполагаемый ответ: *Отзывчивый, сильный, смелый, активный, гуманный, позитивный, неэгоистичный.*

Вариант A 48 тестовое задание
Вариант B 48 тестовое задание
Вариант C 48 тестовое задание
Вариант D 48 тестовое задание

Выпишите из предложений № 22-25 2 слова, относящиеся к разговорному стилю, и рядом напишите их общеупотребительные синонимы.

Подстандарт: 11 кл. 2.1.2. Сравнивает и оценивает прочитанные тексты различных стилей с точки зрения соответствующей лексики.
Предполагаемый ответ: *Пр.№ 22 прикатить – приехать. Пр.№ 25 удалец – смельчак, храбрец*

Вариант A 49 тестовое задание
Вариант B 49 тестовое задание
Вариант C 49 тестовое задание
Вариант D 49 тестовое задание

Перечитайте текст и ответьте на вопрос (своими словами) *«Почему второму брату удалось прожить*

долгую, тихую жизнь?». Обоснуйте ответ 2-мя примерами из текста.

Подстандарт: 9 кл. 3.1.2. Используя цитаты, подтверждает свои мысли и рассуждения.

Предполагаемый ответ: *Второй брат не жил интересами других людей (был эгоистом). Его не волновали проблемы и чаяния тех, кто его окружал, он не радовался чужому счастью («смотрел равнодушно», «сердце было спокойно», «билось в медленном темпе», «от чужой радости не трепетало, кровью не обливалось»).Так как его целью было прожить до глубокой старости, сохранить спокойствие и остаться здоровым («Я берегу своё сердце», «Я хочу долго прожить»), он жил размеренно, не спеша («все делал не торопясь»).*

Вариант A 50 тестовое задание
Вариант B 50 тестовое задание
Вариант C 50 тестовое задание
Вариант D 50 тестовое задание

В предложениях №11-13 найдите речевую ***ошибку*** и напишите предложение в исправленном виде.

Подстандарт: 9 кл. 2.1.2. Комментирует, уточняя прямое и переносное значение слов и выражений согласно контексту.

Предполагаемый ответ: *Пр. № 11:* У того, кто придумал его беречь, было оно более спокойнее.
Исправленный вариант: У того, кто придумал его беречь, было оно более спокойным.
У того, кто придумал его беречь, было оно спокойнее.

Прочитайте текст и выполните задания 51 – 60.

Мастерство, прошедшее сквозь столетия

1) Однажды при раскопках нашли ворсовое полотно, на котором была изображена сцена охоты. 2) *Смелые всадники* на быстроногих конях, грациозные олени, спасающиеся среди деревьев, – всё это нашло отражение на шёлковом ковре. 3) По краям изделие было украшено диковинными цветами. 4) Этот ковёр предположительно был соткан более 2000 лет назад. 5) Первоначально такие ковры выполняли только практические функции: защищали от холода и ветра. 6) Искусство ковроткачества появилось более 2500 лет назад. 7) Удивительно, что по прошествии столетий классическая технология ручного плетения ковров осталась прежней. 8) Персия – первая из цивилизаций, которая подняла ковроткачество на небывалый уровень. 9) Люди **начали отходить от примитивной цели** использования ковра – они захотели, чтобы ещё было и изысканно, и красиво, а главное – чтобы отличалось от других. 10) Древняя легенда донесла до нас уникальную историю об одном из первых персидских шедевров ковроделия – «Весеннем ковре» шахиншаха Хосрова I. 11) На ковре были изображены райские птицы, пёстрые павлины с нарядным опереньем, красочные деревья, яркие экзотические цветы, распустившиеся на изумрудной траве великолепного сада. 12) Это было поистине величайшее произведение искусства! 13) Ковёр, сотканный нитями из золота и серебра, расшитый драгоценными камушками, поражал гигантским размером и весил несколько тонн. 14) Утверждают, что Хосров I часто прогуливался в одиночестве по «дорожкам» этого «цветущего сада». 15) Когда Персию захватили арабы, «Весенний ковёр» канул в Лету. 16) Сегодня на поверхности ковров можно увидеть не только мотивы античности, но и современные элементы. 17) Рисунок рукодельных ковров, бесспорно, случайным не бывает. 18) В нём прослеживаются вековые традиции и замысел мастера. 19) Любой *орнамент ковра* – это богатое наследие прошлого, зашифрованное послание с очень глубоким смыслом! 20) В тончайшей вязи узоров знающий человек всегда сможет прочесть легенды, пословицы, пожелания будущему хозяину. 21) С середины XVI столетия Восток снабжал коврами королевские дворы и аристократические дома Европы. 22) Одна лишь Франция тратила на приобретение ковров очень много денег. 23) Это, конечно, стало значительно *подрывать* её *экономику*. 24) Генрих IV даже основал собственное производство ковров, чтобы приостановить *отток золота* из казны Франции в Азию. 25) …… .

Вариант A 51 тестовое задание
Вариант B 53 тестовое задание
Вариант C 51 тестовое задание
Вариант D 55 тестовое задание

В прямом и переносном значении соответственно употреблены в тексте выражения
1. смелый всадник
2. глубокий смысл
3. подрывать экономику
4. орнамент ковра
5. найти при раскопках
6. отток золота

A) 1, 4, 5; 2, 3, 6
B) 1, 3, 6; 2, 4, 5
C) 1, 2, 3, 4; 5, 6
D) 2, 3, 4, 5; 1, 6
E) 4, 5, 6; 1, 2, 3

Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов и выражений.
Верный ответ: 1, 4, 5; 2, 3, 6

Вариант A 52 тестовое задание
Вариант B 54 тестовое задание
Вариант C 54 тестовое задание
Вариант D 53 тестовое задание

Характеристики *«предание, рассказ о прошлом»* и *«единственный в своём роде, неповторимый»* соответственно относятся в тексте к словам
A) история и практический
B) отражение и драгоценный
C) легенда и уникальный
D) шедевр и собственный
E) пословица и аристократический

Подстандарт: 7 кл. 2.1.1. Уточняет значение незнакомых слов по контексту.
Верный ответ: легенда и уникальный

Вариант A 53 тестовое задание
Вариант B 51 тестовое задание
Вариант C 55 тестовое задание
Вариант D 51 тестовое задание

Какое утверждение ***не противоречит*** содержанию текста?

A) Персидские ковры использовались только для практических целей.
B) Собственное производство ковров подрывало экономику Франции.
C) «Весенний ковёр» шахиншаха Хосрова I хранится в известном музее.
D) Восточные ковры не пользовались спросом в богатых европейских домах.
E) Каждый рисунок ковра содержит в себе определённый смысл.

Подстандарт: 6 кл. 2.2.3. Выражает своё отношение к суждениям и мыслям, высказанным в тексте.
Верный ответ: Каждый рисунок ковра содержит в себе определённый смысл.

Вариант A 54 тестовое задание
Вариант B 55 тестовое задание
Вариант C 53 тестовое задание
Вариант D 52 тестовое задание

Каким предложением логичнее завершить текст?

A) «Весенний ковёр» был выткан в честь победы над римлянами.
B) За восточными коврами посылались торговые экспедиции.
C) Этому примеру последовали и другие европейские страны.
D) Поэтому ковроткачество – древнейшее искусство.
E) Тогда кочевники Востока придумали изготавливать тёплые полотнища.

Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: Этому примеру последовали и другие европейские страны.

Вариант A 55 тестовое задание
Вариант B 52 тестовое задание
Вариант C 52 тестовое задание
Вариант D 54 тестовое задание

С какого предложения начинается основная часть текста?

A) 5 B) 6 C) 3 D) 2 E) 4

Подстандарт: 5 кл. 2.2.2. Различает содержательные части текста.
Верный ответ: 6

Задания 56 – 60 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 56 тестовое задание
Вариант B 56 тестовое задание
Вариант C 56 тестовое задание
Вариант D 56 тестовое задание

Согласны ли вы, что в тексте присутствуют элементы публицистического стиля? Заполните таблицу, перечислив характерные признаки данного стиля (не менее 2-х) и подтвердив их 2-мя примерами из текста. (Примеры должны относиться к разным признакам.)

Подстандарт: 10 кл. 2.1.2. Определяет стиль читаемого текста, основываясь на словах и выражениях.
Предполагаемый ответ: Да, согласен (-на), в тексте есть элементы публицистического стиля.
Текст воздействует на читателя общественно значимой информацией. Текст воздействует на мысли и чувства читателя путём убеждения.
Отличительные признаки публицистического стиля:
1. изобразительно-выразительные средства, слова в переносном значении, (*глубокий смысл, подрывать экономику, отток золота*);фразеологические обороты (№15: *канул в Лету*)
2. Восклицательные предложения, эмоциональность (№12 Это было поистине величайшее произведение искусства!
№19 Любой *орнамент ковра* – это богатое наследие прошлого, зашифрованное послание с очень глубоким смыслом!)

Вариант A 57 тестовое задание
Вариант B 57 тестовое задание
Вариант C 57 тестовое задание
Вариант D 57 тестовое задание

Исходя из текста, объясните подчёркнутое выражение, раскрыв значение слова *примитивный* (по тексту).
Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Предполагаемый ответ: Слово *«примитивный»* означает *простейший, несложный, простой, элементарный.*
Выражение *«начали отходить от примитивной цели»* означает *«перестали создавать ковры для несложных, простых целей», «определили для себя другие, более сложные цели», «перестали использовать ковры для элементарных целей».*

Вариант A 58 тестовое задание
Вариант B 58 тестовое задание
Вариант C 58 тестовое задание
Вариант D 58 тестовое задание

Ознакомьтесь с высказыванием «*Настоящее произведение искусства – это сосуд, наполненный познанием и красотой*». Какую мысль из текста подтверждает данное выражение? Аргументируйте свой ответ, выписав пример из текста.
Подстандарт: 7 кл. 2.2.1. Обосновывает своё отношение к содержанию текста дополнительной информацией и фактами.
9 кл. 3.1.2. Обосновывает свои сформированные мысли и суждения, связывая их с жизнью.
Предполагаемый ответ:
Мысль *(своими словами):* Любой продукт творчества (шедевр, творение) несёт в себе какую-то значимую (важную) информацию (мысль, идею, авторское послание), радует глаз (воздействует эстетически, доставляет наслаждение). Каждый творец искусства (автор) вкладывает в своё творение (шедевр, продукт творчества) определённый смысл и хочет передать его окружающим.
Аргумент *(из текста): Рисунок рукодельных ковров, бесспорно, случайным не бывает. В нём прослеживаются вековые традиции и замысел мастера. Любой орнамент ковра – это богатое наследие*

прошлого, зашифрованное послание с очень глубоким смыслом!

Вариант A 59 тестовое задание
Вариант B 59 тестовое задание
Вариант C 59 тестовое задание
Вариант D 59 тестовое задание

Заполните таблицу, исходя из предложений 19-25.

Проблема	*Решение проблемы*
Закупка ковров дорого обходилась европейскому государству.	

Подстандарт: 6 кл. 2.2.1. Подчёркивает важные моменты с целью выразить основную мысль текста.
9 кл. 2.2.3. Оценивает выдвинутые мысли текста.
Предполагаемый ответ: Король Франции (французский король, правитель) решил у себя в стране изготавливать/производить ковры.

Вариант A 60 тестовое задание
Вариант B 60 тестовое задание
Вариант C 60 тестовое задание
Вариант D 60 тестовое задание

Используя информацию из текста, заполните диаграмму Эйлера-Венна, сравнив изображение на ковре, найденном при раскопках, с изображением на ковре Хосрова I.

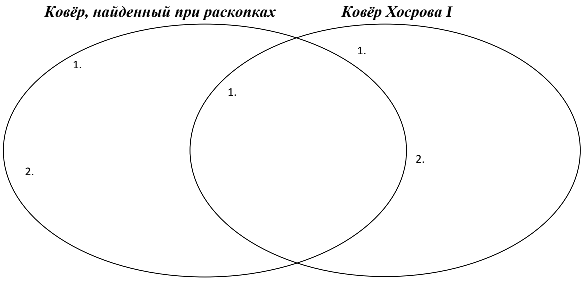

Подстандарт: 8 кл. 2.2.3. Сравнивает и связывает факты и события текста с реальной жизнью.
Предполагаемый ответ:
Ковёр, найденный при раскопках:
животные (олени, кони); всадники; сцена охоты
Ковёр Хосрова I:
сад; изумрудная трава; райские птицы, пёстрые павлины
Общее:
цветы; растения (растительный мир, флора, растительность); фауна

Fransız dili

Écoutez le texte et répondez aux exercices de 1 à 6.

Dans la publicité il y a le mot «public». Faire de la publicité c'est rendre publique une information. Mais ça va plus loin.
La pub existait dès l'Antiquité avec des peintures murales qui annonçaient combats des gladiateurs. Au Moyen Âge des crieurs publics donnaient des nouvelles commerciales sur les places des villes.

Avec le développement de l'imprimerie au XVe siècle apparaissent les affiches et les brochures. Deux siècles plus tard, les premiers journaux commencent à publier des annonces commerciales. Mais c'est au XXe siècle que la publicité explose vraiment avec l'invention de la radio et de la télé.

Aux Etats-Unis, à partir des années 1930, les entreprises travaillent avec des publicitaires. Ils inventent, par exemple, le packaging avec des emballages attirants. Désormais, le nouveau territoire de la publicité c'est l'Internet avec les réseaux sociaux. De petits logiciels appelés cookies permettent de proposer des pubs en fonction des goûts des internautes.

Dans un futur proche les publicités seront même personnalisées avec des messages différents pour chacun d'entre nous.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Dans le texte il s'agit … .
A) de la radio et de la télévision
B) des défauts de l'Internet C) du Moyen Âge
D) de l'imprimerie E) de la publicité
Alt-standart: 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Cavab bəndlərində verilmiş **"de la radio et de la télévision"**, **"de l'imprimerie"**, **"des défauts de l'Internet"** və **"du Moyen Âge"** fikirləri mətndə səsləndirilib. Lakin, mətndə əsasən qədim dövlərdən bəri reklam və onun tarixindən bəhs olunur. Beləliklə, **"de la publicité"** verilmiş test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.
Comment appelle-t-on de petits logiciels qui proposent des pubs sur Internet?
A) cookies B) messages C) copies
D) packaging E) souris
Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.
İzah: *Dinləmə mətni əsasında qurulmuş bu test tapşırığında internetdə reklamları təklif edən kiçik proqram təminatının necə adlanlarıldığı soruşulur. Mətndə qeyd olunur ki, **"De petits logiciels appelés cookies permettent de proposer des pubs."**. Beləliklə, **"cookies"** cavabının qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Choisissez les idées correctes selon le texte.
1. Des peintures murales annonçaient les combats des gladiateurs.
2. Aux États-Unis personne ne travaille avec des publicitaires.

3. Au Moyen Âge les crieurs donnaient des nouvelles commerciales pour informer les gens.
4. L'imprimerie s'est développée au quinzième siècle.
5. Les premiers journaux ont été créés au XXe siècle.

A) 2, 3, 4 B) 2, 4, 5 C) 1, 3, 4
D) 3, 4, 5 E) 1, 2, 5

Alt-standart: 10 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.
İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən doğru fikirlərin seçilməsi tələb olunur. Bəndlərdə verilən cümlələrin bəzilərində mətnin məzmunu müəyyən qədər təhrif olunub. Qeyd olunanlardan belə nəticəyə gəlmək olar ki,* ***"Des peintures murales annonçaient les combats des gladiateurs."*** *(Divarüstü rəsmlər qladiator döyüşlərini elan edirdi),* ***"Au Moyen Âge les crieurs donnaient des nouvelles commerciales pour informer les gens."*** *(Orta əsrlərdə carçılar insanlara kommersiya xəbərləri verirdilər)*, ***"L'imprimerie s'est développée au quinzième siècle."*** *(Mətbəə on beşinci əsrdə inkişaf etdi) qeyd olunan bəndlər bu test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Écrivez un adjectif qui caractérise le mot « *emballages* ».
Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən* ***"emballages"*** *ismini təyin edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndəki* ***"le packaging avec des emballages attirants"*** *fikrinə əsasən* ***"attirants"*** *(cəlbedici) sifəti bu test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Répondez par écrit.
Avec le développement de l'imprimerie qu'est-ce qu'ils apparaissent ?
Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən suala cavab yazmaq tələb olunur. Mətndə* ***"Avec le développement de l'imprimerie au XVe siècle apparaissent les affiches et les brochures."*** *(XV əsrdə mətbəənin inkişafı ilə afişa və kitabçalar meydana gəlir) cümləsi verilmişdir. Buna görə də* ***"les affiches et les brochures"*** *bəndinin qeyd olunduğu bənd bu test tapşırığının* ***doğru cavabdır***.

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Complétez par écrit.
La publicité explose vraiment avec l'invention … .
Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.
İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Burada verilmiş yarımçıq fikir* ***"la publicité explose vraiment avec l'invention de la radio et de la télé"*** *(Reklam radio və televiziyanın ixtirası ilə əsl mənasında geniş yayıldı) kimidir. Bu səbəbdən cümlənin leksik məzmununa uyğun olaraq* ***"de la radio et de la télé" doğru cavabdır***.

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
Je … apprendre la langue française.
A) as du B) doit C) doivent
D) devons E) dois

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feil. Modal feillər
İzah: *Bu test tapşırığında şəxs əvəzliyinə uyğun olan* ***"devoir"*** *modal feilinin düzgün formasını seçmək tələb olunur. Şəxs əvəzliyi I şəxsin təkində olduğu üçün* ***"dois"*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
Chaque matin, nous mangeons … pain avec un peu … beurre et nous prenons une tasse … thé.
A) du, de, de B) de, du, du C) du, du, du
D) de, de, de E) le, le, le

Alt-Standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Artikl
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllərlə tamamlamaq tələb olunur. Fransız dilində sayılmayan isimlərin qarşısında müəyyən artikllər istifadə edilir. Burada* ***"manger"*** *(yemək) feilindən sonra işlənən* ***"de"*** *sözönü kişi cinsli* ***"le pain"*** *(çörək) sözünün artikli* ***"le"*** *ilə birləşir və hissə bildirən* ***"du"*** *artiklini əmələ gətirir.* ***"un peu"*** *(bir az) və* ***"une tasse"*** *(bir fincan) ölçü, kəmiyyət bildiən söz kimi işləndiyi üçün özündən sonra birbaşa* ***"de"*** *sözönü tələb edir və* ***"du", "de", "de"*** *qeyd olunan test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
La maison … je passe mes vacances se trouve au bord de la mer Caspienne.
A) que B) dont C) où D) lequel E) qui

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Əvəzlik
İzah: *Bu test tapşırığında cümləni müvafiq əvəzliklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə yer, məkan bildirən* ***"La maison"*** *(ev) isminin yerləşdiyi yerdən danışıldığı üçün düzgün təyini əvəzliyi seçmək lazımdır. Buna görə də yer bildirən* ***"où"*** *əvəzliyinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
Au rez-de-chaussée de la ... maison à gauche se trouve un grand magasin.
A) second B) deuxième C) deux
D) dernier E) trois
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Saylar
İzah: *Test tapşırığında düzgün sayı seçmək tələb olunur. Verilmiş* ***"maison"*** *(ev) sözü qadın cinsli isimdir və burada sıra sayı ilə işlənir,* ***"deux"*** *(iki) və* ***"trois"*** *(üç) miqdar saylarıdır,* ***"second"*** *(ikinci) və* ***"dernier"*** *(sonuncu) kişi cinsində verilib. Qaydaya əsasən -ième suffiksi ilə düzələn sıra sayları həm kişi, həm qadın cinsli isimlərin qarşısında işlənir. Buna görə də* ***"deuxième"*** *(ikinci) sıra sayı qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
Les autres jours de la semaine nous travaillons ... que le dimanche.
A) plus B) très C) bien D) trop E) peu
Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Zərf
İzah: *Bu test tapşırığında müqayisə formasında işlənmiş zərf olan bəndi seçmək tələb olunur. Qeyd edək ki,* ***"beaucoup"*** *(çox) kəmiyyət zərfi müqayisə formasında* ***"plus"*** *(daha çox) şəklində olur. Buna görə də* ***"plus"*** *bəndi test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
Je veux que … .
A) tu fais cet exercice difficile
B) tu viens chez moi le soir
C) tu lui dis cette nouvelle
D) tu fasses tes devoirs
E) tu téléphoneras à ton ami
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin şəkilləri
İzah: *Bu test tapşırığında feilin arzu şəklində olan cümləni tapmaq tələb olunur. Qaydaya görə arzu, istək bildirən feildən* ***"Je veux que"*** *(Mən istəyirəm ki) sonra işlənən feil arzu şəklinə* ***"Subjonctif présent"*** *düşür, bu zaman feillər arzu şəkli formasına dəyişir. Buna görə də,* ***"tu fasses tes devoirs"*** *(sən tapşırıqlarını edəsən) qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
Les petits enfants ne veulent pas rester seuls … maison.
A) sur B) à la C) par D) à E) sous
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönülər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni buraxılmış sözönü ilə tamamlamaq tələb olunur. Cümlənin tərcüməsinə və qrammatik strukturuna uyğun olaraq* ***"à la"*** *(-da, -də) qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Choisissez le nom féminin.
A) acteur B) marchand C) bureau
D) ingénieur E) bibliothèque
Alt-Standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə:İsim
İzah: *Bu test tapşırığında qadın cinsli ismi seçmək tələb olunur.* ***"ingénieur"*** *(mühəndis),* ***"acteur"*** *(aktyor) ,* ***"marchand"*** *(tacir) və* ***"bureau"*** *(yazı masası) sözləri kişi cinsində,* ***"bibliothèque"*** *(kitabxana) sözü isə qadın cinsindədir. Buna görə* ***"bibliothèque"*** *qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.
– Que ferez-vous pendant les vacances?
1. Je ferai mes préparatifs de la rentrée.
2. Olivier et Daniel ont été à la colonie de vacances avec toute la classe.
3. Je suis resté en ville avec ma mère.
4. Cécile et Éric feront de la marche à la montagne.
5. Les autres passeront leurs vacances au bord de la mer dans un camping.

A) 1, 3, 4 B) 2, 3, 4 C) 1, 2, 5
D) 1, 4, 5 E) 2, 4, 5
Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Cümlənin mənaca növləri. Sual cümləsi
İzah: *Test tapşırığında verilən sual cümləsini düzgün cavablarla tamamlamaq tələb olunur. Fikir vermək lazımdır ki, sual cümləsində işlənən* ***"faire"*** *(etmək) feili gələcək zamanda verildiyi üçün cavablar da gələcək zamanda olmalıdır. Beləliklə,* ***"Je ferai"***, ***"Cécile et Éric feront"***, ***"Les autres passeront"*** *cümlələrinin qeyd olunduğu bəndlər test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Choisissez la série avec le verbe impersonnel.

A) Il fait froid aujourd'hui.
B) Il fait de la gymnastique.
C) Il fait du sport au stade.
D) Il fait le ménage chaque matin.
E) Il fait sa chambre.

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Şəxssiz feillər və şəxssiz cümlələr
İzah: *Test tapşırığında şəxssiz feili seçmək tələb olunur. Burada **"Il fait froid aujourd'hui"** (Bu gün hava soyuqdur) cümləsində istifadə olunan **"Il"** əvəzliyi hava məlumatı verdiyi üçün şəxssiz hesab olunur və III şəxs əvəzliyi olsa da, heç bir real şəxs və ya əşya bildirmir və formal mübtəda funkiyası daşıyır. Buna görə də **"Il fait froid aujourd'hui."** qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Choisissez la voix passive de la phrase donnée.
Le professeur évaluait les étudiants.

A) Le professeur qui a évalué les étudiants.
B) Les étudiants étaient évalués par le professeur.
C) Les étudiants sont évaluées par le professeur.
D) Les étudiants ont évalué le professeur.
E) Les étudiants ont été évalué par le professeur.

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məchul növ
İzah: *Bu test tapşırığında məlum növdə olan cümləni məchul növə çevirmək tələb olunur. Bu zaman mübtəda (subyekt) ilə tamamlığın (obyekt) yeri dəyişdirilir. Cümlədə məlum növün feili hansı zamandadırsa, məchul növdə **"être"** köməkçi feili o zamanda işlənir, məlum növdə işlənmiş feil isə məchul növə keçid etdikdə keçmiş zaman feili sifət formasına düşür və **"être"** köməkçi feilinin tələbi ilə məchul növün mübtədası ilə şəxsə və kəmiyyətə görə uzlaşır. Dinamik feil olduqda vasitəli (icraçı) tamamlığın qarşısında **"par"** (-dan, -dən, tərəfindən) sözönü işlənir. Beləliklə, **"Les étudiants étaient évalués par le professeur."** cümləsinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
C'est ma classe et ce sont … copains.

A) le B) mes C) la D) mon E) ma

Alt-standart:: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Determinativlər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq mənsubiyyət sifəti ilə tamamlamaq tələb olunur. Burada **"copains"** (dostlar) sözü kişi cinsli isimdir, cəm halda işlənib və özündən əvvəl işlənən söz **"ma classe"** (mənim sinfim) birinci şəxsin təkinə aiddir. Qaydaya əsasən I şəxsin təkinə aid olan isim cəm halda olduqda ismin önündə **"mes"** (mənim) mənsubiyyət sifəti işlənir. Buna görə də, **"mes"** mənsubiyyət sifəti test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Choisissez les mots contraires.

A) la fille, la femme B) ensuite, puis
C) le repos, le plat D) le départ, l'arrivée
E) joyeux, heureux

Alt-standart: 9 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə izah edir.
Bölmə: Antonimlər
İzah: *Test tapşırığında əks mənada olan sözləri seçmək tələb olunur. Mənaya əsasən **"le départ"** (yola düşmə) və **"l'arrivée"** (gəlib çatma) qeyd olunan bəndlər **doğru cavabdır**.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Complétez.
– Bonjour monsieur, je voudrais un aller-retour Paris-Lyon, s'il vous plaît.
– …
– Vendredi prochain.

A) C'est quelle ligne?
B) C'est combien?
C) Le train part à quelle heure?
D) Quelle heure est-il?
E) Vous partez quand?

Alt-Standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Dialoq
İzah: *Test tapşırığında verilən cavaba əsasən düzgün sual cümləsini seçmək tələb olunur. **"Vendredi prochain."** (**Növbəti cümə günü**) cavab cümləsinə uyğun olan sual **"Vous partez quand?"** (Nə vaxt yola düşürsünüz?) cümləsinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.
Aujourd'hui, c'est le mariage de ton cousin. Tu dois … mieux pour la soirée.

A) m'habiller
B) nous habiller
C) vous habiller
D) s'habiller
E) t'habiller

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Feil. Pronominal feillər
İzah: *Bu test tapşırığında pronominal feilin düzgün işləndiyi bəndi seçmək tələb olunur. Pronominal feillər iki əvəzliklə (şəxs və qayıdış) təsrif edilən feillərə deyilir. Bu əvəzliklərdən birincisi şəxs əvəzliyi, ikincisi isə **"se"** qayıdış əvəzliyidir və qayıdış əvəzliyi mübtədaya uyğun olaraq dəyişir. Bu test tapşırığında mübtəda II şəxsin təkində olduğu üçün **"t'habiller"** qeyd olunan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı
Choisissez la bonne série.
Les médecins pensent … vous devez être prudents avant d'utiliser ces produits.
A) puisque B) mais C) que D) et E) ou
Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcılar
İzah: *Bu test tapşırığı bağlayıcılar bölməsinə aid olmaqla faktoloji biliklərə əsaslanır. Bağlayıcılar iki qrupa bölünür, tabelilik və tabesizlik bağlayıcıları. Burada baş və budaq cümləni bir-birinə bağlamaq üçün tərcüməyə uyğun olaraq* ***"que"*** *(ki) tabelilik bağlayıcısı qeyd olunan bənd* ***doğru cavabdır****.*

Lisez le texte et répondez aux exercices de 23 à 30.

Dans le monde entier il y a des peintres dont les œuvres sont très connues aujourd'hui. Ces œuvres font partie d'un mouvement qu'on appelle l'impressionnisme. L'idée de faire ce mouvement est née de quelques artistes français dans les années 1860. Parmi eux, il y avait de grands peintres comme Camille Pissarro, Edgar Degas, Paul Cézanne, Auguste Renoir, Alfred Sisley, Berthe Morisot et Claude Monet.

Jusque-là, on peignait surtout des thèmes historiques ou religieux. Ces jeunes artistes ont décidé d'apporter des innovations à la peinture française en exprimant plutôt leur vision de la réalité qui les entoure. Leurs toiles montrent des scènes du quotidien de façon très expressive. Ils aiment illustrer l'aspect positif de la vie. La lumière y joue déjà un rôle important, les couleurs sont vives, on préfère utiliser le rouge et le vert, le jaune et le violet, l'orange et le bleu ensemble, la composition n'est plus traditionnelle.

Le nom de ce mouvement a été inventé par le journaliste satirique Louis Leroy après la toile "Impression, soleil levant" de C. Monet et depuis ce temps-là on les a appelés impressionnistes.

En Azerbaïdjan le fondateur de l'impressionnisme est considéré Sattar Bahlulzadé, la plupart de ses œuvres parlent de la nature, de la réalité de la vie quotidienne.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı
Quel mot peut remplacer le mot souligné dans le texte.
A) les œuvres
B) les toiles
C) les couleurs
D) les artistes français
E) les mouvements
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətinə görə fərqləndirir.
İzah: *Bu test tapşırığında fərqləndirilmiş* ***"eux"*** *əvəzliyinin mətndəki hansı sözü əvəz etdiyini müəyyən etmək lazımdır, bunun üçün əvvəlki cümləyə diqqət edilməlidir.* ***"L'idée de faire ce mouvement est née de quelques artistes français."*** *(Bu cərəyanı yaratmaq fikri bir neçə fransız rəssam tərəfindən başlanıb.). Bu cümlədən göründüyü kimi* ***"les artistes français"*** *qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı
Choisissez l'idée ***fausse***.
A) Sattar Bahlulzadé est un peintre impressionniste azerbaïdjanais.
B) L'impressionnisme montre l'aspect négatif de la vie.
C) La lumière joue un rôle nécessaire dans l'impressionnisme.
D) Le mot "impressionnisme" a été inventé par un journaliste.
E) On préfère utiliser les couleurs vives dans l'impressionnisme.
Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən səhv fikrin seçilməsi tələb olunur. Mətndə* ***"Ils aiment illustrer l'aspect positif de la vie."*** *(Onlar həyatın müsbət cəhətlərini təsvir etməyi sevirlər.) cümləsi verilib. Beləliklə,* ***"L'impressionnisme montre l'aspect négatif de la vie."*** *(İmpressionizm həyatın mənfi cəhətlərini nümayiş etdirir.) fikrinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı
Dans le texte il s'agit … .
A) de la nouveauté à la peinture
B) des illustrations sombres
C) d'une œuvre azerbaïdjanaise
D) de la composition traditionnelle
E) des peintres religieux
Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Cavab bəndlərində mətndən bəzi fikirləri verilib. Lakin mətndə əsasən rəssamlıqda yeni cərəyan olan impressionizmdən bəhs olunur. Beləliklə,* ***"de la nouveauté à la peinture"*** *verilmiş bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı
Choisissez la réponse correcte.
Qu'est-ce que des peintres classiques préféraient?
A) montrer des scènes du quotidien
B) utiliser leur vision de la réalité
C) employer l'orange et le bleu ensemble
D) créer surtout des dessins historiques
E) peindre de façon expressive
Alt-standart: 5 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın düzgün cavabını müəyyən etmək tələb olunur. Mətndə qeyd olunub ki, bu zamana qədər rəssamlar tarixi və dini mövzularda şəkillər çəkirdilər* ***"Jusque-là, on peignait surtout des thèmes historiques ou religieux."****.* ***"créer surtout des dessins historiques"*** *(əsasən tarixi rəsmlər əmələ yaradırdılar) qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Choisissez dans le texte le mot qui a le même sens que *des sujets.*

Alt-standart: 7 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir.* ***"des sujets"*** *sözünün mətndəki sinonimini yazmaq tələb olunur. Tapşırığın* ***doğru cavabı "des thèmes"*** *sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

C'est un tissu de lin ou de coton utilisé à la peinture.
Qu'est-ce que c'est ?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətndən izahı verilən sözü tapmaq tələb olunur. İzahda deyilir ki, bu, rəssamlıqda istifadə olunan kətan və ya pambıq parçadır.* ***Doğru cavab "une toile"*** *(kətan(rəssamlıqda)) sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Complétez la phrase en utilisant au moins 2 mots qui ne figurent pas dans le texte.
Dans le monde entier il y a des peintres dont … .

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
9 – 3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Cümləni mətnin məzmununa əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni* ***"les portraits/les tableaux/les dessins"****,* ***"trop/plus"****,* ***"célèbres/ fameux/ populaires"*** *və* ***"maintenant/ actuellement/ à présent/ de nos jours/ce jour"*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Répondez à la question en exprimant votre opinion au moins en 3 phrases.
Vous vous intéressez à quelles formes d'art?

Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

"J'aime la peinture depuis mon enfance. Je coloriais les dessins et je dessinais les choses différentes que je voyais chaque jour. Nous allions à l'exposition de peinture ou au musée pour voir des tableaux, des portraits de grands peintres avec mes parents. Quand j'ai le temps, je continue toujours de peindre des choses qui m'attirent beaucoup."

Alman dili

Hören Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 1 – 6.

Max besucht in den Ferien seine Großeltern, die ein kleines Restaurant besitzen. Das ist toll, denn Max kann jeden Tag im Restaurant essen und von der Speisekarte wählen, was ihm gefällt. Heute hat er sich für Hühnchen mit Kartoffeln entschieden. Als Getränk hat er Limonade bestellt. Und als Dessert gibt es eine große Portion Eis.

Mittags ist im Restaurant seiner Großeltern noch nicht viel los. Es gibt nur wenige Gäste. Außer Max sitzt nur ein weiterer Gast im Restaurant - eine ältere Dame. Sie bittet eben um die Rechnung und trinkt noch ihren Kaffee. Der Großvater von Max druckt die Rechnung an der Kasse aus. Der Kellner bringt sie und legt sie auf den Tisch, auf dem auch ein Eis als Dessert steht.

Plötzlich hört man aus der Küche ein lautes Geschrei. Erst rennt eine Katze durch das Restaurant, dann der Koch. Die Katze hat in der Küche einen Fisch genommen und läuft damit zur Tür. Der Koch, der den Fisch gerade noch zubereiten wollte, läuft ärgerlich hinterher.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Worum handelt es sich im Text?
A) Um die neuen Getränke im Restaurant
B) Um das Talent des Kochs im Restaurant
C) Um das Restaurant der Großeltern von Max
D) Um die alte Dame im Restaurant
E) Um das Essen von Max im Cafe

Alt-standart: 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Dinləyib-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətndə söhbət Maksın baba və nənəsinin sahib olduğu restorandan gedir. Beləliklə, "****Um das Restaurant der Großeltern von Max****" fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 3saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Was ist im Text ***nicht*** gegeben?

A) Die Dame bittet um die Rechnung und trinkt einen Kaffee.
B) In den Ferien nimmt Max an einem Kochkurs teil.
C) Der Kellner bringt die Rechnung und legt auf den Tisch.
D) Außer Max sitzt eine ältere Dame heute im Restaurant.
E) Als Getränk hat Max Limonade bestellt.

Alt-standart: 6 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığında dinləmə mətnində verilməyən fikri seçmək tələb olunur. Mətndə Maksın tətil vaxtlarında nənə və babasına baş çəkməsi haqqında məlumat verilir. Mətnin son hissəsində restorandakı aşbazla bağlı kiçik bir hadisəyə də toxunulur. Amma Maksın tətil vaxtı aşbazlıq kursunda iştirakına dair heç bir məlumat verilmir. Buna əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı " In den Ferien nimmt Max an einem Kochkurs teil"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort auf die gestellte Frage aus.
Wofür hat sich Max heute zum Essen entschieden?

A) Er hat sich zu Hünchen mit Kartoffeln entschlossen.
B) Er hat heute einen Fisch mit Kartoffeln genommen.
C) Er hat heute keine Lust, etwas zu essen.
D) Heute hat er das Essen noch nicht ausgewählt.
E) Er hat sich schon für Brötchen mit Wurst entschieden.

Alt-standart: 8 – 1.1.2. Dinlədiyi mətnin məzmununu hissələrə ayırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətndə qeyd olunur ki, Maks kartofla toyuq yemək qərarına gəlir. Buna əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı " Er hat sich zu Hünchen mit Kartoffeln entschlossen"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

Erfüllen Sie die Aufgaben 4 – 6 " auf dem Blatt für die Antworten " .

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie ein Adjektiv, welches das Merkmal des Wortes „*Portion*" im Text bezeichnet.

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətndə istifadə olunan „Portion" sözünün əlamətini göstərən sifəti yazmaq tələb olunur. Tapşırığın* ***doğru cavabı*** *mətndə bir yerdə istifadə olunan "****groß****"sifətidir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz nach dem Text.
Max besucht in den Ferien seine Großeltern, die ... .

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən cümləni "****ein kleines Restaurant besitzen/haben****" yazmaqla* ***doğru*** *tamamlamaq olar.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie die Antwort auf die gestellte Frage.
Warum läuft die Katze zur Tür?

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualı cavablandırmaq tələb olunur. Sualda pişiyin nə üçün qapıya tərəf qaçdığı soruşulur. Mətndə qeyd olunur ki, pişik balığı götürüb qapıya tərəf qaçır. Buna əsasən sualı "****Weil sie einen Fisch genommen hat/ Sie hat heute einen Fisch genommen/ denn sie hat einen Fisch genommen"*** *kimi fikirlərdən birini yazmaqla* ***doğru*** *cavablandırmaq olar.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Gestern ... ich ins Theater ... .

A) seid – gegangen B) sind – gingen
C) bin – gegangen D) ist – gegangen
E) ist – gehe

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Feilin zaman formaları

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq zaman formasında feili şəxslər üzrə təsrifləndirməklə tamamlamaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş cümlə Perfekt (keçmiş) zamandadır. Perfekt zaman forması „sein/haben + Partizip II" qaydasına əsasən düzəlir. Tapşırıqdakı „gehen" qaydasız (qüvvətli) feili yer/məkan dəyişməsini ifadə etdiyi üçün Perfekt zaman formasında „ist gegangen" olur. Cümlədə hərəkətin icraçısı I şəxsin təkində olduğu üçün "****bin - gegangen****" qeyd olunan bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Die Emotionen spielen im Leben des Menschen eine wichtige … .

A) Einfluss B) Bildung C) Ziel
D) Eindruck E) Rolle

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş boşluğa uyğun gələn müvafiq sözü seçmək tələb olunur. Daha dəqiq və doğru bəndi seçmək üçün sözlərin mənasına və cinsinə diqqət yetirmək lazımdır. Çünki tələb olunan söz qadın cinsinə aid olmalıdır. Məlumdur ki, alman dilində isimlər üç cins (qadın, kişi və orta) kateqoriyasına bölünür. Hər üç cins müvafiq (die, der və das) artikllərlə fərqləndirilir. Cümlədəki "eine" qadın cinsinə aid qeyri-müəyyən artikl olduğu üçün yalnız qadın cinsli isim boşluğa uyğun gəlir. "Bildung" və "Rolle" isimləri qadın cinsinə aid olsalar da,"Bildung - təhsil" kimi tərcümə olunur və cümlənin mənasına uyğun gəlmir. "Rolle-rol" kimi tərcümə olunur və mənaca tamamilə uyğundur. Buna əsasən tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"****Rolle****" sözünün qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Wählen Sie das passende Antonym des unterstrichenen Wortes aus.

Chemnitz hieß ***<u>früher</u>*** *Karl-Marx-Stadt.*

A) gestern B) nachts C) damals
D) tagsüber E) später

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Antonim

İzah: *Verilmiş test tapşırığında qeyd olunan "früher-əvvəllər" zərfinin antonimini təyin etmək tələb olunur. Əvvəllər zərfinin sinonimi "sonralar-später" olduğuna görə tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"****später****" zərfinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Passivform aus.

Die neue Geschichte Aserbaidschans … von unseren Helden … .

A) werden … schreiben
B) werden … geschrieben
C) werde … schreiben
D) wird … schrieb
E) wird … geschrieben

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: Məchul növ

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlənin məchul növdə tamamlamaq tələb olunur. Präsens (indiki) zaman formasında feilin məchul növünü düzəltmək üçün "werden+Partizip II" strukturundan istifadə olunur. Tapşırıqdakı "die Geschichte" sözü təkdə olduğuna görə köməkçi feil "werden" feili də təkdə olmalıdır. Beləliklə, tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"****wird … geschrieben****" qeyd olunan bənddir.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

In der Vergangenheit spielten nur die Männer Fußball, aber … kann man auch Fußball spielende Frauen sehen.

A) früher B) heute C) gestern
D) damals E) sofort

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Zərf

İzah: *Bu test tapşırığında uyğun zaman zərfini seçmək tələb olunur. Tapşırıqdakı "keçmişdə yalnız kişilər futbol oynayırdı, amma … futbol oynayan qadınları da görmək olar" cümləsindən aydın olur ki, keçmişlə bugünkü dövr qarşılaşdırılır. Buna görə də doğru cavab "****heute****" zərfinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Unser Lehrer kontrollierte … Chor unserer Schule. Die Schüler sangen in … deutschen Sprache sehr gut.

A) den, der B) – , die C) –, einen
D) der, den E) das, einen

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikl

İzah: *Verilmiş test tapşırığında müvafiq artiklləri seçmək tələb olunur. Test tapşırığındakı kişi cinsli "der Chor" sözü ismin Akkusativ (təsirlik), qadın cinsli "die Sprache" sözü ismin Dativ (yönlük) halında işlənmişdir. Qrammatik qaydaya əsasən ismin Akkusativ halında "der" artikli "****den****", "die" artikli isə Dativ halında "****der****" olur. Tapşırıqda istifadə olunmuş "kontrollieren" feili ismin təsirlik, "in" sözönünün isə bu cümlədə yönlük halında işləndiyinə görə tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"****den, der****" müəyyən artikllərin qeyd olduğunu bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Meine neue Arbeitsstelle gefällt mir so gut, dass … .

A) ich warte auf das Wochenende
B) ich arbeite nachts nicht
C) ich eine andere Arbeit suche
D) ich sie nie verlieren möchte
E) meine Kollegen sind sehr nett

Alt-standart: 8–3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-

semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Nəqli cümlə
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş nəqli cümləni düzgün tamamlamaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş "Meine neue Arbeitsstelle gefällt mir so gut, dass, ..." (Yeni iş yerimi o qədər bəyənirəm ki, ...) cümləsində "dass" bağlayıcısı verilmişdir. Bildiyimiz kimi, qrammatik qaydaya əsasən "dass" bağlayıcısı ilə cümlə qurulduqda feil cümlənin sonunda işlənir. Verilmiş fikri düzgün tamamlamaq üçün eyni zamanda mantiqi ardıcıllığa da diqqət yetirilməlidir. Beləliklə, "**ich sie nie verlieren möchte** (onu heç vaxt itirmək istəməzdim)" verilmiş bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**. Digər bəndlərdə verilmiş fikirlər məntiqi ardıcıllığa və qrammatik qaydaya uyğun gəlmədiyi üçün **yanlış*** *hesab olunurlar.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Variante aus.
… ihrem kleinen Sohn ein Spielzeug …, kaufte die Mutter ihm ein Buch .
A) Statt … zu kaufen
B) Um … zu vorschlagen C) Statt … schenken
D) Anstatt … geben E) Ohne … kaufen

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Məsdər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün müvafiq məsdər qrupunu seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, 3 məsdər qrupu var: "um....zu-üçün, statt.....zu-əvəzinə, ohne ... zu-madan[2]". Bu tapşırıqda verilmiş cümlənin tərcüməsi "Anası balaca oğluna oyuncaq almaq əvəzinə, ona kitab aldı" olduğuna görə "**Statt … zu kaufen"** olan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
- Kennen Sie diese Schauspielerin?
- Nein, leider … .
A) nirgendwo B) niemand C) nicht
D) nichts E) kein

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: İnkar sözlər
İzah: *Bu test tapşırığında düzgün inkar sözünü seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, isimləri inkar etmək üçün "keine", sifəti, sözönü və ümumi fikri inkar etdikdə isə "nicht" inkar sözündən istifadə edilir. Bu cümlədə ümumi fikir inkar olunduğu üçün "nicht" inkar sözü uyğun gəlir. Buna əsasən tapşırığın **doğru cavabı " nicht"** inkar sözünün qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı
Wählen Sie das entsprechende Possessivpronomen aus.
-Wer sind das?
-Das sind ... Eltern.
A) meine B) meiner C) unser
D) sein E) dein
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Əvəzlik
İzah: *Bu tapşırıq əvəzlik bölməsinə aiddir. Qrammatik qaydaya əsasən yiyəlik əvəzlikləri işləndikləri isimlə cinsə, saya və hala görə uzlaşır. Test tapşırığında verilmiş "die Eltern" cəm isim olduğuna görə tapşırığının **doğru cavabı "meine"** əvəzliyinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı
Welche Variante bildet einen Aussagesatz?
1. während
2. der Ferien
3. zu Hause
4. bin
5. ich
6. geblieben
A) 5, 4, 1, 2, 3, 6 B) 3, 2, 1, 4, 5, 6
C) 2, 5, 4, 3, 1, 6 D) 6, 5, 4, 3, 2, 1
E) 1, 2, 3, 5, 6, 4
Alt-standart: 5 – 4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.
Bölmə: Cümlədüzəltmə
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri ardıcıl sıralamaqla cümlə qurmaq tələb olunur. Verilmiş sözlərin düzgün ardıcıllığı 5,4,1,2,3,6 **(Ich bin während der Ferien zu Hause geblieben)** kimidir və bu ardıcıllıq olan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı
Wählen Sie die richtige Konjunktion aus.
Ich kenne nicht nur Frau Meier, ... auch ihre Tochter.
A) oder B) denn C) deswegen
D) sondern E) nur
Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcı
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlə "Ich kenne nicht nur Frau Meier, ... auch ihre Tochter.- Mən nəinki xanım Mayeri,.........onun qızını da tanıyıram" kimi tərcümə olunur. Cümləyə "nicht nur....sondern auch-nəinki.....hətta" bağlayıcısı uyğun gəlir, çünki cümlənin birinci tərəfində bu mürəkkəb bağlayıcının "nicht nur "tərəfi, cümlənin digər*

hissəsində isə "auch" hissəsi verilib. Beləliklə, test tapşırığının ***doğru cavabı*** *"****sondern****" bağlayıcısının qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.

Mittwoch ist der ... Tag der Woche.

A) fünfte B) dritte C) erste
D) vierte E) zweite

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Say

İzah: *Verilmiş bu test tapşırığında düzgün sıra sayının qeyd olunduğu bəndi seçmək tələb olunur. "Mittwoch-çərşənbə" kimi tərcümə olunur və bu da həftənin üçüncü gününü bildirir. Buna görə tapşırığın* ***doğru cavabı*** *"****dritte****" qeyd olunan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.

... man am Schalter auch Marken und Ansichtskarten kaufen?

A) Konntet B) Kannst C) Kann
D) Könnt E) Können

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Modal feillər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feillə tamamlamaq tələb olunur. Bildiyimiz kimi, bəzi modal feillər I, II və III şəxsin təkində kökündən dəyişir. Bu tapşırıqda cümlədə "man" qeyri-müəyyən şəxs əvəzliyi verilib və bu əvəzlikdən sonra feil III şəxsin təkində işlənir. Buna görə də "****Kann****" verilmiş bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Dieses Zimmer ist für mich zu teuer. Haben Sie kein ... Zimmer?

A) billig B) billigere C) am billigsten
D) billigeres E) billiger

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Sifət

İzah: Sifət *bölməsinə aid bu test tapşırığında sifətin qarışıq hallanması qaydasına uyğun olaraq düzgün cavabın seçilməsi tələb olunur. Bildiyimiz kimi, alman dilinin qrammatik qaydasına əsasən "kein" inkar sözündən sonra sifət qarışıq hallanır və bu zaman sifət Nominativ (adlıq) halında müəyyən artiklin sonluğunu qəbul edir. Bu tapşırıqda "das Zimmer" ismi orta cinsə aid olduğuna, Nominativ və Akkusativ (təsirlik) hallarında artikl eyni qaldığına görə də "billiger" sifəti "-es" artikl sonluğunu qəbul edəcək. Bütün bu qrammatik qaydalara əsasən "****billigeres****" verilən bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Präposition aus.

Man hat viele schöne Blumen ... diesem Gebäude gepflanzt.

A) entlang B) für C) ohne D) aus E) vor

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Sözönü

İzah: *Sözönü bölməsinə aid bu test tapşırığında düzgün sözönünü müəyyən etmək tələb olunur. Bu tapşırıqda verilmiş "Man hat viele schöne Blumen ... diesem Gebäude gepflanzt-Bu binanın ....çoxlu gözəl güllər əkilib" cümləsində verilmiş boşluğa "vor-qarşısında" sözönü uyğun gəlir. Beləliklə, tapşırığın* ***doğru cavabı*** *„****vor****" sözönünün qeyd olunduğu bənddir. Digər bəndlərdə verilən sözönülər fərqli mənaları ifadə etdiyi üçün uyğun gəlmir.*

Lesen Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 23 – 30.

25 Schülerinnen und Schüler aus verschiedenen Schulen in Buenos Aires sind im Rahmen des Austauschprogramms seit vier Wochen zu Gast an verschiedenen Berliner Schulen. Sie wohnen in deutschen Familien und gehen jeden Morgen zusammen mit einem deutschen Jungen oder Mädchen zur Schule. Natürlich können nicht alle Schüler aus Argentinien in eine gleiche Schule gehen. Aus diesem Grund hat der Projektleiter im Voraus dieses Programm mit 5 verschiedenen Schulen in Berlin besprochen, die daran teilnehmen wollten. Anschließend wurden auch deutsche Gastfamilien für argentinische Kinder gesucht. Die Kinder dieser Familien wollten ausländische Schüler kennenlernen, um neue Freundschaften zu schließen.

Deshalb haben die Schüler der beiden Länder einander monatelang E-Mails geschrieben und Fotos gesendet, um für jedes Kind eine passende Gastfamilie zu finden. Sie haben über ihre Schulen, Familien und Hobbys gesprochen.

Einer dieser Schüler ist Juan und auf diese Reise hat er sich mit seinen Schulfreunden und seinem Deutschlehrer lange Zeit vorbereitet. Juan wohnt jetzt bei einer deutschen Familie in Berlin. Und heute steht er vor der Philharmonie in Berlin und kontrolliert noch einmal die Eintrittskarte. Heute Abend werden die Musiker in der Philharmonie die Werke von Bach und Beethoven spielen.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Worum geht es im Text?

A) Um die Vorbereitung eines Konzerts
B) Um die Probleme der deutschen Gastfamilien
C) Um die Veränderung eines Schulprojekts
D) Um das Programm zum Schüleraustausch
E) Um die Geschichte der Philharmonie

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Oxuyub-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətndə söhbətin şagirdlər üçün olan mübadilə proqramından bəhs olunduğu məlum olur. Beləliklə, "**Um das Programm zum Schüleraustausch**" fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın **doğru cavabıdır***

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Wählen Sie den richtigen Satz dem Text entsprechend aus.

A) Juan hat sich schon lange Zeit auf die Reise vorbereitet.
B) Die Schüler aus Argentinien gehen morgens allein zur Schule.
C) Juan konnte keine deutsche Gastfamilie finden.
D) Juan hat die Eintrittskarte für das Konzert in Buenos Aires gekauft.
E) Am Projekt nehmen alle Schulen in Buenos Aires teil.

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş fikirlər arasından mətnə əsasən doğru fikri seçmək tələb olunur. Mətndən aydın olur ki, Juan uzun müddət müəllimi və dostları ilə bu səyahətə hazırlaşıb. Buna əsasən "**Juan hat sich schon lange Zeit auf die Reise vorbereitet**" fikrinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Finden Sie die richtige Antwort auf die gestellte Frage.

Was haben die Schüler gemacht, um die Gastfamilien zu finden?

A) Sie haben nur telefonische Interviews geführt.
B) Sie haben einander monatelang E-Mails und Fotos geschickt.
C) Sie lernten sich im letzten Jahr in Buenos Aires kennen.
D) Die Gastfamilien wurden zufällig ausgewählt.
E) Sie haben alle Gastfamilien in Berlin persönlich besucht.

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabını təyin etmək tələb olunur. Sualda şagirdlərin qonaq ailələri tapmaq üçün nə etdikləri soruşulur. Mətndə qeyd olunur ki, şagirdlər qonaq ailələr tapmaq üçün aylarla bir-birilərinə emaillər və şəkillər göndəriblər. Buna əsasən „**Sie haben einander monatelang E-Mails und Fotos geschickt**" fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die ***falsche*** Variante dem Text entsprechend aus.

A) Juan besucht heute Philharmonie in Berlin.
B) Die Schüler haben im Voraus Gastfamilien gefunden.
C) In der Philharmonie werden die Musikwerke von Bach und Beethoven gespielt.
D) Die Schüler aus Buenos Aires gehen in verschiedene Berliner Schulen.
E) Juan will sein Studium in Deutschland fortsetzen.

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş **yanlış** fikri təyin etmək tələb olunur. Mətndə mübadilə proqramı çərçivəsində argentinalı 25 şagird Berlində alman ailələrində qalırlar. Juan da bu şagirdlərdən biridir. Mətndə Juanın təhsilini Almaniyada davam etdirmək istəyi ilə bağlı məlumat verilmir. Buna görə də „**Juan will sein Studium in Deutschland fortsetzen**" fikri mətnə əsasən yanlış olduğu üçün tapşırığın **doğru cavabı** hesab edilir.*

Erfüllen Sie die Aufgaben 27 – 30 " auf dem Blatt für die Antworten ".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Finden Sie im Text das Synonym zum Wort „*leben*".

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında verilmiş feilin mətndəki sinonimini yazmaq tələb olunur. Tapşırığın **doğru cavabı** mətndə istifadə olunmuş "**wohnen**" sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Welches Wort aus dem Text entspricht der Definition „ein *öffentlicher oder privater Ort, wo man die Schüler unterrichtet*"?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında „şagirdlərə dərs keçirilən ictimai və ya özəl yer" kimi izahı verilmiş sözü*

*mətndə tapmaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş izaha mətndəki „**Schule**“ sözü uyğun gəlir.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz mit eigenen Wörtern. Verändern Sie mindestens 2 Wörter.

Die Kinder dieser Familien wollten ausländische Schüler kennenlernen, … .

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri ən azı iki sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən bu fikri „* ***... denn sie wollten neue Freunde finden/damit sie neue Freunde finden können/ weil sie neue Freunde finden wollten/um neue Freunde zu finden/ um neue Kontakte zu knüpfen/*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Beantworten Sie die Frage und äußern Sie Ihre Meinung mindestens mit 3 Sätzen.

Was kann man während eines Monats im Ausland kennenlernen?

Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.

İzah: *Açıq tipli bu suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrini yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:* ***„Ich denke, dass man während eines Monats eine neue Kultur und die Geschichte des Landes kennenlernen kann. Und es ermöglicht uns, viel Neues über das Land zu erfahren. Außerdem kann man Sprachkenntnisse verbessern oder einbisschen neue Sprache lernen. In einem Monat kann man auch neue Freunde im Ausland finden.„***

Rus dili (xarici dil kimi)

Прослушайте текст и выполните задания 1 – 6.

В 1932 году плотник Оле Кирк Кристиансен основал компанию в Дании, которая производила деревянные лестницы, гладильные доски и игрушки. Он назвал компанию “Лего”. Это слово в переводе с датского языка означает “хорошо играй”. Далее Кристиансен производил игрушки из дерева только высокого качества.

После Второй мировой войны компания Лего начала выпускать пластиковые изделия. Эти первые конструкторские блоки представляли собой кирпичики, автоматически соединяющиеся друг с другом. В середине прошлого века название было изменено на “Лего брикс”. Компания выпустила игровую систему Лего, которая включала в себя наборы и изделия для развития интеллекта. Кроме того, компания впервые начала продавать игрушки за пределами Дании.

В 1958 году Лего получила патент на современные кирпичи, которые так популярны сегодня.

В 1980 году фанаты Лего выразили любовь к компании, построив огромную башню из этого конструктора. Но не стоит думать, что это самая высокая башня, созданная из Лего. В Москве была построена конструкция из Лего, которая вошла в книгу рекордов Гиннесса.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Определите верный ответ на вопрос *“Как фанаты Лего выразили свою любовь к компании?”*

A) Построили огромную башню из конструктора.
B) Принимали участие в производстве игрушек.
C) Включили в игровую систему Лего наборы для развития интеллекта.
D) Получили патент на современные кирпичи Лего.
E) Предложили изменить название компании на “Лего брикс”.

Определите верный ответ на вопрос.

Alt-standart: 6-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab müəyyən etmək tələb olunur. Sualın doğru cavabı dinləmə mətninin sonuncu abzasında “**В 1980 году фанаты Лего выразили любовь к компании, построив огромную башню из этого конструктора**” (1980-ci ildə Leqo sevənlər şirkətə öz sevgilərini həmin konstruktordan böyük qala tikərək ifadə etmişdilər) verilmişdir. Digər bəndlərdə verilən **“Принимали участие в производстве игрушек”** (oyuncaqların istehsalında iştirak etmişdilər), **“Включили в игровую систему Лего наборы для развития интеллекта”** (Leqo oyun sisteminə intellektin inkişafı üçün dəstlər əlavə etmişdilər), **“Получили патент на современные кирпичи Лего”** (Müasir leqo kərpiclərinə patent almışdılar) və **“Предложили изменить название компании на***

“Лего брикс” (Şirkətin adını “Leqo briks”-ə dəyişdirilməsini təklif etdmişdilər) fikirləri haqqında mətndə bəhs olunsa da, sualın doğru cavabı deyildir. Beləliklə, test tapşırığının ***doğru cavabı*** *“****Построили огромную башню из конструктора”*** *(konstruktordan böyük qala tikmişdilər) olan bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Определите основную мысль текста.

A) Изменение названия компании “Лего”.
B) История компании “Лего”.
C) Самая высокая башня из Лего.
D) Производство высококачественных игрушек.
E) Производство конструкторских блоков.

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətnin əsas fikrini müəyyən etmək tələb olunur. Bəndlərdə verilən “****Изменение названия компании “Лего”*** *(“Leqo” şirkətinin adının dəyişdirilməsi),* ***“Самая высокая башня из Лего”*** *(Leqodan hazırlanan ən böyük qa),* ***“Производство высококачественных игрушек”*** *(yüksək keyfiyyətli oyuncaqların hazırlanması) və* ***“Производство конструкторских блоков”*** *(konstruktor bloklarının istehsalı) fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətnin əsas fikri Leqo şirkətinin tarixçəsi haqqında olmasıdır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“История компании “Лего” olan bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Определите ***неверное*** утверждение по тексту.

A) Основателем компании “Лего” был плотник из Дании.
B) Одна из конструкций Лего была построена в Москве.
C) Кирпичики Лего соединялись друг с другом автоматически.
D) Конструкция из Лего вошла в книгу рекордов Гиннесса.
E) Компания продавала свои игрушки только в Дании.

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnə əsasən* ***yanlış fikri*** *seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən biri “****Основателем компании “Лего” был плотник из Дании****” sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən Leqo şirkətinin yaradıcısı danimarkalı dülgər idi (****В 1932 году плотник Оле Кирк Кристиансен основал компанию в Дании****).“****Одна из конструкций Лего была построена в Москве****” fikirləri də sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən Leqonun konstruksiyalarından biri Moskvada qurulmuşdur (****В Москве была построена конструкция из Лего****). Digər bənddə də fikir sualın doğru cavabı deyil: “****Кирпичики Лего соединялись друг с другом автоматически****”. Mətnə əsasən Leqo kərpiclərini bir-birinə avtomatik birləşdirirdilər (****Эти первые конструкторские блоки представляли собой кирпичики, автоматически соединяющиеся друг с другом****), həmçinin də “****Конструкция из Лего вошла в книгу рекордов Гиннесса****” fikri olan bənd də tapşırığa əsasən doğru cavab deyil. Leqodan hazırlanan konstruksiya Ginnessin rekordlar kitabına daxil olub (****В Москве была построена конструкция из Лего, которая вошла в книгу рекордов Гиннесса****). Beləliklə,* ***“Компания продавала свои игрушки только в Дании”*** *fikri mətnə əsasən düzgün deyil, çünki şirkət oyuncağlarını təkcə Danimarkada satmırdı (****Кроме того, компания впервые начала продавать игрушки за пределами Дании****). Beləliklə, test tapşırığının doğru cavabı “****Компания продавала свои игрушки только в Дании****” (Şirkət oyuncaqlarını təkcə Danimarkada satırdı) olan bənddir.*

Выполните задания номер 4 – 6 на “Листе ответов”.

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Дополните предложение словами из текста. *После Второй мировой войны компания Лего начала выпускать … .*

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur. Bu yarımçıq cümlə mətndə “****После Второй мировой войны компания Лего начала выпускать пластиковые изделия****” (İkinci dünya müharibəsindən sonra Leqo şirkəti plastik məmulatlar buraxmağa başladılar) kimi verilmişdir. Buna görə də test tapşırığının* ***doğru cavabı “пластиковые изделия”*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Напишите ответ на вопрос *“Что означает слово “Лего” в переводе с датского языка?”.*

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Sualın cavabı mətndə* **“Это слово в переводе с датского языка означает “хорошо играй”** *(Bu söz Danimarka dilindən tərcümədə “yaxşı oyna” mənasındadır) cümləsində öz əksini tapmışdır. Beləliklə, “****хорошо играй****” test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Напишите одно прилагательное из текста, которое характеризует слово *“**лестницы**”*.

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığında “**лестницы**” (nərdivan) ismini təyin edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş “**В 1932 году плотник Оле Кирк Кристиансен основал компанию в Дании, которая производила деревянные лестницы, гладильные доски и игрушки”** (1932-ci ildə Ole Kirk Kristiansen Danimarkada taxta nərdivan, ütü taxtası və oyuncaqlar istehsal edən şirkət qurdu) cümləsinə əsasən, test tapşırığının **doğru cavabı** “**деревянные**” (taxta) sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант.
Необычные здания ... Захи Хадид находятся во ... мира. За эти оригинальные творения она получила ... .

A) выдающегося архитектора, многих стран, международной премией
B) выдающимся архитектором, многие страны, международная премия
C) выдающемся архитекторе, многих странах, международной премии
D) выдающегося архитектора, многих странах, международную премию
E) выдающийся архитектор, многими странами, международную премию

Standart: 7-3.1.1.Söz və söz birləşmələrinin morfoloji xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırır; 11-4.1.3. Orfoqrafiya qaydalarına əməl edir.

Bölmə: Morfologiya

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün söz birləşmələrini düzgün formada işlədilməsi tələb olunur. Verilmiş cümlədə: **“**Необычные здания ... Захи Хадид находятся во ... мира. За эти оригинальные творения она получила ... .**”**. “Необычные здания” – кого? – **выдающегося архитектора,** находятся – где? – во* многих странах *мира. “За эти оригинальные творения она получила” – что? – международную премию. Beləliklə, “**выдающегося архитектора, многих странах, международную премию**” qeyd olunan bənd **doğru cavabdır**.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Укажите синонимы.
1. родина – отчизна
2. здоровье – болезнь
3. разговор – беседа
4. друг – враг

A) 3, 4 B) 2, 3 C) 1, 3 D) 2, 4 E) 1, 2

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

Bölmə: Sinonimlər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sinonim cütlükləri seçmək tələb olunur. Burada verilmiş cütlüklər isimlərlə ifadə olunmuşdur. Bu isimlər içərisindən “**родина**” və “**отчизна**” – “vətən”, “**разговор**”* və **“беседа” –** *“söhbət” sinonimlərdir.* **“Здоровье”** *(sağlamlıq)* və *“**болезнь**” (xəstəlik), “**друг**” (dost) – “**враг**” (düşmən) mənalarını verir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** “1, 3” olan bənddir.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Выберите верный вариант.
1. Самир спросил друга, … он не выучил урок.
2. Иногда он ездит на стадион, ... играть в футбол.
3. ... мы возвращались домой, было темно и тихо.

A) почему, что, если
B) чтобы, который, когда
C) почему, чтобы, когда
D) что, когда, так как
E) что, чтобы, который

Standart: 9-3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərini izah edir.

Bölmə: Bağlayıcı

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş bağlayıcıların cümlədə düzgün istifadə edilməsi tələb edilir. Verilmiş cümlələrin tabeli hissələrində informasiyanı düzgün əldə etmək üçün bağlayıcılardan istifadə olunur.* 1. “Самир спросил друга, … он не выучил урок” (почему – niyə) *– Samir dostundan soruşdu, niyə o dərsi öyrənməyib. “*Иногда он ездит на стадион, ... играть в футбол*” – (чтобы - üçün) – O stadiona futbol oynamaq üçün gedir. “...* мы возвращались домой, было темно и тихо*” (*когда – nə vaxt ki*) – Biz evə qayıdanda qaranlıq və sakit idi. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** **“почему, чтобы, когда**” qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант.
Её сестра учится на втор... курсе.

A) -ого B) -ой C) -ому D) -ом E) -ым

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Qrammatika (hal şəkilçiləri)

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözü tamamlamaq üçün müvafiq şəkilçini seçmək tələb olunur. “Её сестра учится на втор... курсе” cümləsində “**на курсе**” ismi kişi cinsli, təkdə və yerlik halda olduğu üçün onunla uzlaşan “**втор...**” sıra sayı da həmin hala uyğun olaraq müvafiq “**-ом**” şəkilçisini tələb edir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** “**-ом**” ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Составьте текст.
1. Я посоветую друзьям тоже посмотреть его.
2. Там мы посмотрели американский фильм.
3. Этот фильм нам очень понравился.
4. Вчера мы с братом были в кинотеатре.

A) 3, 2, 4, 1 B) 4, 1, 2, 3 C) 2, 4, 3, 1
D) 4, 2, 3, 1 E) 3, 2, 1, 4

Alt-standart: 7-3.1.3. Mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcılığı müəyyən edir.
Bölmə: Sintaksis
İzah: *Bu test tapşırığında mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcıllığı müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrə nəzər saldıqda "**Вчера мы с братом были в кинотеатре**" (Dünən qardaşımla kinoteatrda idik) cümləsinin birinci işlənilməsi məqsədəuyğun sayılır. Daha sonra "**Там мы посмотрели американский фильм"** (Orada biz amerikan filminə baxdıq); **"Этот фильм нам очень понравился"** (Bu film bizim çox xoşumuza gəldi) və **"Я посоветую друзьям тоже посмотреть его**" (Mən dostlarıma ona baxmağı tövsiyə edəcəm) cümlələrin verilməsi düzgün olardı. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** 4, 2, 3, 1 ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Дополните диалог.
– "Скорая помощь" слушает!
– …
– Какая у вас температура?
–…
– Ваш вызов принят. Бригада выезжает. Ждите.
– …
1. Моей сестре уже хорошо, она выздоревела.
2. Я очень плохо себя чувствую. У меня высокая температура.
3. У нас дома нет аспирина.
4. Градусник показывает 39,4. Пожалуйста, приезжайте быстрее.
5. Спасибо, буду ждать. До свидания.

A) 2, 3, 4 B) 4, 3, 2 C) 3, 2, 1
D) 1, 5, 3 E) 2, 4, 5

Standart: 6-4.1.1. Verilmiş cümlələr əsasında kiçikhəcmli mətnlər qurur.
Bölmə: Mətn. Dialoq.
İzah: *Bu test tapşırığında dialoqu qurmaq üçün bir sıra cümlələrin ardıcıllığını müəyyən etmək lazımdır. Verilmiş cümlələrə nəzər saldıqda "**Я очень плохо себя чувствую. У меня высокая температура**" (Mən özümü pis hiss edirəm. mənim yüksək qızdırmam var) cümləsini birinci işlənilməsi məqsədəuyğundur. Sonrakı sualın isə cavabı "**Градусник показывает 39,4. Пожалуйста, приезжайте быстрее**" (Termometr 39,4 göstərir. Xahiş edirəm tez gəlin) məntiqlidir. Daha sonra, "*Спасибо, буду ждать. До свидания*" (Təşəkkür edirəm, gözləyəcəm. Sağ olun) cümləsi ilə dialoqdakı fikri tamamlamaq olar. Beləliklə, "**2, 4, 5"** qeyd olunan bənd doğru cavabdır.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Выберите правильный вариант.
В музее мы встретились … художниками из Киева.
A) к B) со C) о D) без E) с

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönü
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə buraxılmış sözönünü əlavə etməklə cümləni tamamlamaq tələb olunur. "В музее мы встретились … художниками из Киева" cümləsini tamamlamaq üçün sözönüdən sonra gələn sözə müvafiq olaraq **с кем?** sualı vermək lazımdır. Bu zaman hala görə **"с"** sözönünün işlənməsi məqsədəuyğundur. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "**с**" sözönüləri olan **bənddir**.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Буква ъ пишется в слове:
A) друз…я B) печен…е C) брат…я
D) п…еса E) с…ёмка

Alt-standart: 6-4.1.3. Sözləri orfoqrafiya qaydalarına uyğun yazır.
Bölmə: Orfoqrafiya. Fonetika
İzah: *Bu test tapşırığında orfoqrafiya qaydalarına uyğun olaraq "**ъ**" hərfi ilə yazılmayan söz seçilməlidir. "**Друз…я**", "**печен…е**", "**брат…я**" və "**п…еса**" sözlərində "ь" hərfi, "**с…ёмка**" sözündə isə "**ъ**" hərfi buraxılıb. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "**с…ёмка**" olan bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Продолжите логический ряд.
Дирижёр, учитель, агроном, … .
1. дизайнер 2. инженер
3. фотография 4. почтальон
5. информатика

A) 1, 2, 4 B) 2, 4, 5 C) 3, 5 D) 1, 5 E) 2, 3

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Məntiq
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş söz cərgəsini leksik-semantik mənasına əsasən tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş sözlərin leksik mənalarına nəzər saldıqda, "Дирижёр, учитель, агроном" (dirijor, müəllim, aqronom) – hamısı peşə adlarıdır. Verilmiş bəndlərdə"dizayner, mühəndis, poçtalyon" sözləri bu cərgəni tamamlayır. "Фотография" (şəkil) və "информатика" (informatika) sözləri bu cərgəni məntiqi baxımdan tamamlaya bilməz. Beləliklə, **doğru cavab** "1, 2, 4" olan bənddir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tap şırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Сколько слов сочетается со словом *улица*?

Городская, научная, шумная, грязная, вкусная, тяжёлая, широкая

A) 6 B) 5 C) 4 D) 2 E) 3

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika. Sözlərin uyğunlaşması

İzah: *Bu test tapşırığında "**улица**" sözünün işlənə bildiyi sifətləri seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərə nəzər saldıqda görürük ki, "**научная**" (elmi), **"вкусная**" (dadlı), **"тяжёлая**" (ağır) sifətləri "шкаф" sözü ilə işlənə bilməz. "**Городская"** (şəhər), **"шумная**" (səs-küylü), "**грязная"** (çirkli), "**широкая"** (enli) sözlər isə "**улица**" sözü ilə istifadə edilə bilər. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "4" olan bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Укажите *лишнее* слово.

A) сапоги B) пальто C) пиджак
D) плащ E) жакет

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Məntiq

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərdən leksik-semantik mənasına əsasən artıq olanı seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərin leksik mənalarına nəzər saldıqda,* "сапоги" *(çəkmə) – ayaqqabı növü, digər sözlər isə* "пальто" *(palto),* "пиджак" *(pencək),* "плащ" (plaş), "жакет" (jaket) – hamısı üst geyim növüdür. *Beləliklə, **doğru cavab*** "сапоги" *olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

В каких словах букв больше, чем звуков?

A) отель, поезд B) мальчик, имя
C) тетрадь, ходьба D) конец, баяты
E) октябрь, салют

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Fonetika

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərdən səs sayının hərf sayından çox olduğu sözü seçmək tələb olunur. "**Отель**" sözündə 5 hərf, 4 səs, "**поезд**" – 5 hərf, 6 səs; "**мальчик**" – 7 hərf, 6 səs, "**имя**" – 3 hərf, 3 səs var; "**конец**" – 5 hərf, 5 səs, "**баяты**" – 5 hərf, 6 səs var; "**октябрь**" – 7 hərf, 6 səs, "**салют**" – 5 hərf, 5 səs var. Bu sözlərdən təkcə "**тетрадь**" – 7 hərf, 6 səs, "**ходьба**" – 6 hərf, 5 səs var sözlərində hərf sayı səsdən çoxdur, çünki "ъ" hərfi səs bildirmir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "тетрадь, ходьба" olan bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Укажите антоним к слову *грусть*.

A) усталость B) злость C) честность
D) радость E) ненависть

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksikologiya (Antonimlər)

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş "**грусть**" **(kədər)** sözünə antonim seçmək tələb olunur. "**усталость"** – "yorğunluq", "**злость – "**qəzəb, hirs" "**честность" –** "düzgünlük" **– "радость**" – "sevinc" və "**ненависть"** – "nifrət" mənalarını verir. Bu səbəbdən də, test tapşırığının **doğru cavabı** "**радость"** olan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Дополните предложение.

Мы поедем в Шушу … .

A) на прошлой неделе B) на следующей неделе
C) неделю назад D) прошлая неделя
E) следующая неделя

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir; 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Cümlənin mənaca tamamlanması

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün müvafiq sözləri seçmək tələb olunur. Verilmiş cümləni: "**Мы поедем в Шушу…"** leksik-qrammatik cəhətdən «Мы поедем в Шушу…» **(когда?)** "*на следующей неделе*" söz birləşməsi ilə tamamlaya bilərik: Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "*на следующей неделе*" ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Слово *аккуратный* означает

A) единственный в своём роде
B) очень большой по размеру
C) знающий своё дело
D) соблюдающий во всём порядок
E) известный некоторым людям

Standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

Bölmə: Leksikologiya

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş **"аккуратный"** (səliqəli) sözünün leksik mənasını müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş sözün leksik mənası **"соблюдающий во всём порядок"** (hər şeydə səliqəyə riayət edən) hesab edilir. Digər bəndlərdə verilən izahlar: "**единственный в своём роде**" "özünə görə yeganə", "**очень большой по размеру**" (ölçüyə görə ən böyüyü), "**знающий своё дело**" (öz işini bilən) və "**известный некоторым людям**" (bəzi insanlara məlum) doğru deyil. Beləliklə, "**соблюдающий во всём порядок**" olan bənd **doğru cavabdır.***

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

В каком ряду выделенные слова употреблены в прямом значении?

A) *тёплое* чувство, *тёплая* встреча
B) *мягкий* хлеб, *мягкий* диван
C) *чистая* комната, *чистая* совесть
D) *золотой* характер, *золотые* руки
E) *каменное* сердце, *каменный* дом

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika. Sözlərin mənası.

İzah: *Bu test tapşırığında kursiv ilə verilmiş sözlərin həqiqi mənada istifadə olunduğu cərgəni seçmək tələb olunur: "**тёплое** **чувство**"(səmimi hiss), "**тёплая** **встреча**" (səmimi görüş) – məcazi mənada işlədilir;* "*чистая* комната" (təmiz otaq), "*чистая* совесть" *(təmiz vicdan) – burada "чистая* комната" həqiqi mənada, "*чистая* совесть" – məcazi mənada işlədilir; "*золотой* характер" (qızıl xasiyyət), "*золотые* руки" (qızıl əllər) – hər iki birləşmə məcazi mənada işlədilir; "*каменное* сердце" (daş ürək) – məcazi mənada, "*каменный* дом" (daş ev) – həqiqi mənada işlədilir.
*"**Мягкий хлеб**"* (yumşaq çörək), *"**мягкий диван**" (yumşaq divan) – hər iki söz birləşməsi həqiqi mənada işlədilir, burada **"yumşaq"** sözü həqiqi mənada işlənilmişdir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "мягкий* хлеб, *мягкий* диван*" olan bənddir.*

Прочитайте текст и выполните задания 23-30.

1. Биби-Эйбат – приморский посёлок на Абшеронском полуострове с древней историей. Раньше посёлок был важнейшим нефтяным месторождением. Здесь зарождались основы современной нефтяной промышленности страны. В посёлке уже в XIX веке добывали большое количество нефти, уникальной по качеству и чистоте. Первая в мире механическая добыча нефти была осуществлена в Биби-Эйбате в 1847 году.

2. В посёлке находится мечеть Биби-Эйбат – прекрасный памятник исламской архитектуры, которая была основана в XIII веке. В архитектуре мечети присутствуют элементы уникальной технологии «шебеке». В 1936 году мечеть была разрушена и заново построена в конце XX века. В процессе строительства использовали фотографии, записи архитекторов, воспоминания писателей.

3. В начале XXI века началась реконструкция посёлка. Здесь заменили крыши, уличное освещение, отремонтировали фасады и балконы домов. На стенах некоторых домов художники изобразили детей, играющих с мячом. Открыли сувенирный магазин. Посадили лимонные деревья и кусты сирени.

4. По улицам посёлка можно долго гулять, любоваться домами, которые покрашены в песочный цвет. В посёлке Биби-Эйбат находятся популярные рыбные рестораны Баку, где туристы и местные жители могут попробовать разнообразные и необычные блюда из рыб. Здесь также расположен лечебный санаторий. Сегодня Биби-Эйбат превратился из нефтяного посёлка в уютный туристический центр.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Определите правильный ответ на вопрос.
Что произошло в посёлке Биби-Эйбат в середине XIX века?

A) В архитектуре мечети использовали технологию "шебеке"
B) При реконструкции заменили крыши домов
C) Посадили лимонные деревья и кусты сирени
D) Отремонтировали балконы домов
E) Осуществили первую в мире механическую добычу нефти

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın doğru cavabını tapmaq tələb olunur. Verilmiş sualda Bibi-Heybət qəsəbəsində XIX əsrin ortalarında nəyin baş verdiyi soruşulur. Məscidin arxitekturasında "şəbəkə" texnologiyasından istifadəsi XIII əsrə, evlərin damlarını, limon ağacları və yasəmən kollarını, evlərin eyvanlarının təmiri XXI əsrdə baş vermişdir. Mətndə bu sualın cavabı **"Первая в мире механическая добыча нефти была осуществлена в Биби-Эйбате в 1847 году"** (1847-ci ildə Bibi-Heybətdə denyada ilk olaraq neftin mexaniki hasili baş vermişdir) cümləsində verilmişdir. Bu cümlədən aydın olur ki, test tapşırığının **doğru cavabı** "**Осуществили первую в мире механическую добычу нефти**" olan bənddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Укажите основную мысль текста.

A) Мечеть Биби-Эйбат является архитектурным памятником.
B) Древний посёлок Биби-Эйбат стал туристическим центром.
C) На территории посёлка функционирует лечебный санаторий.
D) Реконструкцию посёлка провели в начале XXI века.
E) В посёлке Биби-Эйбат добывали качественную нефть.

Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətndə əsasən nədən bəhs edildiyi soruşulur. Verilmiş bəndlərdən **"Мечеть Биби-Эйбат является архитектурным памятником"*** (Bibi-Heybət məscidi memarlıq abidəsidir), ***"На территории посёлка функционирует лечебный санаторий",*** (Bibi-Heybət qəsəbəsində müalicəvi sanatoriya fəaliyyət göstərir) ***"Реконструкцию посёлка провели в начале XXI века"*** (Qəsəbənin rekonstruksiyasının XXI əsrdə keçirmişlər) və ***"В посёлке Биби-Эйбат добывали качественную нефть"*** (Bibi-Heybət qəsəbəsində

keyfiyyətli neft emal edirdilər) fikirləri mətndə verilsə də, mətnin əsas məzmununu ifadə etmirlər. Mətndə, əsasən, qədim Bibi-Heybət qəsəbəsinin bu günkü gün turistik mərkəzə çevrilməsindən bəhs edildiyi üçün test tapşırığının ***doğru cavabı*** *"****Древний посёлок Биби-Эйбат стал туристическим центром****" olan bənddir.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Какое утверждение ***не соответствует*** содержанию текста?

A) На стенах некоторых домов посёлка художники нарисовали играющих детей.
B) Сегодня посёлок Биби-Эйбат является основным нефтяным месторождением.
C) При строительстве мечети Биби-Эйбат использовали воспоминания писателей.
D) Посёлок Биби-Эйбат находится на Абшеронском полуострове.
E) Во время реконструкции в посёлке заменили уличное освещение.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş yanlış fikri təyin etmək tələb olunur. Bəndlərdə qeyd olunan "****На стенах некоторых домов посёлка художники нарисовали играющих детей****" (Qəsəbənin bir çox evlərinin divarlarında rəssamlar oynayan uşaqları çəkmişdilər), "****При строительстве мечети Биби-Эйбат использовали воспоминания писателей****" (Bibi-heybət məscidinin tikilməsində yazıçıların xatirələrindən istifadə edirdilər), "****Посёлок Биби-Эйбат находится на Абшеронском полуострове****" (Bibi-Heybət qəsəbəsi Abşeron yarımadasında yerləşir) və "****Во время реконструкции в посёлке заменили уличное освещение****" (Rekonstruksiya zamanı qəsəbədə küçə işıqlarını dəyişdirdilər) fikirləri mətndə verilmişdir.* ***"Сегодня посёлок Биби-Эйбат является основным нефтяным месторождением"*** *fikri isə yanlışdır, çünki mətnə əsasən Bibi-Heybət qəsəbəsi əvvəl neftin əsas yatağı olub. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****Сегодня посёлок Биби-Эйбат является основным нефтяным месторождением****" olan bənddir.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Дополните предложение информацией из текста.
В конце XX века … .

A) открыли сувенирный магазин
B) впервые стали добывать нефть
C) покрасили дома в песочный цвет
D) началась реконструкция посёлка
E) мечеть Биби-Эйбат заново построили

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümlənin düzgün sonluğunu müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümləni tamamlamaq üçün mətnin II abzasına nəzər yetirmək lazımdır: "****В 1936 году мечеть была разрушена и заново построена в конце XX века****". Buradan aydın olur ki, XX əsrin sonunda Bibi-Heybət məscidi yenidən tikildi. Digər bəndlərdə: "****открыли сувенирный магазин****" (suvenir dükanı açdılar) – mətnə əsasən suvenir dükanı XXI əsrdə açıldı; "****впервые стали добывать нефть****" (ilk dəfə neft hasil etdilər) – mətndə qeyd olunur ki, neftin ilk hasili XIX əsrə təsadüf edir; "****покрасили дома в песочный цвет****" (evləri qum rənginə boyadılar) – mətndə bu haqda deyilsə də, lakin XXI əsrdə baş verməsi qeyd olunub; "****началась реконструкция посёлка****" (qəsəbənin yenidənqurulması başlandı) – mətnə əsasən qəsəbənin yenidənqurulması XXI əsrin əvvəlində başladığı vurğulanır. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"****мечеть Биби-Эйбат заново построили****" (Bibi-Heybət məscidi yenidən tikildi) olan bənddir.*

Выполните задания номер 27-30 на "Листе ответов".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Напишите из 4-го абзаца текста синоним слова «*известный*».

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada "известный" (məhşur) sözünün mətnin dördüncü abzasındakı sinonimini müəyyən etmək tələb olunur. Bu test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"*популярный*" sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Выпишите из 3-го абзаца текста слово, которое означает «*передняя сторона здания*».

Alt-standart: 5- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada izahı verilmiş sözü mətndə tapıb yazmaq tələb olunur: "передняя сторона здания" (binanın ön hissəsi). Test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"фасад" (fasad, ön tərəf) sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Дополните предложение информацией из текста, заменив в ответе не менее двух слов.
В посёлке находятся рыбные рестораны Баку, где … .

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı*

*2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni "*В посёлке находятся рыбные рестораны Баку, где иностранцы (гости) и жители страны могут покушать различные блюда из рыб*" şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Ответьте на вопрос, выразив своё мнение не менее чем в 3-х предложениях.

Что больше всего привлекает туристов в вашем городе и почему?

Alt-standart: 7- 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10-4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

"В нашем городе очень много архитектурных зданий, исторических мест. Туристов привлекает старый город. Там они могут увидеть Девичью башню, сарай Ширваншахов. В старом городе туристам предлагаются интересные экскурсии по городу, где они могут услышать на улицах старого города живую музыку, познакомиться с национальной кухней".